

Załącznik do Uchwały

Nr.....

Rady Miejskiej w Pełczycach

z dnia.....

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

WRAZ Z BADANIAMI

DLA GMINY

PEŁCZYCE

NA LATA 2024-2034

OŚRODEK PSYCHOPROFILAKTYKI NOWA PERSPEKTYWA

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	7
Metodologia opracowania Strategii.....	10
Podstawy prawne.....	12
Spójność z dokumentami strategicznymi	16
Dokumenty krajowe.....	16
Dokumenty regionalne.....	17
CHARAKTERYSTYKA GMINY PEŁCZYCE.....	18
Położenie.....	18
Sytuacja demograficzna.....	19
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	21
Edukacja i wychowanie	24
Kultura, sport i rekreacja.....	25
Opieka zdrowotna	29
Bezpieczeństwo publiczne	30
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	32
Gminny system pomocy społecznej.....	38
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.....	43
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY	44
Struktura badanej próby	44
Problemy społeczne.....	45
Problem alkoholowy	47
Problem nikotynowy.....	50

Problem narkotykowy.....	51
Uzależnienia behawioralne	53
Korzystanie z urzędzeń elektronicznych	54
Uczestnictwo w grach hazardowych	56
Problem przemocy	57
Rynek pracy.....	61
Ubóstwo i wykluczenie społeczne	62
Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.....	63
Zdrowie psychiczne	66
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW.....	68
Struktura badanej próby	68
Problem alkoholowy	70
Problem nikotynowy.....	72
Problem narkotykowy.....	74
Problem przemocy	77
Korzystanie z urzędzeń elektronicznych.....	82
Uczestnictwo w grach hazardowych	83
Zdrowie psychiczne.....	84
Zaburzenia odżywiania	85
SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY PEŁCZYCE	87
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	87
Wsparcie osób z niepełnosprawnością	93
Zdrowie psychiczne.....	97
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.....	98

Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	103
Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	106
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	110
Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	115
CZĘŚĆ PROGRAMOWA	118
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	118
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	119
I. Wsparcie rodzin w wypełnianiu ich podstawowych funkcji oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.	121
II. Rozwój działalności na rzecz zwiększenia aktywności seniorów i osób z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej.....	124
III. Rozwój profilaktyki społecznej i przeciwdziałanie uzależnieniom.....	129
IV. Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.....	135
V. Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy.....	140
VI. Wspieranie osób pozostających bez pracy w zdobyciu zatrudnienia oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.....	141
Ramy finansowe Strategii.....	145
System wdrażania Strategii	146
System aktualizacji Strategii.....	147
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	148
Monitoring i ewaluacja.....	149
Wnioski i podsumowanie	154
BIBLIOGRAFIA	157

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW.....	159
Spis rysunków.....	159
Spis tabel.....	159
Spis wykresów	163

WYKAZ SKRÓTÓW

b.d. – brak danych

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CUW – Centrum Usług Wspólnych w Pełczycach

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KIR – Klub Integracji Rodzin w Pełczycach

KIS – Klub Integracji Społecznej przy MGOPS w Pełczycach

KPP – Komenda Powiatowa Policji w Choszcznie

MGBP – Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Pełczycach

MGOK – Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pełczycach

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie

PES – Podmioty ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PKI – Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Pełczycach

pp. – punkt procentowy

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Choszcznie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Choszcznie

PWD – Placówka Wsparcia Dziennego

UM – Urząd Miejski w Pełczycach

WOPR – Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Pełczyce

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

W P R O W A D Z E N I E

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym pojawić się mogą nowe wyzwania dla polityki lokalnej, jak np. bezrobocie, które dotychczas nie stanowiło dotkliwego problemu na poziomie kraju, województwa jak i Gminy. Uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne – na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi konsekwencjami dla rynku pracy, rozwarstwieniem społecznym pociągającym za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększeniem skali ubóstwa, ujawnianiem się nowych konfliktów

¹ Kwaśniewski J., *Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.*

społecznych, wzrostem zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce na lata 2024-2034 jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

² N. G. Piłuta, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 9-16.

³ E. Bandyk, P. Buras, *Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas*, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7.

Strategia służyć będzie osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce na lata 2024-2034 zawiera kilka części, w tym charakterystykę Gminy oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce na lata 2024-2034, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli m.in. na zapewnienie mieszkańcom Gminy dogodnych warunków do rozwoju.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce na lata 2024-2034 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny, czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Informacji w tym zakresie dostarczają również przeprowadzone na terenie Gminy badania społeczne.
2.	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących skalę ich oddziaływania zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: Opracowanie własne.

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurejdczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *„opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”*.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2009 r. poz. 946),
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1550 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775),
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571),
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej *(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.)*,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci *(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 810)*,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” *(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 z późn. zm.)*,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny *(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1744 z późn. zm.)*,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych *(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn. zm.)*,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów *(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1300 z późn. zm.)*,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy *(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.)*,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej *(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289 i 535)*,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 *(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 204 z późn. zm.)*.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.*),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 172 z późn. zm.*),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.*),
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (*t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2123*).

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 100 z późn. zm.*),
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn. zm.*),
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (*t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 z późn. zm.*),
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (*t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2241 z późn. zm.*),
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 788 z późn. zm.*),
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1335*),
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 759*),
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230 z późn. zm.*),
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 725*),

10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 z późn. zm.*),
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (*t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.*),
12. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłki w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (*M.P. z 2018 r. poz. 1007*).

Akty prawne normujące aspekty finansowe

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (*t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2267 z późn. zm.*),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.*),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.*),
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571*),
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.*).

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 519 z późn. zm.*),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (*t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1105*),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (*Dz. U. z 2023 r. poz. 1504*),
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.*).

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pełczyce na lata 2024-2034 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce na lata 2024-2034 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,

- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021-2035.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznym wobec Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce są: Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 oraz Polityka kapitału i spójności społecznej województwa zachodniopomorskiego na lata 2021-2030.

Na szczeblu powiatowym wiodącymi dokumentami wpływającymi na lokalną politykę społeczną gminy Pełczyce są Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030 oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017-2025.

CHARAKTERYSTYKA GMINY PEŁCZYCE

Położenie

Pełczyce to gmina miejsko-wiejska, która umiejscowiona jest w województwie zachodniopomorskim, w powiecie choszczeńskim, w odległości 40 km na północ od Gorzowa Wielkopolskiego, 80 km na południowy wschód od Szczecina oraz 120 km na zachód od Piły. Ponadto, Gmina usytuowana jest około 100 km od Portu Lotniczego Szczecin-Goleniów. Powierzchnia Gminy obejmuje 200,8 km², przy czym większość terenu obejmują użytki rolne (ok. 70,0%), natomiast blisko 20,0% pokrywają lasy. Gmina stanowi 15,1% powierzchni powiatu choszczeńskiego.

Rysunek 1. Położenie gminy Pełczyce na tle powiatu choszczeńskiego, województwa zachodniopomorskiego i kraju.

Źródło: Opracowanie własne.

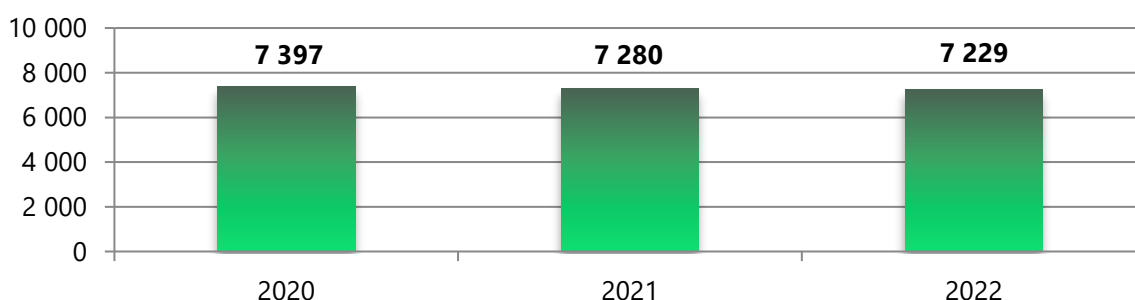
Gmina Pełczyce pod względem administracyjnym składa się z 19 sołectw: Będargowo, Boguszyny, Bukwica, Bolewice, Brzyczno, Chrapowo, Jagów, Jarosławsko, Krzynki, Lubiana, Lubianka, Ługowo, Sarnik, Łyskowo, Nadarzyn, Niesporowice, Płotno, Przekolno oraz Trzęsacz.

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Pełczyce zamieszkuje 7 229 osób (stan na 31 grudnia 2022 roku). Na przestrzeni analizowanych lat liczba mieszkańców utrzymywała się na względnie stałym poziomie. W 2022 roku odnotowano niewielki spadek w stosunku do roku 2020, kształtujący się na poziomie 2,3%.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Pełczyce w latach 2020-2022.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Pełczyce w 2022 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -5,80 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował wyższą i jednocześnie mniej korzystną wartość niż odnotowano w przypadku pozostałych jednostek. Zarówno w Gminie, powiecie choszczeńskim, województwie zachodniopomorskim oraz w kraju zauważalne są wahania w zakresie przyrostu naturalnego na 1 000 ludności na przestrzeni ostatnich trzech lat – najwyższe wartości współczynnika zaobserwowano w 2021 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Pełczyce w porównaniu do powiatu choszczeńskiego, województwa zachodniopomorskiego i kraju na przestrzeni lat 2020-2022.

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Gmina Pełczyce	-6,33	-7,48	-5,80
2.	Powiat choszczeński	-4,67	-5,96	-5,02
3.	Województwo zachodniopomorskie	-4,38	-6,28	-5,33
4.	Polska	-3,20	-4,95	-3,79

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Struktura ludności w gminie Pełczyce według ekonomicznych grup wieku w roku 2022 przedstawiała się następująco:

- 19,1% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia,
- 59,7% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia,
- 21,2% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Pełczyce. Na przestrzeni lat 2020-2022 nastąpił nieznaczny spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności – różnica pomiędzy rokiem 2020 a 2022 wyniosła 0,8 pp. Udział ludności w wieku produkcyjnym ulegał wahaniom w przedmiotowych latach – w 2022 roku odnotowano spadek w stosunku do roku poprzedniego o 0,4 pp. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł natomiast o 0,9 pp.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2020-2022 (w procentach).

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Wiek przedprodukcyjny	19,9	19,6	19,1
2.	Wiek produkcyjny	59,8	60,1	59,7
3.	Wiek poprodukcyjny	20,3	20,3	21,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Udział osób w poszczególnych, ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w powiecie choszczeńskim, województwie zachodniopomorskim i w całym kraju – udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przyjmuje w Gminie najwyższe wartości, z kolei w przypadku ludności w wieku poprodukcyjnym odnotowano przewagę w przypadku pozostałych jednostek. Świadczy to o nieco mniej zaawansowanym zjawisku starzejącego się społeczeństwa w Gminie. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Pełczyce, powiecie choszczeńskim, województwie zachodniopomorskim i kraju w 2022 roku (w procentach).

Lp.	Wyszczególnienie	Gmina	Powiat	Województwo	Kraj
1.	Wiek przedprodukcyjny	19,1	17,4	17,3	18,4
2.	Wiek produkcyjny	59,7	58,5	58,5	58,7
3.	Wiek poprodukcyjny	21,2	24,2	24,2	22,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

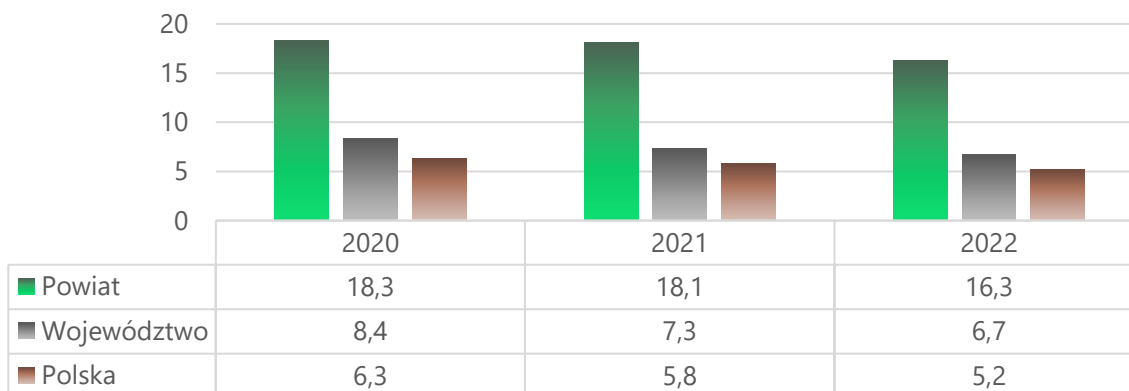
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu choszczeńskiego. W 2022 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 16,3%, a więc była zdecydowanie wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie zachodniopomorskim (6,7%) i w całej Polsce (5,2%). W latach 2020-2022 stopa bezrobocia w powiecie przyjmowała coraz niższe wartości – odnotowano spadek o 2,0 pp. względem roku 2020. Podobne tendencje zaobserwowano w przypadku województwa zachodniopomorskiego i kraju. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

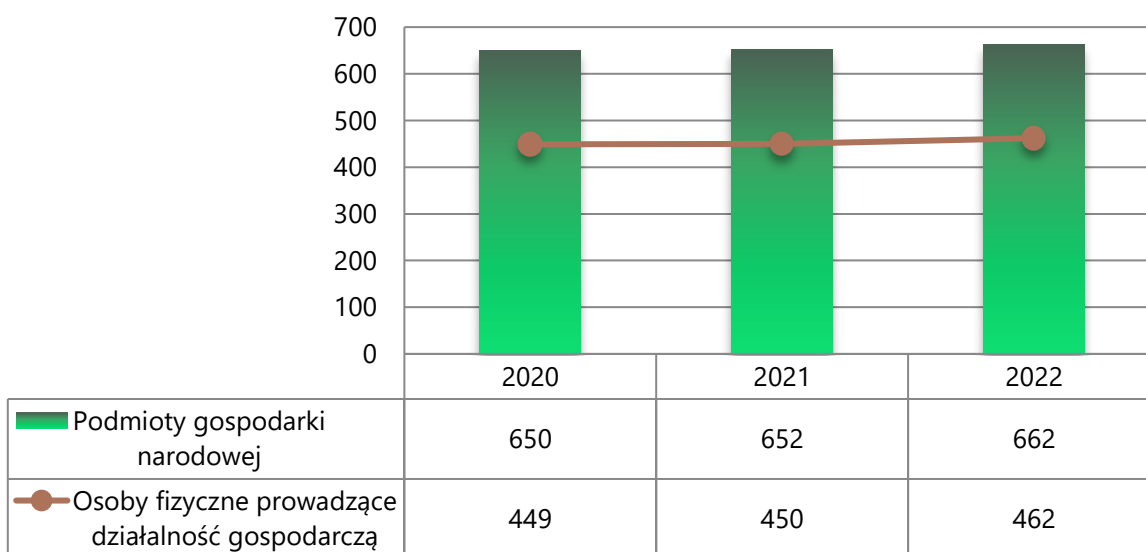
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie choszczeńskim na przestrzeni lat 2020-2022 w porównaniu do województwa zachodniopomorskiego i Polski (stan na koniec roku, w procentach).

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Pełczyce na koniec 2022 roku w rejestrze REGON zarejestrowane były łącznie 662 podmioty gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 462 (69,8%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Pełczyce ulegała systematycznemu wzrostowi.

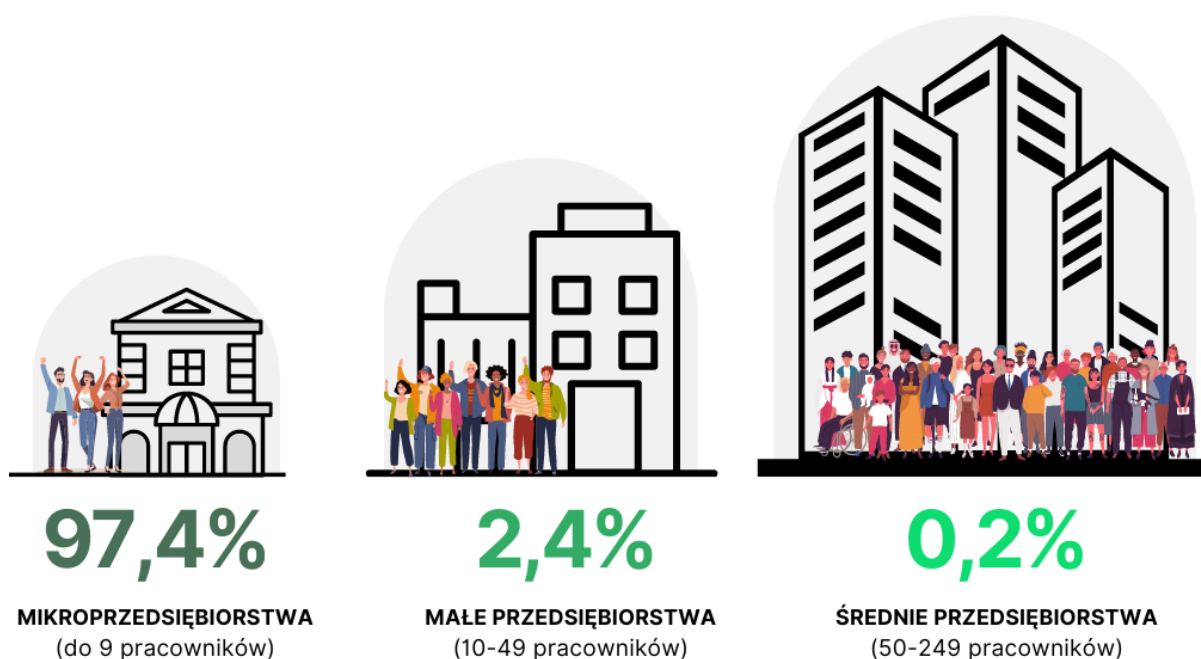
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Pełczyce w latach 2020-2022.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Pełczyce według klas wielkości to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 645 (stan na koniec 2022 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Gminie 16. Działalność prowadzi również jedno średnie przedsiębiorstwo zatrudniające do 249 pracowników.

Rysunek 2. Udział podmiotów wg poszczególnych klas wielkości w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Pełczyce (stan na koniec 2022 roku).

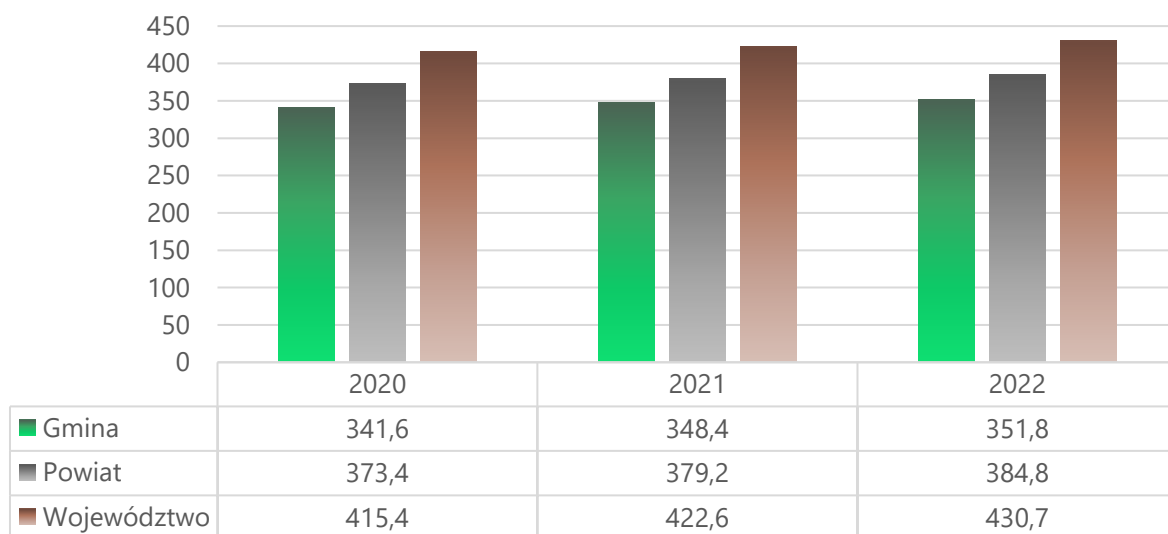

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Zgodnie z dostępnymi danymi, liczba mieszkań przypadająca na każdych 1 000 mieszkańców w gminie Pełczyce w 2022 roku wyniosła 351,8 i tym samym była mniejsza od liczby odnotowanej w całym powiecie (384,8) i województwie zachodniopomorskim (430,7). Świadczy to o mniej korzystnej sytuacji na rynku mieszkaniowym na terenie Gminy, względem powiatu i województwa. Można zauważyć, że w latach 2020-2022 liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w Gminie systematycznie wzrastała. Takie same tendencje zaobserwowano zarówno w przypadku powiatu, jak i województwa.

Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Pełczyce na tle powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego w latach 2020-2022.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Edukacja i wychowanie

W 2022 roku gmina Pełczyce była organem prowadzącym dla 4 placówek oświatowych, wśród których znalazły się:

- Szkoła im. Jana Pawła II w Będargowie,
- Szkoła Podstawowa im. I Dywizji im. T. Kościuszki w Chrapowie,
- Szkoła Podstawowa w Lubianie,
- Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Pełczycach.

W roku szkolnym 2021/2022 łączna liczba uczniów szkół podstawowych kształtowała się na poziomie 609 osób, uczęszczających do 39 oddziałów. Wobec tego średnia liczba uczniów w oddziale szkolnym wyniosła 16. W przypadku nauczania przedszkolnego, w omawianym okresie do przedszkoli uczęszczało 63 dzieci, co daje średnio 21 dzieci na oddział. W latach 2020-2022 dostrzegalny jest niewielki spadek w zakresie liczby uczniów – wyjątek stanowi Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Będargowie, gdzie w 2022 roku odnotowano wzrost względem roku poprzedniego na poziomie 15,7%. Liczba dostępnych oddziałów w szkołach podstawowych utrzymuje się na względnie stałym poziomie.

Tabela 5. Liczba uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Pełczyce w latach 2020-2022.

Lp.	Wyszczególnienie		2020	2021	2022
1.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Będargowie	Szkoła Podstawowa	122	115	133
		Oddział Przedszkolny	25	26	24
2.	Szkoła Podstawowa im. I Dywizji im. T. Kościuszki w Chrapowie	Szkoła Podstawowa	92	88	82
		Oddział Przedszkolny	17	17	14
3.	Szkoła Podstawowa w Lubianie	Szkoła Podstawowa	165	162	158
		Oddział Przedszkolny	36	35	25
4.	Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Pełczycach	Szkoła Podstawowa	256	243	236

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020, 2021 i 2022.

Dzieci z gminy Pełczyce mają także możliwość uczęszczania do Miejsko-Gminnego Przedszkola w Pełczycach. W roku szkolnym 2021/2022 placówka zapewniała miejsca dla 121 dzieci. Na terenie gminy Pełczyce działa również Miejsko-Gminny Żłobek w Pełczycach zapewniający opiekę nad dziećmi do lat 3.

Kultura, sport i rekreacja

Działalność kulturalna na terenie Gminy koncentruje się głównie w **Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Pełczycach**, który jest samorządową instytucją kultury o charakterze publicznym. Zgodnie ze statutem, przedmiotem działania placówki jest m.in. promowanie kultury lokalnej w kraju i za granicą, tworzenie upowszechnianie i ochrona dóbr kultury oraz zaspokajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych, informacyjnych, kultury fizycznej i rekreacji. W 2022 roku MGOK był organizatorem wielu imprez i wydarzeń integrujących społeczność lokalną, wśród których znalazły się m.in:

- Święto Trzech Króli,
- 30 Finał WOŚP,

- Dzień Babci i Dziadka,
- Dzień Kobiet,
- Gminne eliminacje „Małego Konkursu Recytatorskiego”,
- Przemarsz z okazji Pierwszego Dnia Wiosny,
- Konkursy wielkanocne na „Najpiękniejszą Palmę Wielkanocną” i „Najładniejszą Pisanekę”,
- „Letnia Biesiada Pełczycka”,
- VI Pełczyckie wyścigi Smoczych Łodzi,
- Dożynki Gminne,
- Inauguracja Roku Kulturalnego 2022/2023 połączona z obchodami Jubileuszu Złotych Godów Par Mażeńskich,
- Udział w projekcie „Sieć na kulturę w podregionie szczecińsko-pyrzyckim”.

Poza cyklicznie organizowanymi wydarzeniami, MGOK posiada także stałą ofertę obejmującą zajęcia plastyczne, warsztaty rękodzieła artystycznego i ceramiczne oraz zajęcia ruchowe typu zumba i joga. Ponadto, w 2022 roku w MGOK działały zespoły wokalne: Wesołe Nutki, Ewenement i Senioritki oraz Akademia Tańca i Baletu Fru.

W miesiącach letnich (lipiec-sierpień) MGOK zapewniał dostęp do Kąpieliska Śródlądowego Pełczanka, nad którym pełnił nadzór poprzez zatrudnianie dwóch ratowników wodnych. Wśród dostępnych atrakcji znajdowały się m.in. warsztaty żeglarskie.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na to, że w latach 2020-2022 liczba uczestników imprez kulturalnych organizowanych przez Gminę ulegała wahaniom – w 2022 roku odnotowano ponad trzykrotny wzrost względem roku 2020. Podobne tendencje zaobserwować można w przypadku powiatu choszczeńskiego. Wynika to z faktu wystąpienia pandemii COVID-19 w latach 2020-2021 i związanym z tym zawieszeniem możliwości organizowania wydarzeń skupiających większą grupę osób. Obrazuje to poniższy wykres.

Wykres 5. Liczba uczestników imprez organizowanych przez gminę Pełczyce oraz powiat choszczeński w latach 2020-2022.

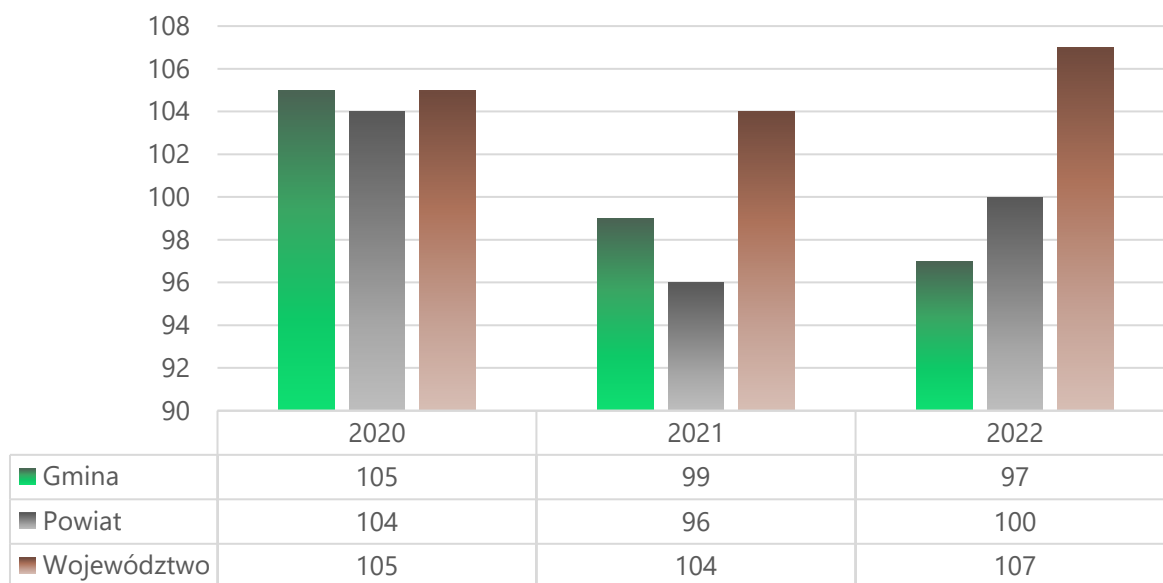
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Ofertę kulturalną gminy Pełczyce uzupełnia **Miejsko-Gminna Biblioteka Publicznej w Pełczycach**, która posiada pięć filii bibliotecznych: w Jagowie, Jarosławsku, Płotnie, Przekolnie i Sarniku. Główne zadania Biblioteki obejmują gromadzenie, opracowanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych służących obsłudze potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych zwłaszcza dotyczących wiedzy o własnym regionie oraz dokumentujących jego dorobek, a także organizowanie różnorodnych form czytelnictwa dla wszystkich grup użytkowników.

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Pełczyce, powiecie choszczeńskim oraz województwie zachodniopomorskim w latach 2020-2022. Na podstawie danych statystycznych widać, że wskaźnik ten przyjmuje w Gminie niższą wartość niż w pozostałych jednostkach – w 2022 roku w Gminie na 1 000 mieszkańców przypadało 97 czytelników, w całym powiecie było ich 100, z kolei w województwie – 107. Jednocześnie na przestrzeni ostatnich trzech lat zarówno w powiecie, jak i województwie odnotowywano wahania w zakresie liczby czytelników, natomiast w gminie Pełczyce obserwuje się systematyczny spadek wartości wskaźnika.

Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Pełczyce, powiecie choszczeńskim oraz województwie zachodniopomorskim w latach 2020-2022.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

W 2022 roku Biblioteka organizowała następujące formy pracy kulturalno-oświatowej:

- lekcje biblioteczne,
- zajęcia edukacyjne,
- ferie zimowe w bibliotece – zajęcia integracyjne,
- Dzień Babci i Dziadka,
- konkursy plastyczne,
- zajęcia biblioteczne pn. „Kto jest twórcą książki?”,
- konkurs literacki pn. „Mamo dziękuję, że zawsze jesteś”,
- zabawy ruchowe z okazji Dnia Dziecka,
- zajęcia czytelnicze i edukacyjne dla dzieci z Placówki Wsparcia Dziennego przy MGOPS w Pełczycach,
- zajęcia dla najmłodszych pn. „Jesteśmy przyjaciółmi żółwika Franklina”,
- warsztaty dla młodzieży pn. „Jak rozmawiać, by się zrozumieć”,
- wystawy dedykowane twórczości wybitnych twórców, w tym Moliere, A. Puszkina, A. Bursy, A. Szklarskiego, L. Staffa, S. Szmaglewskiej, B. Leśmiana, K. Iłakowiczówny i H. Poświatowskiej.

Na terenie Gminy funkcjonują także kluby sportowe:

- Ludowy Klub Sportowy „Skrzydłaci” Będargowo,
- Klub Sportowy „KŁOS” Pełczyce,
- Klub Sportowy „Ina” Nadarzyn,
- Klub Sportowy „Strzała Płotno”,
- Klub Sportowy „Pomorzanka” Jarosławsko,
- Klub Żeglarski „Sztaksel” Pełczyce.

Atrakcją turystyczną Gminy są szlaki turystyczne, wśród których jednym z najważniejszych jest Szlak Cysterski. Powołany w ramach programu Europejskich Dróg Kulturowych stanowi doskonałą okazję do zapoznania się z bogactwem kulturowym regionu. Na uwagę zasługują również trasa „Zakony Pojezierza Myśliborskiego” oraz trasa tematyczna „Zakony i kościoły Pojezierza”, której przebieg uwzględnia 9 obiektów znajdujących się na terenie gminy Pełczyce, w tym:

- Kościół pw. Narodzenia NMP w Pełczycach (XIII wiek),
- Klasztor cysterek w Pełczycach,
- Kościół pw. św. Józefa w Płotnie (XVIII wiek),
- Kościół cysterek pełczyckich w Bolewicach (XIV wiek),
- Kościół pw. MB Różańcowej w Boguszynach (XV wiek),
- Zabytkowe kościoły w Parafii Będargowo,
- Kościół pw. św. Chrystusa Dobrego Pasterza w Krzynkach (XIX wiek),
- Kościół pw. Świętej Rodziny w Chrapowie,
- Kościół pocysterski w Jagowie.

Opieka zdrowotna

Usługi w zakresie opieki zdrowotnej w gminie Pełczyce świadczy AKMED Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S.C. Z dostępnych danych GUS wynika, iż w 2022 roku w gminie Pełczyce na 1 przychodnię przypadają 7 229 mieszkańców. Jest to wartość kilkakrotnie większa od liczby mieszkańców przypadających na

1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła w omawianym roku 2 037. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 4,5 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest wartością niższą, a tym samym mniej korzystną od tej dla całego powiatu choszczeńskiego (4,9).

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Pełczyce w porównaniu do powiatu choszczeńskiego w 2022 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Gmina	Powiat
1.	Przychodnie	1	22
2.	Liczba osób przypadających na 1 przychodnię	7 229	2 037
3.	Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,5	4,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W gminie Pełczyce o bezpieczeństwo i porządek dbają funkcjonariusze z **Komendy Powiatowej Policji w Choszcznie**. W 2022 roku w Gminie stwierdzono 87 przestępstw, co oznacza spadek na poziomie 90,2% względem roku 2020. Podobne tendencje odnotowano w przypadku liczby wszczętych postępowań – w latach 2020-2022 zaobserwowano spadek na poziomie 13,3%. Jednocześnie wskaźnik wykrywalności przestępstw ulegał wahaniom, przyjmując w 2020 roku wartość 98,2%, w 2021 roku 76,5%, natomiast w 2022 roku – 85,2%.

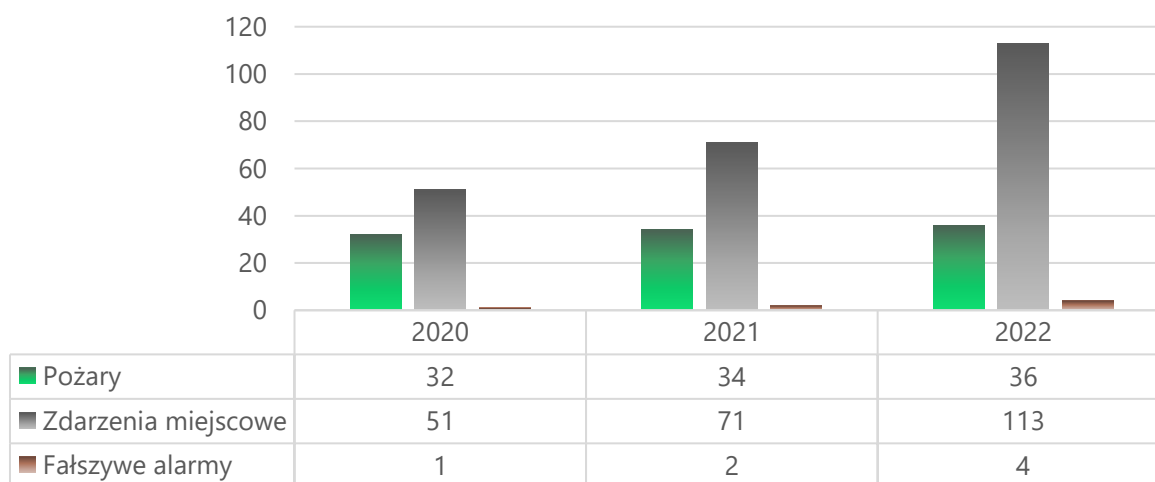
Policjanci poza pełnieniem obowiązków z zakresu swojej podstawowej służby, podejmują również działalność profilaktyczną na terenie Gminy.

Tabela 7. Analiza danych w zakresie przestępczości na terenie gminy Pełczyce w latach 2020-2022.

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Przestępstwa stwierdzone	889	51	87
2.	Wszczęte postępowania	75	66	65
3.	Wykrywalność przestępstw [%]	98,2	76,5	85,2

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Pełczyce za lata 2020-2022.

Ochronę przeciwpożarową w gminie Pełczyce zapewniają **4 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP)**, w tym 2 jednostki należące do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego. W latach 2020-2022 liczba zdarzeń, w których wzięły udział jednostki OSP z terenu Gminy systematycznie rosła – w 2020 roku były to 84 zdarzenia, w 2021 roku – 107, natomiast w 2022 roku – 153. Największą część zagrożeń pożarowych na terenie Gminy stanowią zagrożenia miejscowe obejmujące zdarzenia (inne niż pożar) wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska – w 2022 r. stanowiły one 73,9% wszystkich zdarzeń.

Wykres 7. Liczba zdarzeń, w których wzięły udział jednostki OSP z terenu gminy Pełczyce w latach 2020-2022.

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020, 2021 i 2022.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem⁴.

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury, czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa

⁴ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*, str. 10.

i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej.

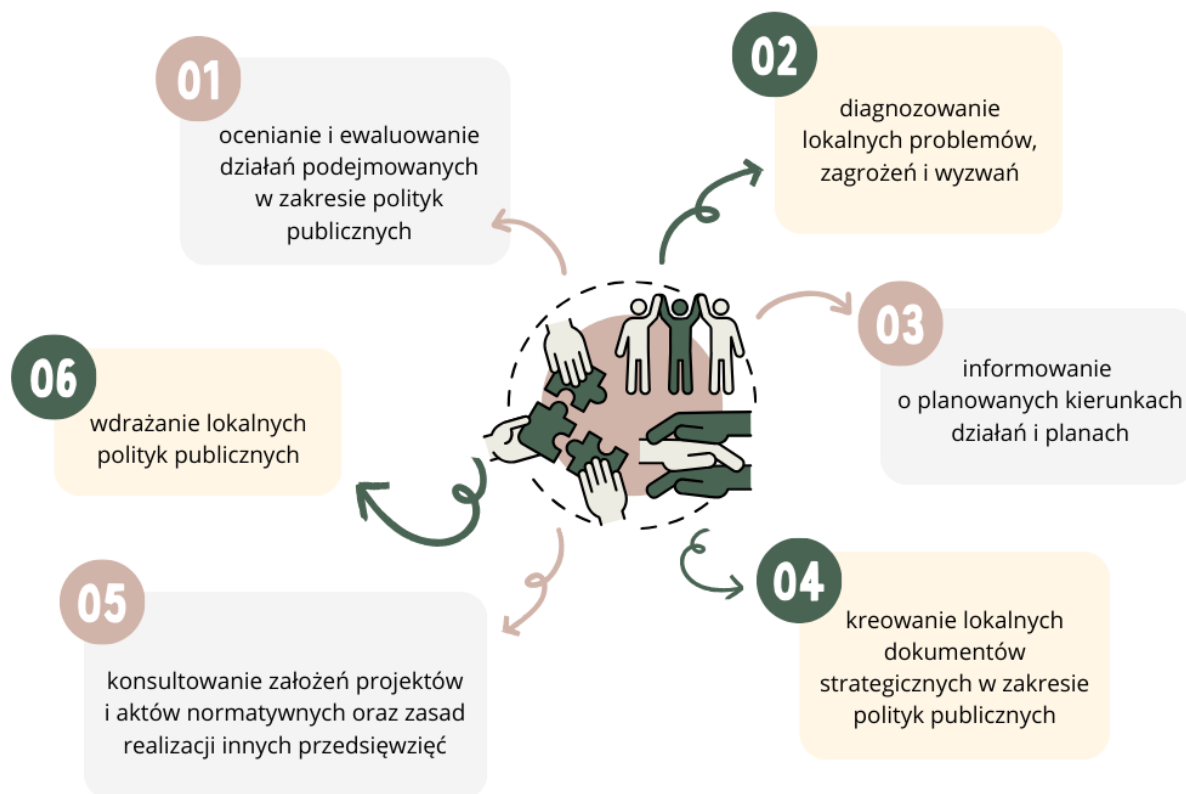

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ekonomii społecznej zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość *działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych*, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Zdefiniowane poniżej usługi społeczne są ściśle związane z katalogiem zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 8. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne.

Lp.	Katalog usług społecznych z zakresu:	Zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> ○ działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	<ul style="list-style-type: none"> ○ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ○ działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> ○ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ○ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ○ ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> ○ działalności na rzecz osób niepełnosprawnych
7.	Edukacji publicznej	<ul style="list-style-type: none"> ○ nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	<ul style="list-style-type: none"> ○ promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	<ul style="list-style-type: none"> ○ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	<ul style="list-style-type: none"> ○ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	<ul style="list-style-type: none"> ○ działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych ○ upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji ○ udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ○ upowszechniania i ochrony praw konsumentów
12.	Mieszkalnictwa	<ul style="list-style-type: none"> ○ tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej

Lp.	Katalog usług społecznych z zakresu:	Zadania publiczne w obszarze:
13.	Ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none">○ ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	<ul style="list-style-type: none">○ działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym○ działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości○ rewitalizacji○ działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3○ działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,

- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązania problemów.

Na terenie gminy Pełczyce w 2022 roku zarejestrowane były **662 podmioty gospodarki narodowej**, w tym 31 stowarzyszeń i organizacji społecznych, które stanowiły 4,7% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. W latach 2020-2021 na terenie Gminy działała również jedna fundacja.

Tabela 9. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Pełczyce na przestrzeni lat 2020-2022.

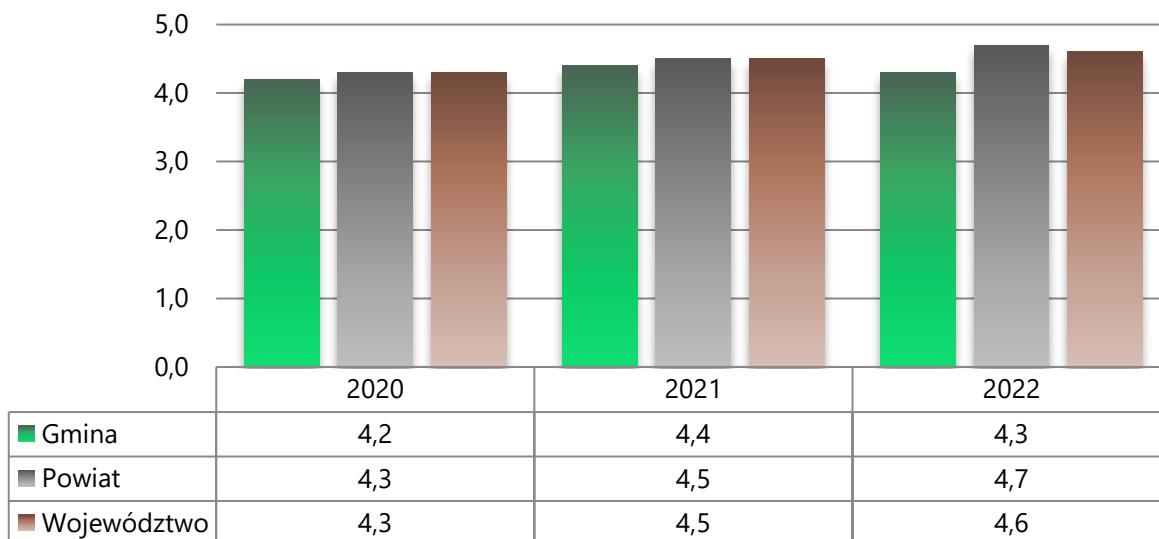
Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	650	652	662
2.	Liczba fundacji	1	1	0
3.	Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych	30	31	31

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Pełczyce w latach 2020-2022 ulegał niewielkim wahaniom. W odniesieniu do danych powiatowych i wojewódzkich wskaźnik w Gminie zawsze przyjmował nieznacznie niższe wartości. Szczegółowe dane zostały przedstawione na kolejnym wykresie.

Wykres 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Pełczyce, powiecie choszczeńskim i województwie zachodniopomorskim na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych (MGOPS, szkoły itp.). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.).

Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁵.

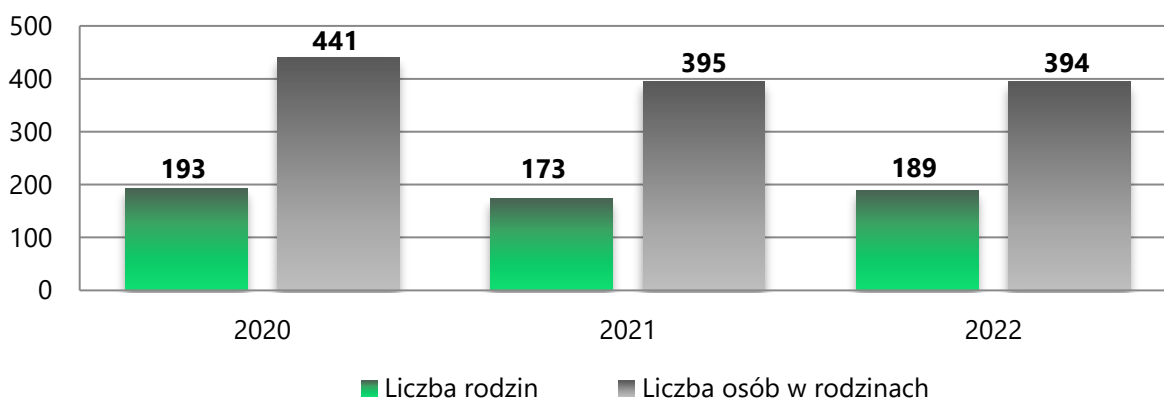
Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Pełczyce jest **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. MGOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miejskiej.

Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Pełczyce uległa wzrostowi. W 2022 roku pomocą społeczną objętych było 189 rodzin – to o 2,1% mniej niż w 2020 roku. W stosunku do 2020 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

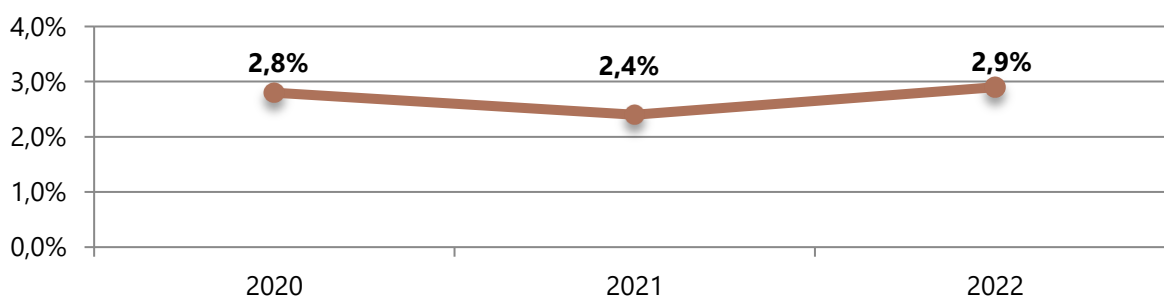
Wykres 9. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Pełczyce w latach 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2020-2022 wartość tego wskaźnika ulegała wahaniom, by w 2022 roku osiągnąć wartość 2,9%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 10. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2022 roku z tego typu pomocy korzystały 32 osoby w wieku przedprodukcyjnym, 137 osób w wieku produkcyjnym oraz 47 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest nieznaczna dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej mężczyzn było więcej niż kobiet (liczba mężczyzn – 116, liczba kobiet – 100). Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2020-2022, dostrzec można wahania liczby osób korzystających z pomocy społecznej w każdej grupie wiekowej.

Tabela 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby przyznanych świadczeń w latach 2020-2022.

Wiek	2020		2021		2022	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
0-17	31	17	20	9	32	17
Produkcyjny	146	73	135	55	137	56
Poprodukcyjny	48	30	40	26	47	27
Ogółem	225	120	195	90	216	100

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2021 i 2022.

W 2022 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 158 mieszkańcom gminy Pełczyce, natomiast świadczenie niepieniężne – 67 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczne jest wahanie, zarówno w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne, jak i liczby osób, którym udzielono świadczenia niepieniężne.

Tabela 11. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Świadczenia pieniężne	173	155	158
Świadczenia niepieniężne	47	41	67

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała wzrostowi – w 2020 roku wyniosła 78, w 2021 roku – 80, natomiast w 2022 roku osiągnęła wartość 84. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2022 roku są widoczne – w 2022 roku mężczyźni stanowili 58,3% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety – 41,6%. W 2020 roku kobiety długotrwale pobierające świadczenie stanowiły większość, z kolei w następnym latach zaobserwowano odwrotną sytuację.

Tabela 12. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2020-2022.

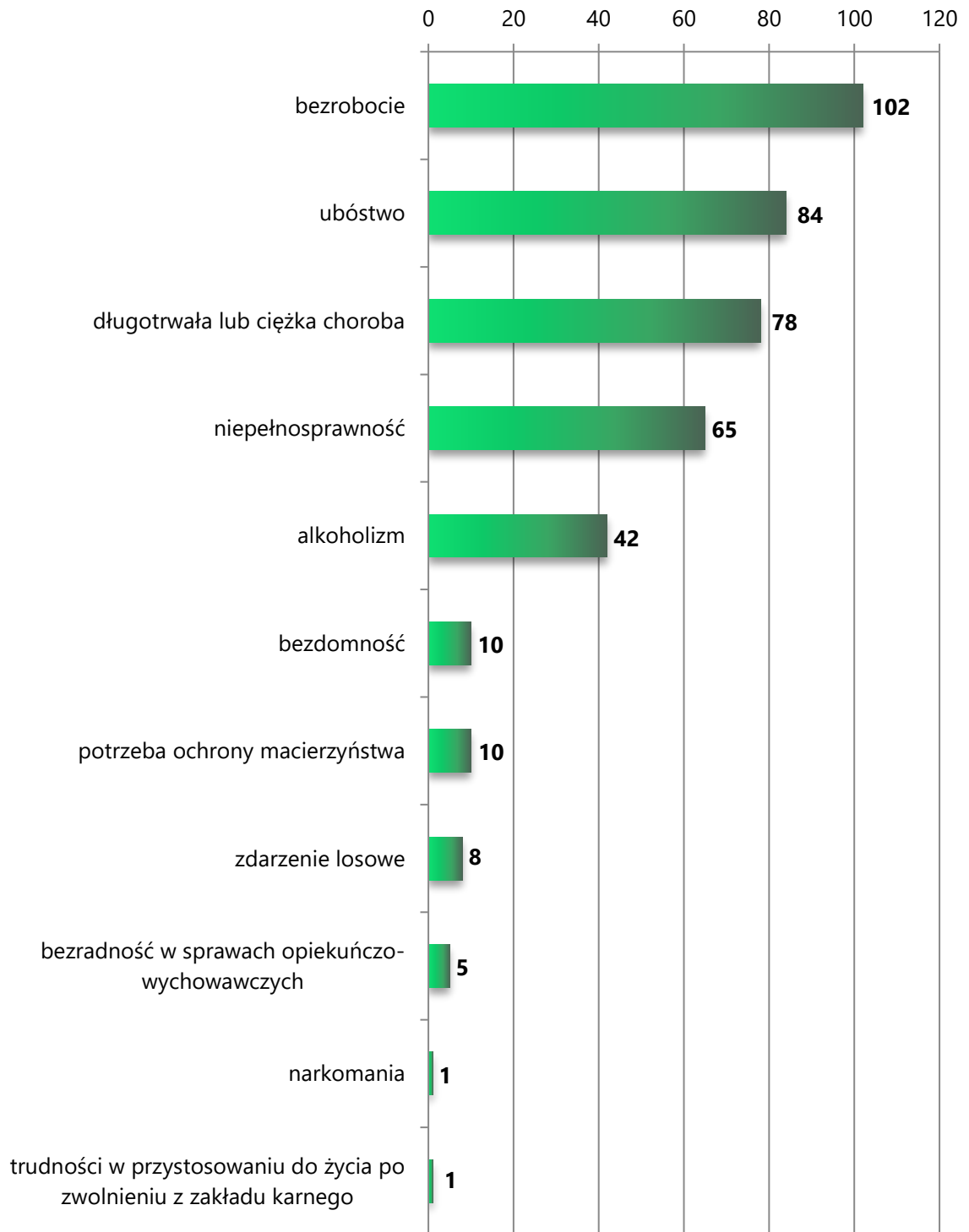
Płeć	2020	2021	2022
Kobiety	43	37	35
Mężczyźni	35	43	49
Ogółem	78	80	84

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok.

W 2022 roku najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej w gminie Pełczyce było bezrobocie – z tego powodu pomoc otrzymały 102 rodziny. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym przyznano pomoc znajdowało się ubóstwo (84 rodziny), natomiast na trzecim – długotrwała lub ciężka choroba (78 rodzin). Wśród najczęściej wymienionych powodów udzielania świadczeń, znajdowały się także: niepełnosprawność (65 rodzin), alkoholizm (42 rodziny), bezdomność oraz potrzeba ochrony macierzyństwa (po 10 rodzin).

Wykres 11. Powody udzielania świadczeń w 2022 roku (liczba rodzin).

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Do istotnych zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy gminy Pełczyce należą:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach,
- Komenda Powiatowa Policji w Choszczynie,
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Pełczycach z pięcioma filiami,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- Urząd Miejski w Pełczycach,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Pełczycach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie,
- Klub Integracji Rodzin w Pełczycach,
- Klub Integracji Społecznej przy MGOPS w Pełczycach,
- Placówka Wsparcia Dziennego,
- Ośrodek Terapii Uzależnień „ZMIANA” w Choszczynie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Choszczynie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Choszczynie,
- Sąd Rejonowy w Choszczynie,
- placówki ochrony zdrowia,
- placówki oświatowe.

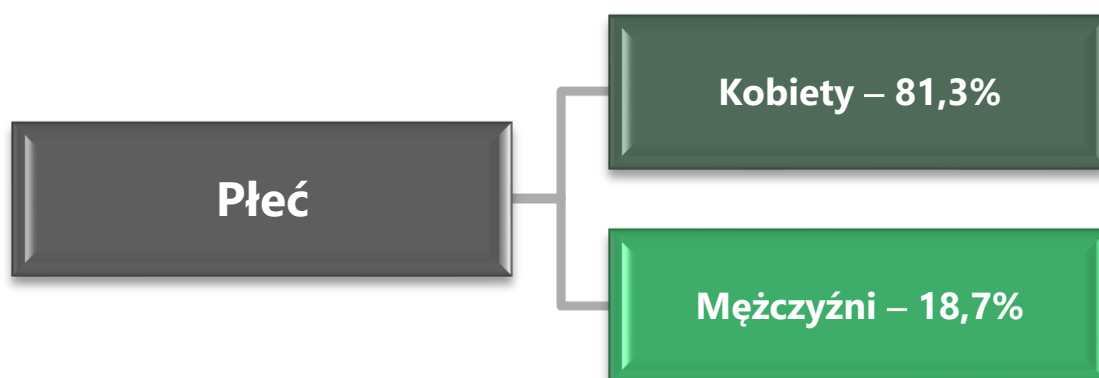
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Pełczyce, a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne oraz sytuacja osób starszych.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Pełczyce wzięło udział 107 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę miały kobiety – stanowiły one 81,3% ogółu, zaś mężczyźni – 18,7%.

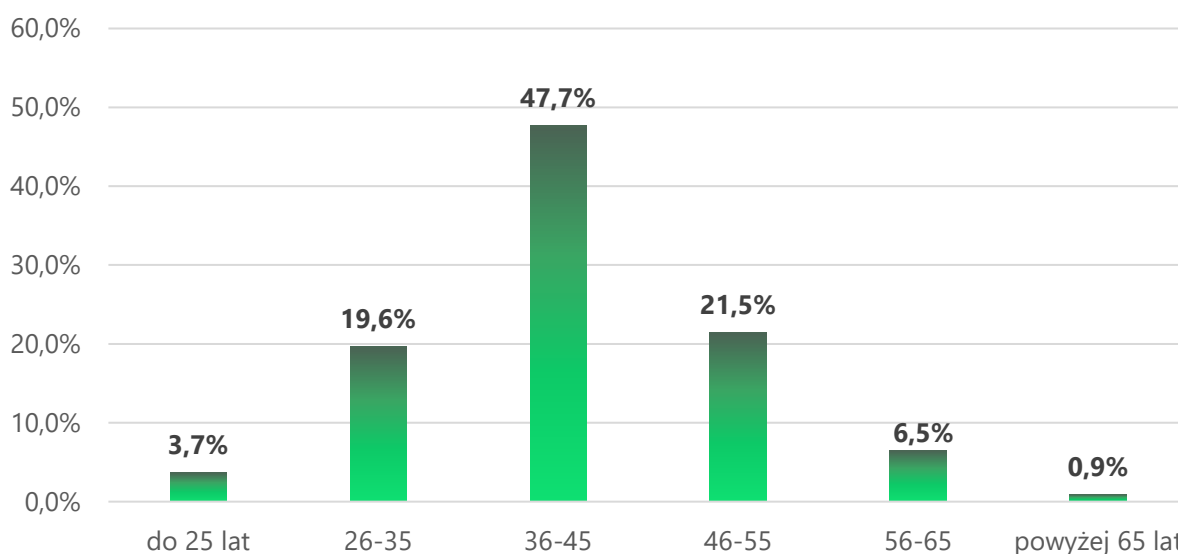
Rysunek 5. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=107⁶

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowią ankietowani mający 36-45 lat (47,7%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 46-55 lat, (21,5%), 26-35 lat (19,6%) oraz 56-65 lat (6,5%). Udział respondentów w wieku poniżej 25 lat (3,7%) oraz powyżej 65 roku życia (0,9%) był najmniejszy.

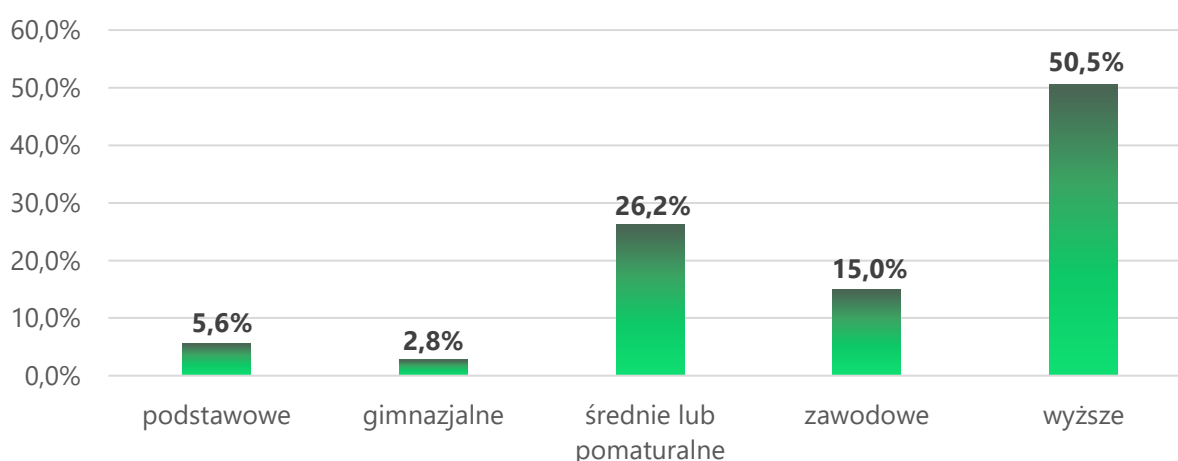
⁶ W niniejszym opracowaniu „N” oznacza liczebność zbiorowości próby, czyli liczbę osób upoważnionych do odpowiedzi na dane pytanie.

Wykres 12. Wiek dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N = 107

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (50,5%), 26,2% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, 15,0% z wykształceniem zawodowym, 5,6% z wykształceniem podstawowym oraz 2,8% z gimnazjalnym.

Wykres 13. Wykształcenie dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N = 107

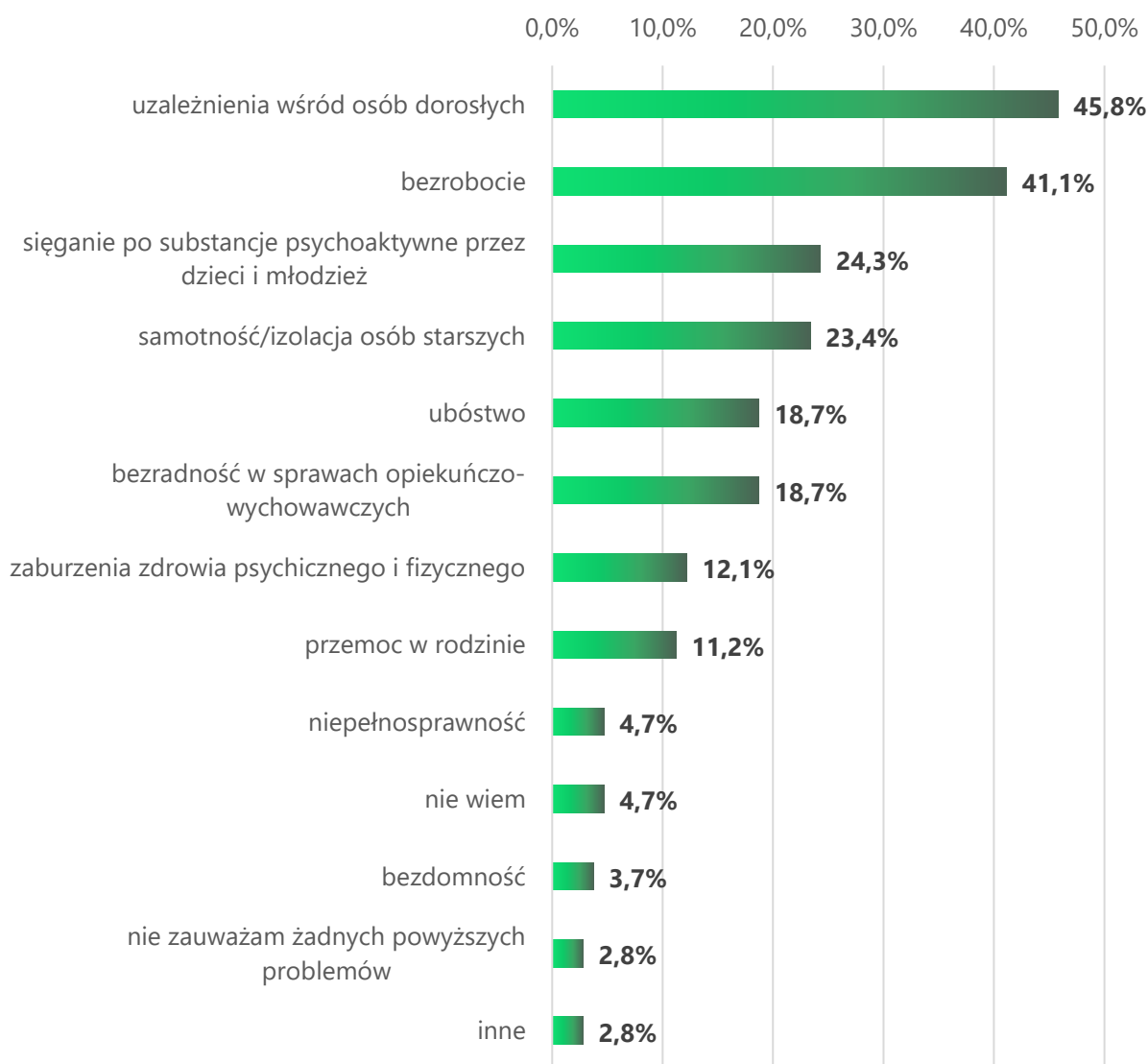
Problemy społeczne

W pierwszym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze gminy Pełczyce. Za najważniejsze problemy uznano: uzależnienia wśród osób dorosłych (45,8%) oraz bezrobocie (41,1%).

Średnio co czwarty ankietowany wskazał na sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież (24,3%) oraz samotność/izolację osób starszych (23,4%), z kolei jeden na pięciu badanych wymienił ubóstwo, a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (po 18,7%). Z kolei aspektami nie wymagającymi interwencji wydaje się być bezdomność oraz niepełnosprawność, gdyż niewielki procent ankietowanych stwierdził występowanie tego problemu (kolejno 3,7% oraz 4,7%). Wśród innych odpowiedzi wymieniano m.in. przejawy agresji wśród dzieci, w tym o charakterze przemocy psychicznej/emocjonalnej (2,8%).

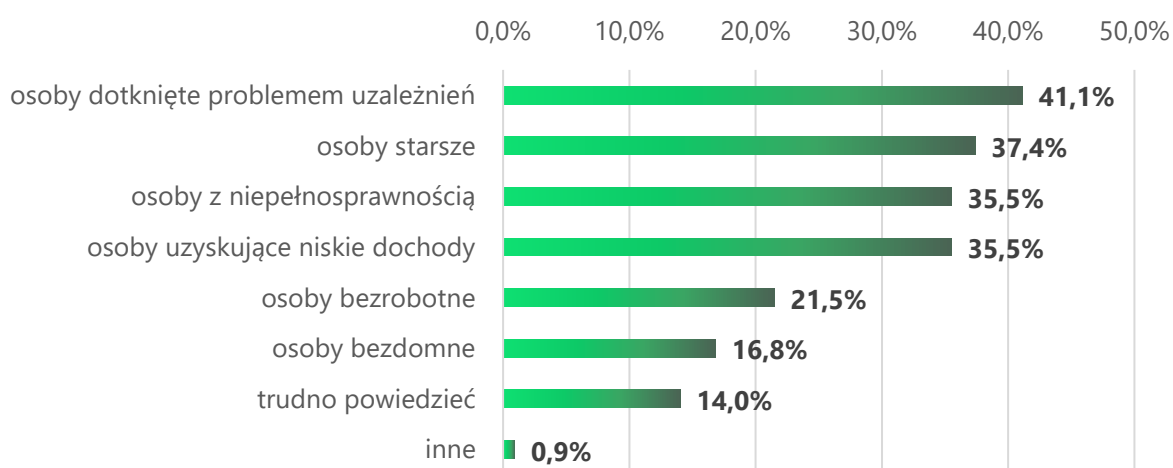
Wykres 14. Jakie Pana/i zdaniem są największe problemy społeczne na terenie Gminy? N = 107

*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Mieszkańcy mieli również możliwość wskazania grup, które ich zdaniem są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Za najważniejsze uznano: osoby dotknięte problemem uzależnień (41,1%) oraz osoby starsze (37,4%). Z punktu widzenia dorosłych mieszkańców w grupie ryzyka znajdują się także osoby z niepełnosprawnościami i osoby uzyskujące niskie dochody (po 35,5%), a także osoby bezrobotne (21,5%). Średnio co szósty badany wskazał na osoby bezdomne (16,8%). Wśród innych odpowiedzi przytoczono mieszkańców zamieszkujących tereny wiejskie (0,9%).

Wykres 15. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=107

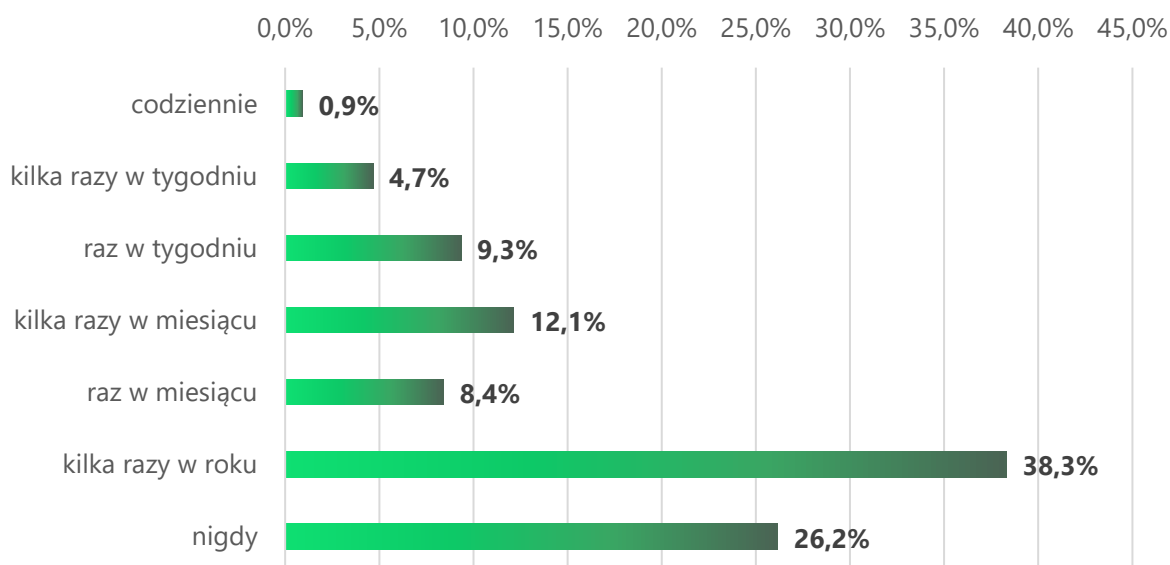
*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez mieszkańców gminy Pełczyce. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania alkoholu przez dorosłych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 73,8% respondentów, wśród których 38,3% spożywa go kilka razy w roku, 8,4% badanych – raz w miesiącu, 12,1% stwierdziło, iż pije alkohol kilka razy w miesiącu, natomiast 9,3% respondentów przyznało, iż taka sytuacja ma miejsce raz w tygodniu. Częste spożywanie alkoholu, tj. kilka razy w tygodniu zadeklarowało 4,7% badanych, natomiast 0,9% spożywa go regularnie – codziennie.

Wykres 16. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=107

Kolejne pytanie skierowane do respondentów miało na celu oszacowanie jak często dorośli mieszkańcy gminy Pełczyce tracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, podobna sytuacja miała miejsce w przypadku 13 ankietowanych (16,5%), z czego 3 osobom zdarzyło się to raz, w przypadku 7 osób było to 2-5 razy (8,9%), jedna osoba pamięta 6-10 podobnych sytuacji, natomiast powyżej 10 razy upiło się 2 dorosłych mieszkańców Gminy. Pozostali ankietowani odpowiadający na to pytanie nie stracili kontroli nad ilością spożywanego alkoholu w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie (66 osób, tj. 83,5%).

Tabela 13. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=79

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	3,8	3
2-5 razy	8,9	7
6-10 razy	1,3	1
powyżej 10 razy	2,5	2
ani razu	83,5	66

W dalszej kolejności respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, ile razy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło im się pracować po nadmiernym spożyciu alkoholu poprzedniego dnia. Na podstawie deklaracji badanych można stwierdzić, że większość mieszkańców, którzy spożywają alkohol nigdy nie doświadczyła takiej sytuacji (67 osób, tj. 84,8%), z kolei 1,3% badanych przyznało, iż zdarzyło im się to tylko raz (1 osoba), natomiast w przypadku 2 respondentów podobna sytuacja miała miejsce 2-5 razy (2,5%).

Tabela 14. Jak często w przeciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i pracować po nadmiernym spożyciu alkoholu poprzedniego dnia (na tzw. „kacu”)? N=79

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	1,3	1
2-5 razy	2,5	2
6-10 razy	0,0	0
powyżej 10 razy	0,0	0
nigdy	84,8	67

Kolejną analizowaną w Diagnostyce kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Większość respondentów zadeklarowała, że nigdy nie kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości (61 osób, tj. 78,2%), z kolei jedna osoba przyznała, że podobna sytuacja miała miejsce raz (1,3%). Pozostali badani odpowiadający na to pytanie nie mają uprawnień do prowadzenia samochodu (16 osób, tj. 20,5%). Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 15. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=78

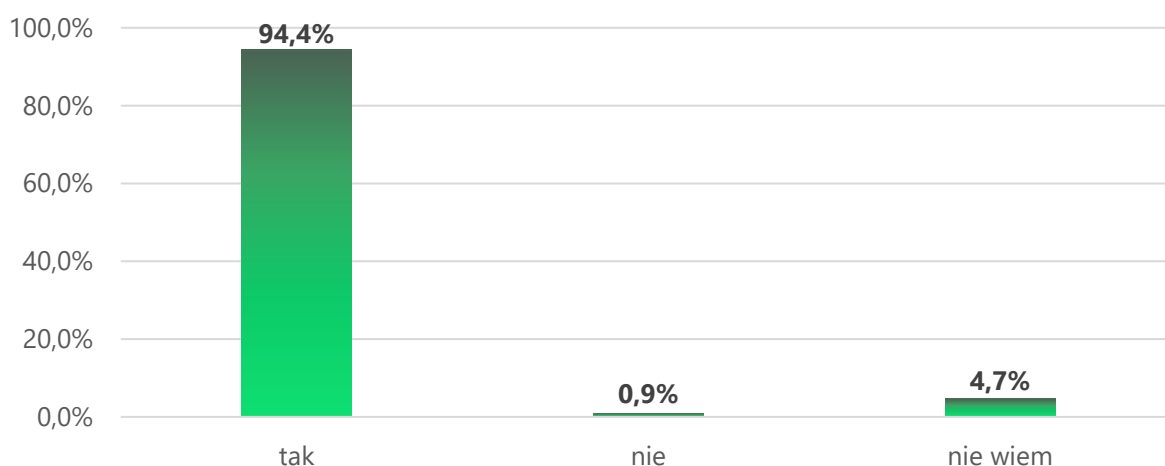
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy mi się to nie zdarzyło	78,2	61
raz mi się to zdarzyło	1,3	1
zdarza mi się to sporadycznie	0,0	0
zdarza mi się to często	0,0	0
nie posiadam prawa jazdy	20,5	16

W jednym z pytań poprosiliśmy ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat

szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wśród nielicznych mieszkańców Gminy, występuje brak świadomości w tym zakresie – odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło 4,7% badanych, natomiast 0,9% zaprzeczyło, aby miało to jakikolwiek wpływ. Zdecydowana większość stwierdziła, że spożywanie alkoholu ma negatywny wpływ na rozwój dziecka (94,4%).

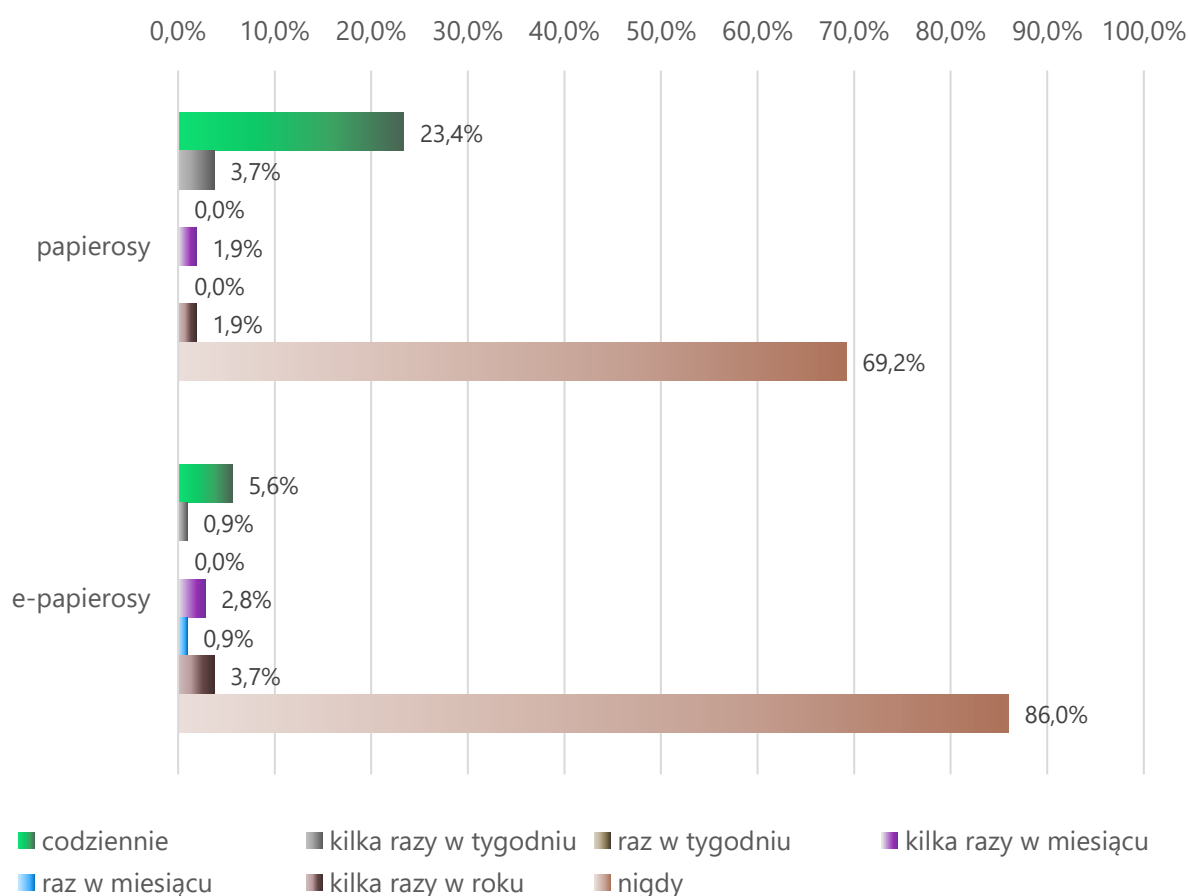
Wykres 17. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka?
N=107

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród dorosłych mieszkańców gminy Pełczyce podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. 30,8% respondentów przyznaje, że sięga po tradycyjne wyroby tytoniowe, wśród których po 1,9% pali je kilka razy do roku lub kilka razy w miesiącu, 3,7% sięga po nie kilka razy w tygodniu, z kolei 23,4% deklaruje regularne/codziennie palenie papierosów. W kwestii częstotliwości palenia przez mieszkańców Gminy papierosów elektronicznych uzyskano wyniki wskazujące, iż e-papierosy są mniej popularne niż tradycyjne wyroby tytoniowe, gdyż sięga po nie 14,0% respondentów. Z deklaracji 3,7% badanych wynika, iż palą je kilka razy w roku, natomiast 2,8% odpowiedzi padło na kilka razy w miesiącu. Ponadto, po 0,9% ankietowanych przyznało, że po e-papierosy sięga raz w miesiącu bądź kilka razy w tygodniu. Regularnie/codziennie palenie zadeklarowało 5,6% badanych.

Wykres 18. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=107

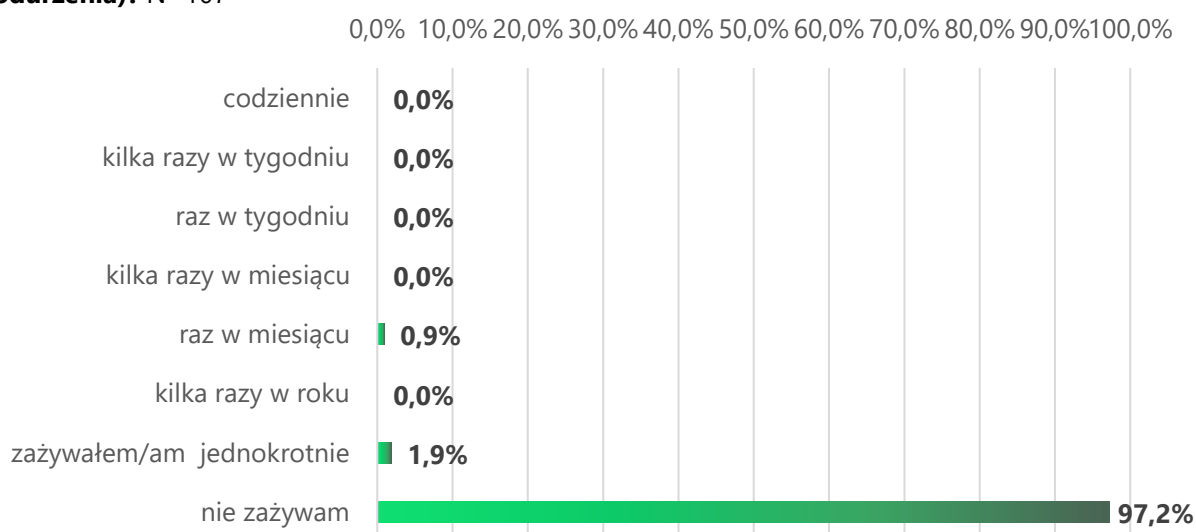

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców Gminy. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, jak często zdarza im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, po inicjacji narkotykowej jest 2,8% respondentów, z których 1,9% sięgnęło po tego rodzaju środki jednokrotnie, natomiast 0,9% badanych zażywa je średnio raz w miesiącu.

Wykres 19. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=107

Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie o rodzaj zażywanych substancji. Najpopularniejszą substancją okazała się marihuana (3 osoby, tj. 100,0%), z kolei 1 badany zażywał również amfetaminę (33,3%).

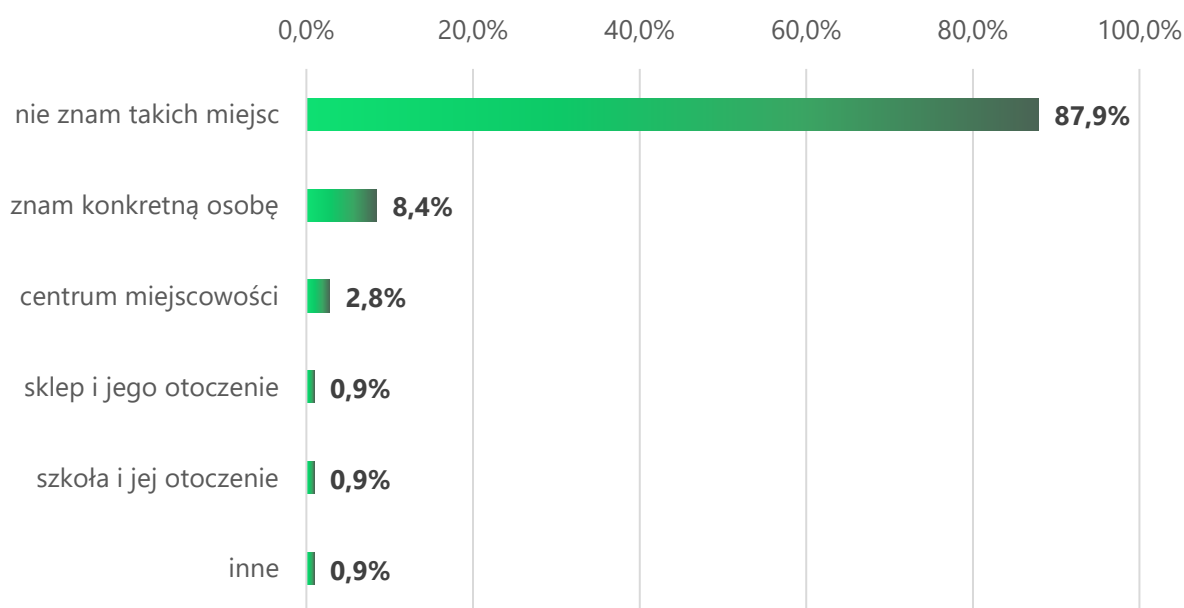
Tabela 16. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne Pan/i zażywał/a? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	100,0	3
amfetamina	33,3	1
dopalacze	0,0	0
leki w celu odurzenia się	0,0	0
inne	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej części badania mieszkańcy zostali zapytani o znajomość miejsc, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze w ich miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 12,1% badanych jest świadoma istnienia takich miejsc, przy czym 8,4% przyznaje, że zna konkretną osobę rozprowadzającą tego typu substancje, 2,8% twierdzi, że można je zdobyć w centrum miejscowości, natomiast po 0,9% uważa, że jest to możliwe w otoczeniu sklepu bądź szkoły. Wśród innych odpowiedzi wskazano na znajomość osób, do których można się zwrócić w celu uzyskania informacji o takich miejscach.

Wykres 20. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze? N=107

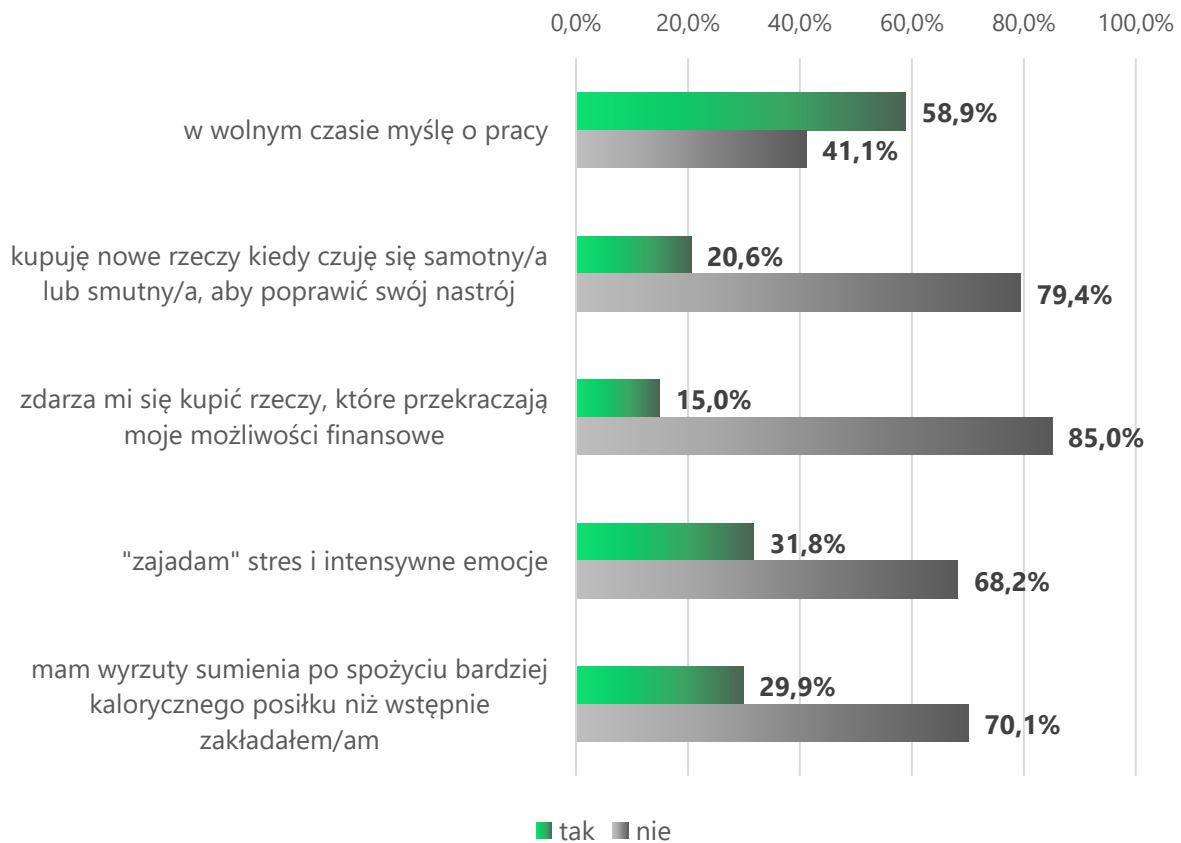
Uzależnienia behawioralne

W kolejnym pytaniu badani mieli ustosunkować się do kilku stwierdzeń. Z poniższego wykresu wynika, że:

- 58,9% badanych w wolnym czasie **myśli o pracy**,
- 20,6% ankietowanym zdarza się **kupić nowe rzeczy, gdy czują się smutni lub samotni**,
- 15,0% badanych zdarza się kupić rzeczy, **które przekraczają ich możliwości finansowe**,
- 31,8% osób **„zajada” stres** i intensywne emocje,
- 29,9% badanych **ma wyrzuty sumienia**, gdy zdarzy im się zjeść bardziej kaloryczny posiłek niż wstępnie zakładali.

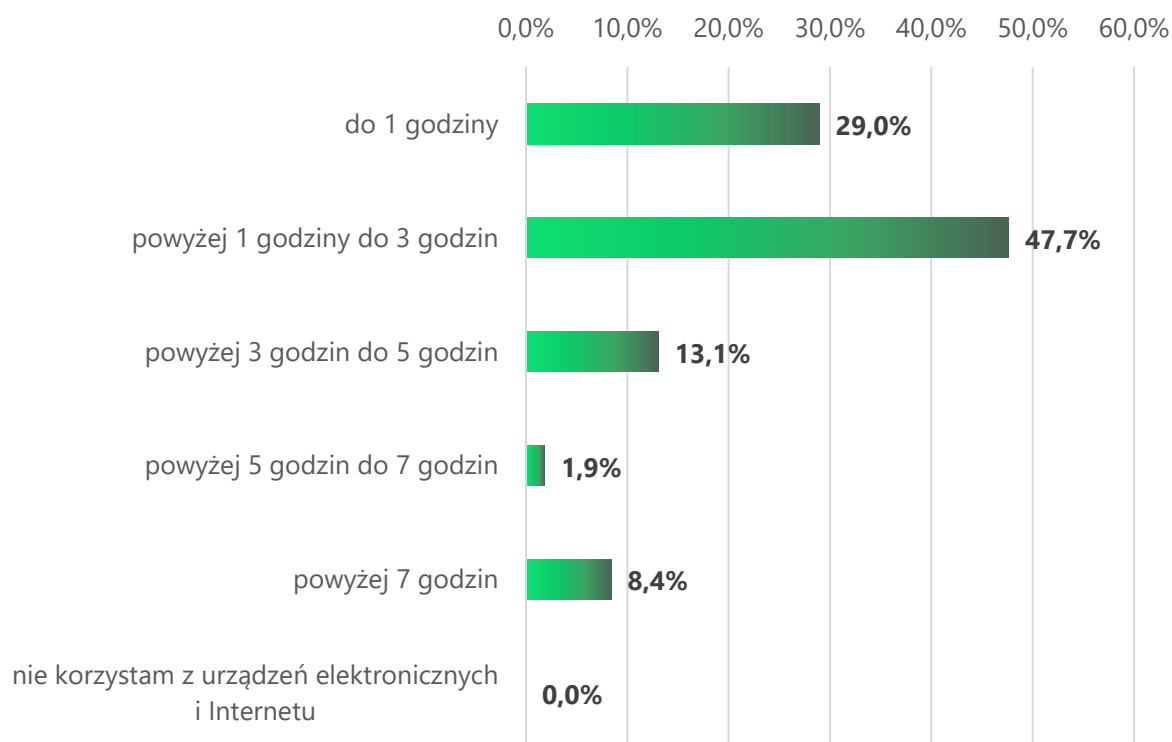
Wykres 21. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=107

Korzystanie z urzędzeń elektronicznych

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często dorośli mieszkańcy gminy Pełczyce korzystają z urzędzeń elektronicznych. Jak wynika z odpowiedzi, niemal co drugi respondent poświęca na korzystanie z urzędzeń elektronicznych i Internetu od 1 do 3 godzin dziennie, z kolei 1/3 ankietowanych zadeklarowała, że spędza w ten sposób maksymalnie 1 godzinę. Powyżej 3 do 5 godzin dziennie z urzędzeń korzysta 13,1% badanych, natomiast na przedział od 5 do 7 godzin wskazało 1,9% ankietowanych. Niemal co dziesiąty respondent przyznał, że na korzystanie z urzędzeń elektronicznych i Internetu przeznaczają ponad 7 godzin w ciągu dnia (8,4%).

Wykres 22. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=107

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, mieszkańcy zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się spędzać na korzystaniu z urządzeń elektronicznych więcej czasu niż wcześniej zakładali. Takie zachowanie potwierdziło łącznie 105 badanych (98,1%), w tym 13 ankietowanych stwierdziło, że zdarza im się to bardzo często (12,1%), 22 respondentom – często (20,6%), 46 osobom – czasami (43,0%), natomiast 24 uczestników zadeklarowało, że zdarza im się to rzadko (22,4%).

Tabela 17. Jak często zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=107

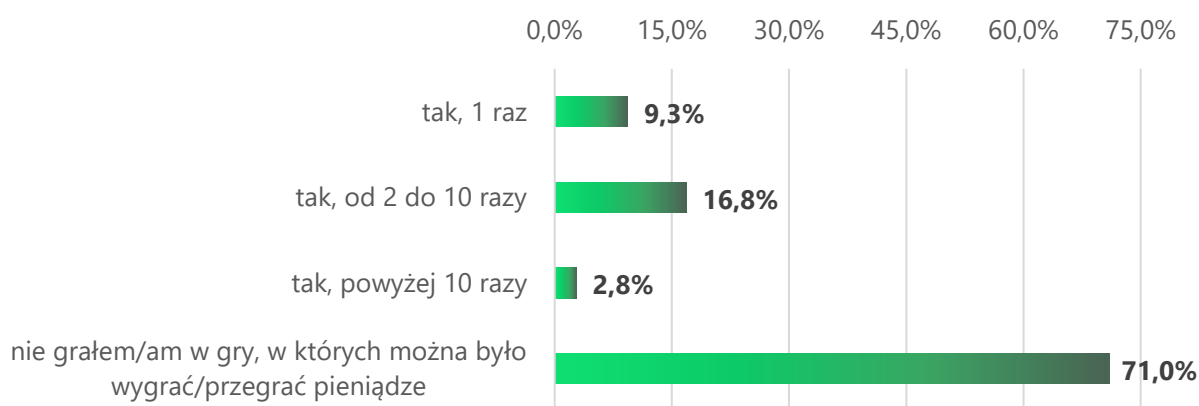
Odpowiedź	%	Liczba odp.
bardzo często	12,1	13
często	20,6	22
czasami	43,0	46
rzadko	22,4	24
nigdy	1,9	2

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez dorosłych mieszkańców Gminy, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego łącznie 29,0% badanych, przy czym 9,3% grało w nie 1 raz, 16,8% respondentów robiło to 2-10 razy, a 2,8% wskazało na więcej niż 10 razy.

Wykres 23. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)?
N=107

W następnej kolejności respondenci zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy kiedykolwiek powodem przystępowania przez nich do gier hazardowych była potrzeba poprawy sytuacji ekonomicznej. Niemal co drugi respondent przyznał, że była to faktyczna przyczyna takiego działania (14 osób, tj. 46,7%), z kolei 16,7% ankietowanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi (5 osób). Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 18. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić ? N=30

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	46,7	14
nie	36,7	11
trudno powiedzieć	16,7	5

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego uczestnictwa w grach hazardowych, mieszkańcy zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się przeznacząć na gry większą kwotę pieniężną niż wcześniej zakładali. Takie zachowanie potwierdził zaledwie jeden badany (3,2%), z kolei 3 ankietowanych nie przewiduje określonej kwoty przed przystąpieniem do gry (9,7%). Pozostali zadeklarowali, że nigdy nie przekroczyli planowanej kwoty (27 osób, tj. 87,1%).

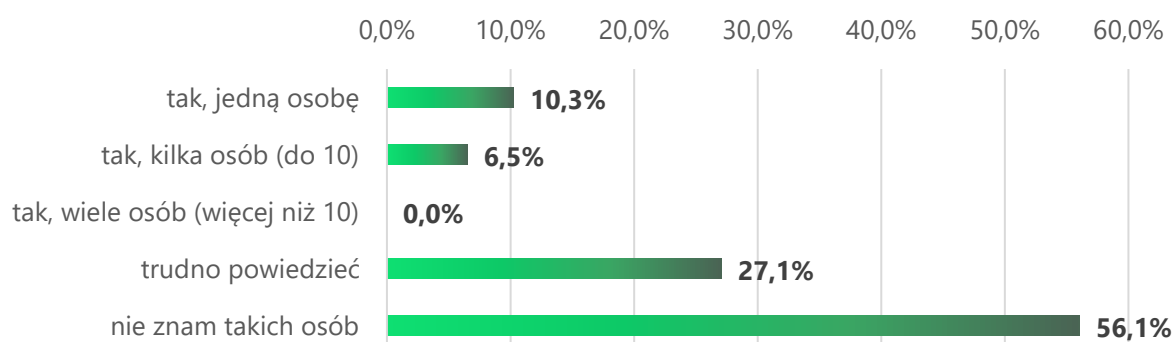
Tabela 19. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyc na gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=31

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	3,2	1
nie	87,1	27
nie przewiduję określonej kwoty	9,7	3

Problem przemocy

Dalsza część analizy stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość osób w swoim najbliższym otoczeniu, które doświadczają problemu przemocy. 10,3% badanych odpowiedziało, że zna jedną taką osobę, a 6,5% respondentów – kilka osób. Ponad połowa ankietowanych stwierdziła, że nie zna żadnej osoby, która doświadcza przemocy (56,1%), natomiast średnio co czwarty uczestnik badania nie potrafił jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie (27,1%).

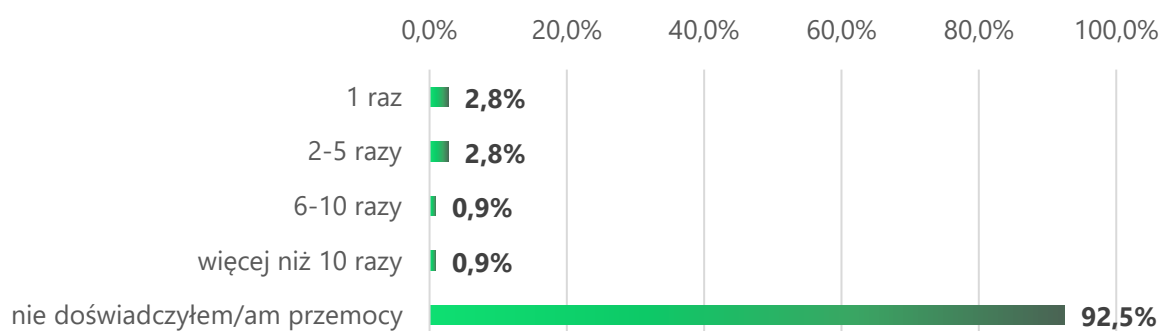
Wykres 24. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=107

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatniego roku. Z zebranych danych wynika, że w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, przemocy doznało 7,5% mieszkańców, wśród których po 2,8% doświadczyło jej jednokrotnie lub 2-5 razy, z kolei po 0,9% miało z nią do czynienia 6-10 razy oraz więcej niż 10 razy.

Wykres 25. Jak często, w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie zdarzało się Panu/i doświadczyć przemocy?? N=107

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna – wskazało na nią 100,0% badanych, których dotknął problem przemocy (8 osób). Przemocy fizycznej doznało 37,5% respondentów (3 osoby), przemocy ekonomicznej oraz mobbingu po 25,0% badanych (po 2 osoby), natomiast przemocy seksualnej 12,5% respondentów (1 osoba).

Tabela 20. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0	8
Przemoc fizyczna	37,5	3
przemoc ekonomiczna	25,0	2
mobbing	25,0	2
przemoc seksualna	12,5	1
zaniedbanie	0,0	0
nie wiem	0,0	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej części ankiety respondenci zostali poproszeni o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Najczęściej wskazywano na męża/żonę, pracodawcę, współpracowników oraz inne osoby, wśród których wymieniono byłego męża oraz sąsiada (po 2 osoby, tj. 25,0%). Osobami stosującymi przemoc wobec badanych byli również inni członkowie rodziny oraz partner/partnerka (po 1 osobie, tj. 12,5%).

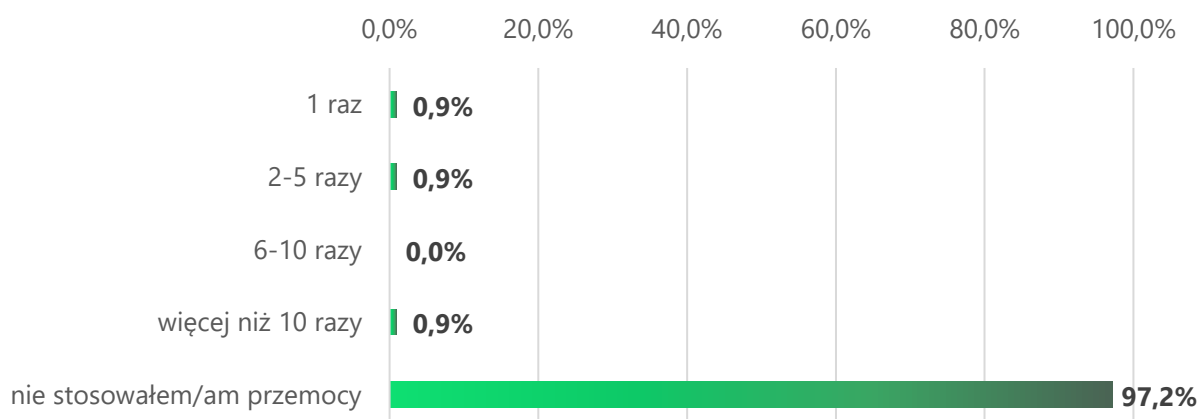
Tabela 21. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	25,0	2
pracodawca	25,0	2
współpracownicy	25,0	2
inne osoby	25,0	2
inni członkowie rodziny	12,5	1
partner/partnerka	12,5	1
rodzice	0,0	0
nieznajomy/a	0,0	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu mieszkańcy zostali poproszeni o określenie czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie doszło do sytuacji, gdy zastosowali przemoc wobec drugiej osoby. Zdecydowana większość ankietowanych zaprzeczyła, jakoby doszło do takiej sytuacji (97,2%), z kolei pozostali przyznali, że takie zdarzenie miało miejsce raz, 2-5 razy bądź więcej niż 10 razy (po 0,9%).

Wykres 26. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N = 107

Kolejne pytanie zadane dorosłym mieszkańcom dopuszczającym się przemocy wobec innych miało na celu scharakteryzowanie osób, wobec których zdarzyło się im zastosować przemoc. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, przemoc kierowana jest najczęściej w kierunku najbliższych członków rodziny lub otoczenia, bowiem 2/3 ankietowanych przyznało, że zastosowali przemoc wobec dziecka/dzieci oraz partnera/partnerki (66,7%).

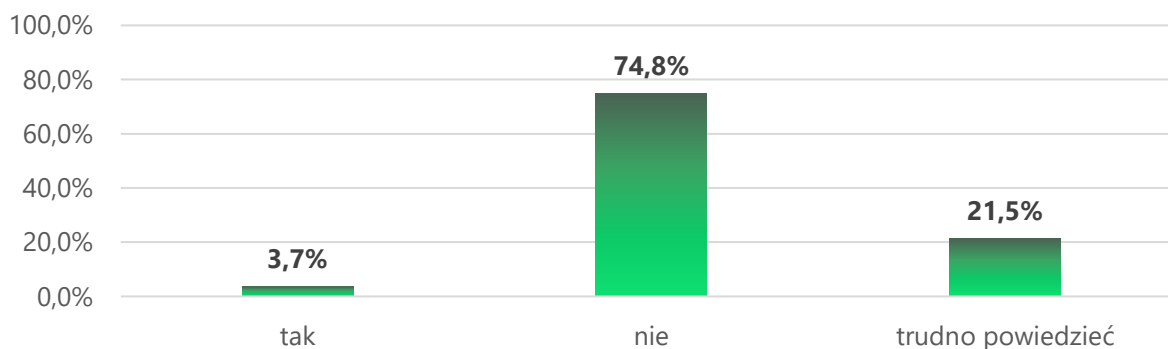
Tabela 22. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
dziecka/dzieci	66,7	2
partnera /partnerki	66,7	2
męża/żony	0,0	0
rodziców	0,0	0
nieznajomego/ej	0,0	0
innych członków rodziny	0,0	0
współpracowników	0,0	0
innych	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

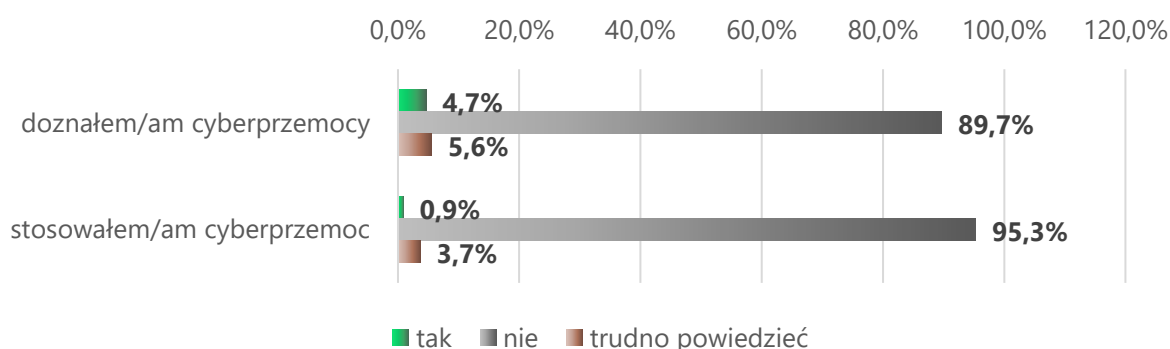
Kolejną analizowaną kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy, na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród znacznej części respondentów występuje brak wiedzy w tym zakresie (21,5%), z kolei 3,7% odnosi się do nich pozytywnie. Negatywnie tego typu zachowanie ocenia 74,8% mieszkańców.

Wykres 27. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N = 107

Kolejne pytanie odnosiło się do problemu cyberprzemocy i miało na celu zweryfikowanie, czy dorosłym mieszkańcom gminy Pełczyce zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie doświadczyć lub stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że problemu tego doznało 4,7% mieszkańców, z kolei 0,9% ankietowanych przyznało się do jej stosowania.

Wykres 28. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N = 107

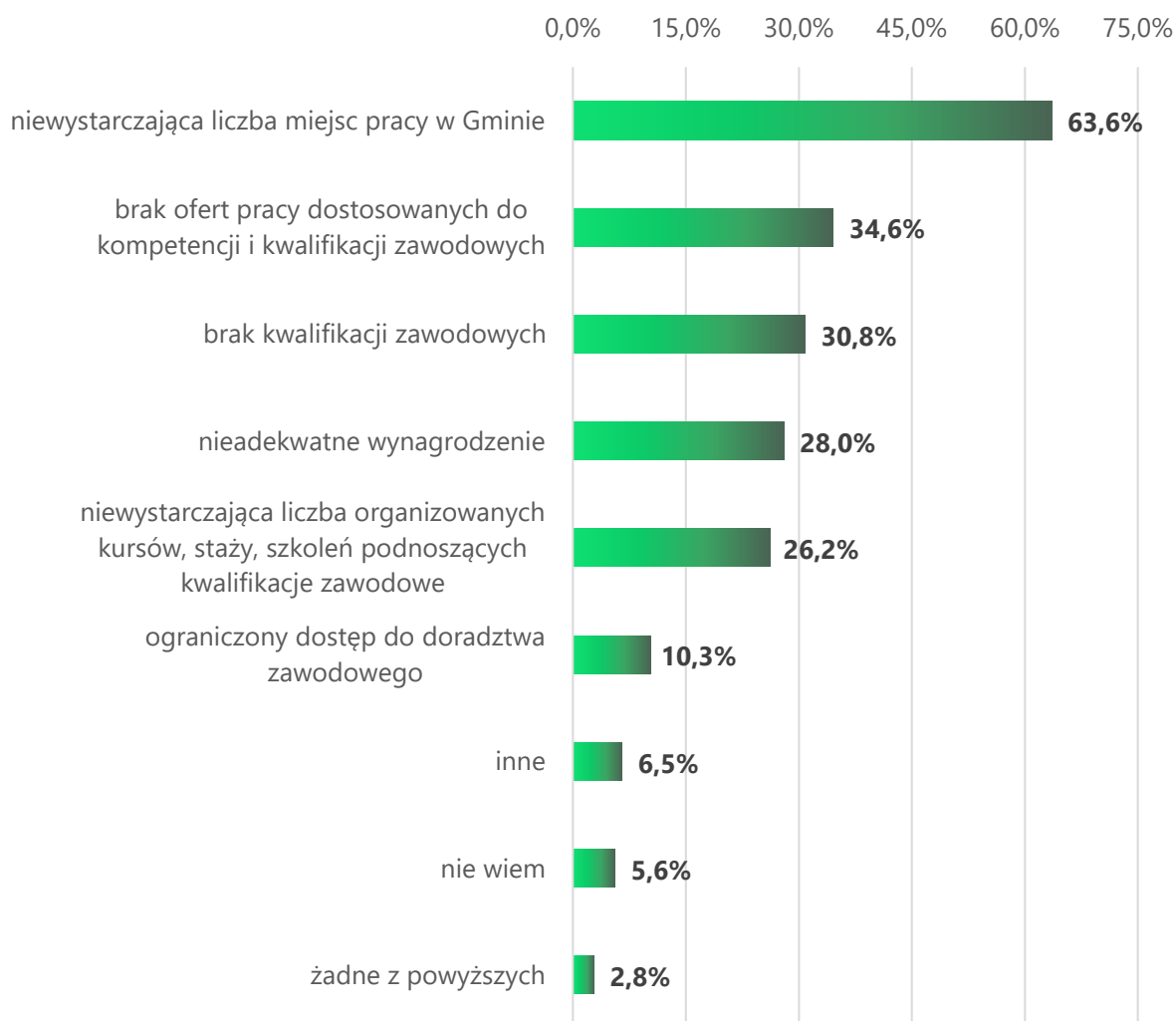

Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Pełczyce. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej, bo 63,6% mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie. Na drugim miejscu znalazł się brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych społeczności lokalnej (34,6%), z kolei na trzecim – brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych mieszkańców (30,8%). W dalszej części mieszkańcy wskazywali na nieadekwatne wynagrodzenie (28,0%) oraz na niewystarczającą liczbę organizowanych kursów/staży/szkożeń podnoszących kwalifikacje zawodowe (26,2%). Średnio co dziesiąty badany wymienił ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego (10,3%). Wśród innych odpowiedzi najczęściej wskazywano na brak chęci do podjęcia pracy oraz połączenia komunikacyjne z pobliskimi miastami niespełniające potrzeb lokalnej społeczności (6,5%). 5,6% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 29. Jakie trudności napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=107

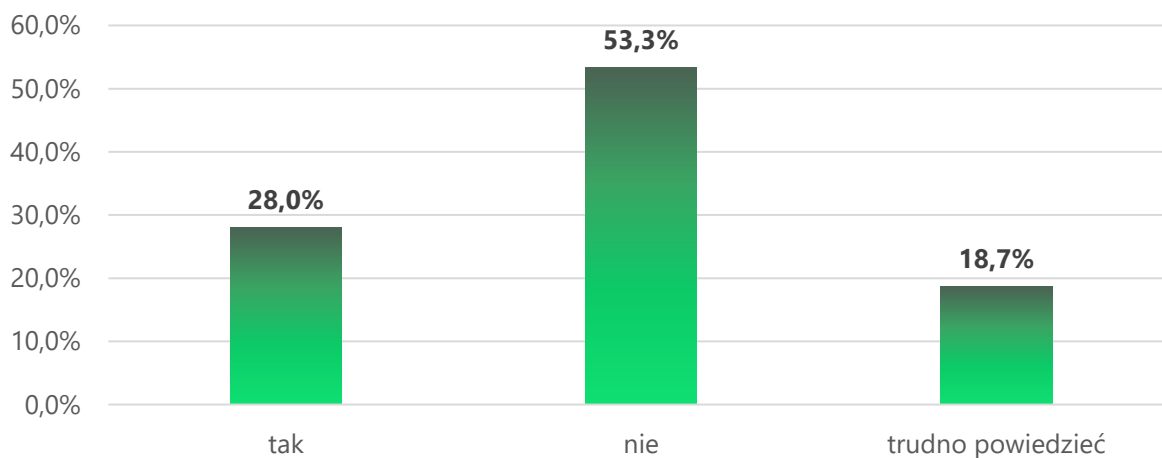

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. Odpowiedzi rozkładały się na zróżnicowanym poziomie – 53,3% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, 28,0% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku ubóstwa, z kolei 18,7% respondentów miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie.

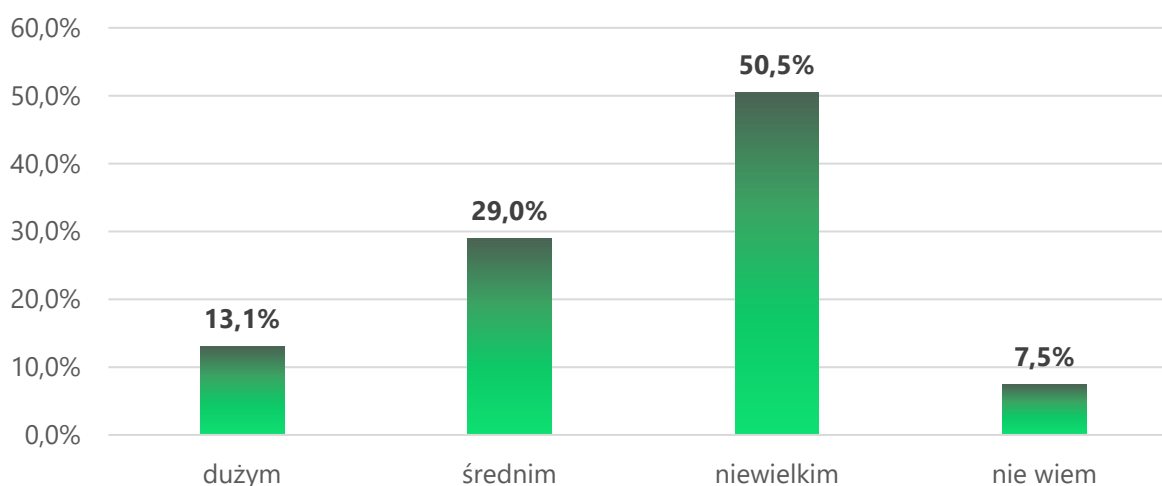
Wykres 30. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=107

Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 50,5% badanych uważa, że jest ona dostosowana w niewielkim stopniu, a 29,0% mieszkańców jest zdania, że jest przystosowana w stopniu średnim. 13,1% ankietowanych twierdzi, że wiele miejsc w Gminie jest przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością. 7,5% badanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

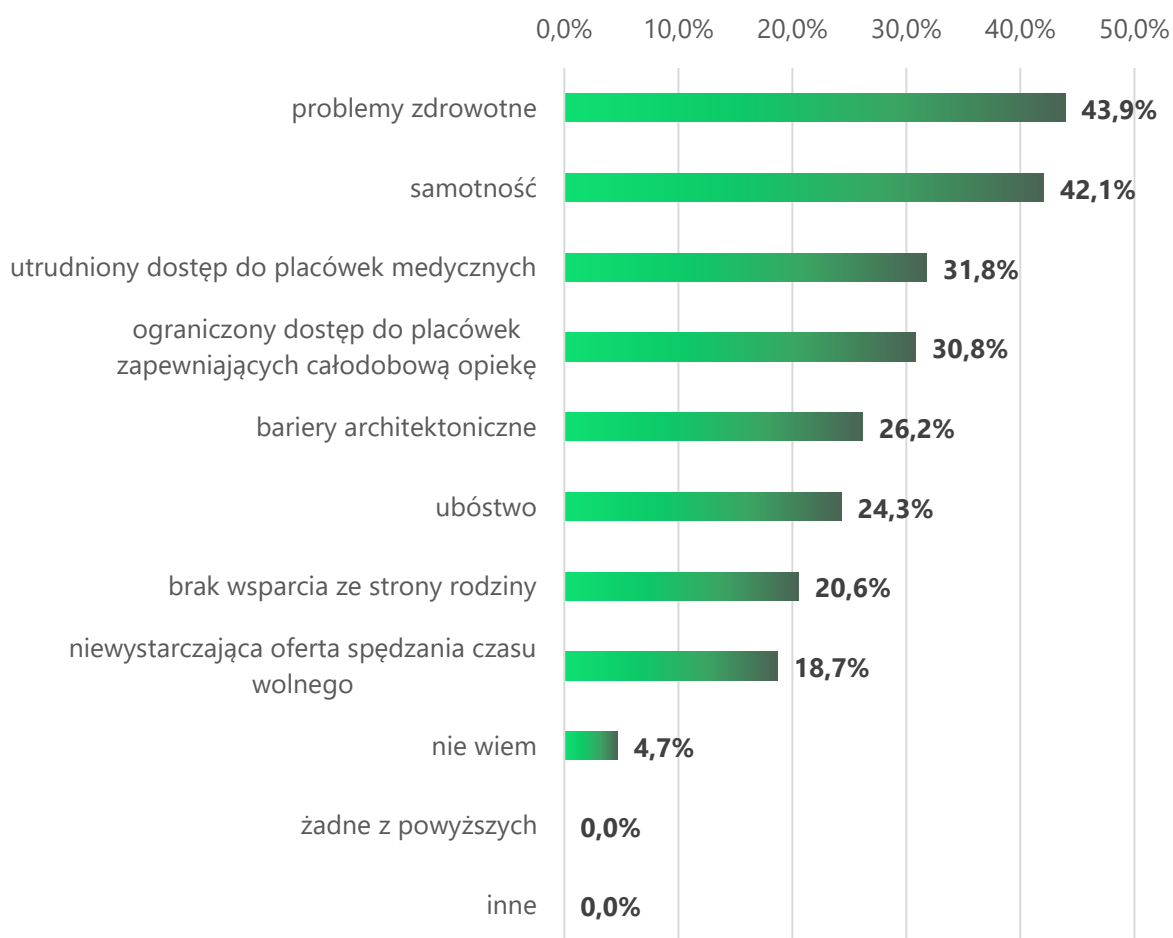
Wykres 31. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=107

W dalszej kolejności mieszkańcy gminy Pełczyce mieli ocenić, jakie są najważniejsze problemy osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w Gminie. 43,9% badanych jest zdania, że największą trudnością są problemy zdrowotne wspomnianych grup, a 42,1% uważa, że jest to samotność. Blisko co trzeci ankietowany wskazał na utrudniony dostęp do placówek medycznych (31,8%) bądź instytucji zapewniających całodobową opiekę (30,8%). Jeden na czterech mieszkańców biorących udział w badaniu za najważniejsze utrudnienia uważa bariery architektoniczne znajdujące się na terenie Gminy (26,2%) oraz ubóstwo (24,3%). Kolejne pod względem liczebności odpowiedzi nawiązywały do braku wsparcia ze strony najbliższych (20,6%), a także niewystarczającej oferty spędzania czasu wolnego (18,7%). 4,7% respondentów nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 32. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych i z niepełnosprawnościami w Gminie? N=107

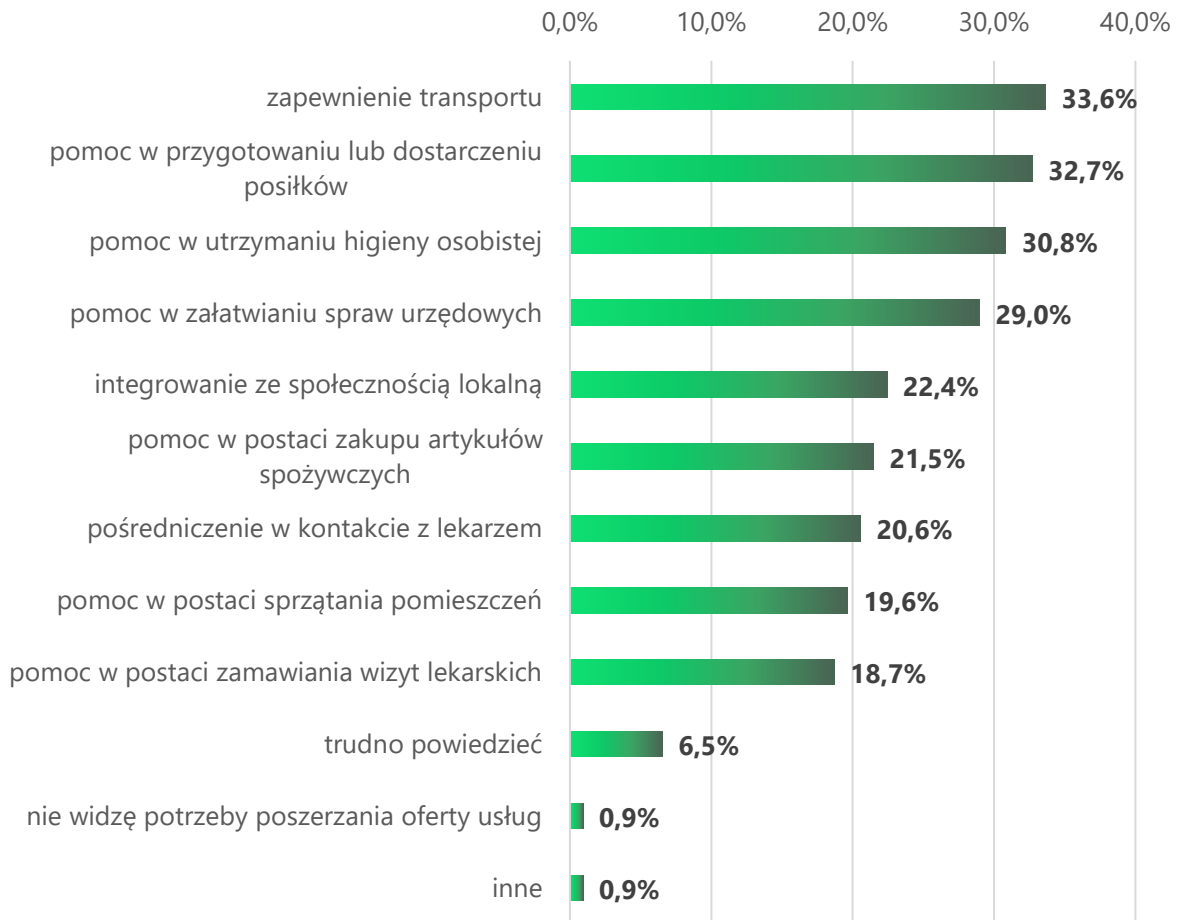

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej części badania spytano respondentów o jakie formy wsparcia należy poszerzyć ofertę usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, aby umożliwić im pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie gminy Pełczyce. Najwięcej respondentów wskazało na zapewnienie transportu (33,6%), pomoc w przygotowaniu lub dostarczeniu posiłków (32,7%) pomoc w utrzymaniu higieny osobistej (30,8%) oraz w załatwianiu spraw urzędowych (29,0%). W dalszej kolejności ankietowani wymieniali integrowanie ze społecznością lokalną (22,4%), pomoc w postaci zakupu artykułów spożywczych (21,5%) oraz pośredniczenie w kontaktach z lekarzami (20,6%). Średnio co piąty badany wyróżnił działania mające na celu pomoc w sprzątaniu pomieszczeń (19,6%), a także zapewnienie zamawianiu wizyt lekarskich (18,7%). 6,5% respondentów nie wie, jakie działania umożliwiłyby osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami pełniejszy udział w życiu społecznym, z kolei zdaniem 0,9% badanych mieszkańców nie ma potrzeby poszerzania oferty dostępnych usług. Szczegółowe dane zaprezentowano na kolejnym wykresie.

Wykres 33. O jaką formę wsparcia Pana/i zdaniem należy poszerzyć ofertę usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami na terenie Gminy?
N = 107

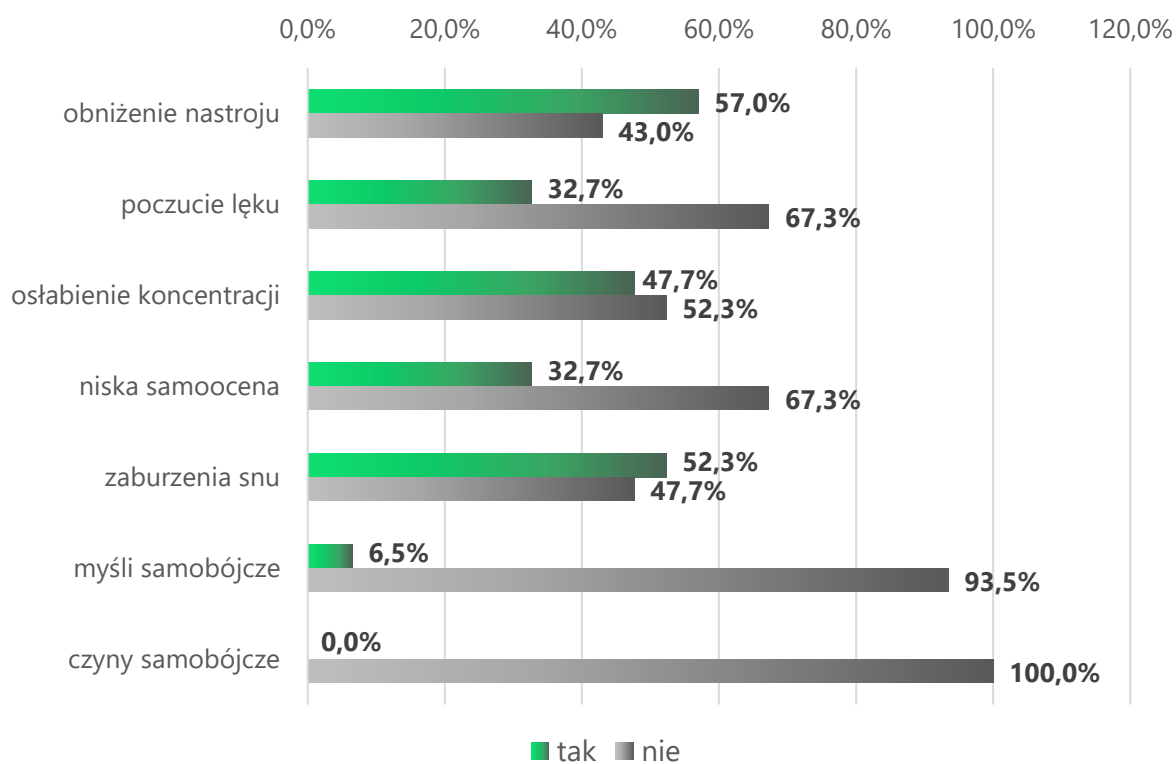

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdrowie psychiczne

W tej części badania ankietowani mieli ocenić swój stan zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do mieszkańców miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość ankietowanych doznała w tym okresie obniżenia nastroju (57,0%), a średnio co drugi uczestnik badania zaobserwował u siebie zaburzenia snu (52,3%) oraz osłabienie koncentracji (47,7%). 1/3 dorosłych mieszkańców wskazała na poczucie lęku oraz niską samoocenę (32,7%). Niepokojący jest fakt, że wśród znacznej części respondentów z terenu Gminy występują również myśli samobójcze (6,5%).

Wykres 34. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie)? N=107

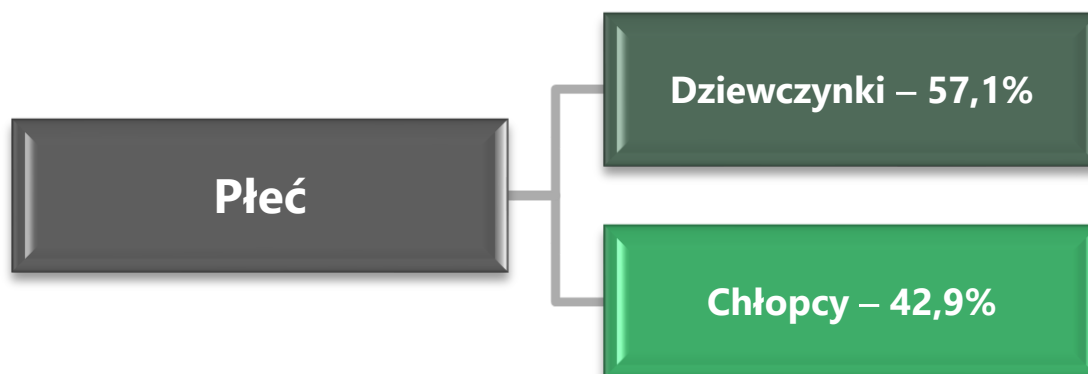
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem sięgania po substancje psychoaktywne i przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie opinii młodych mieszkańców na temat ich zdrowia psychicznego oraz zaburzeń odżywiania.

Struktura badanej próby

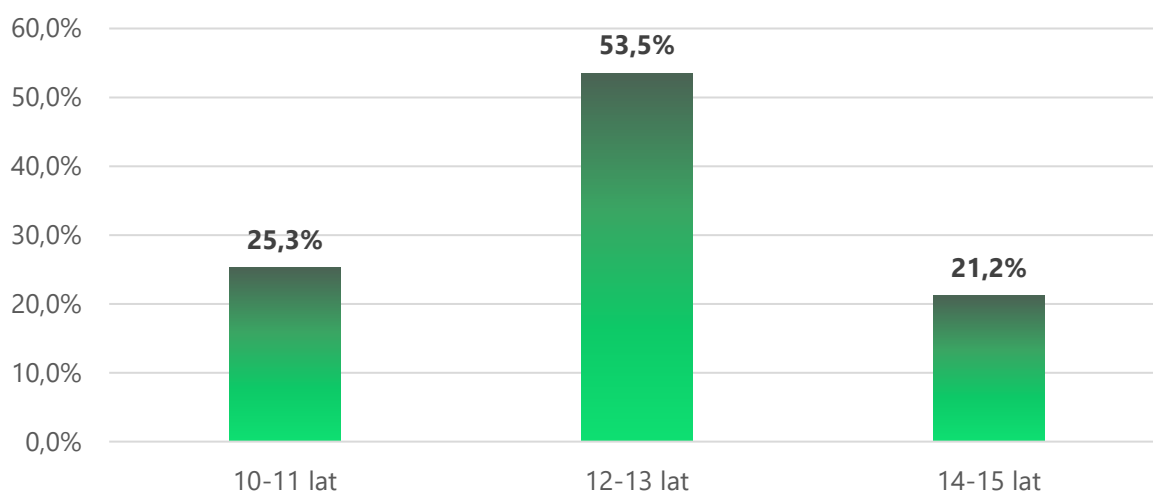
Uczniowie z gminy Pełczyce wypełnili 170 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę miały dziewczynki – stanowiły one 57,1% ogółu, zaś chłopcy wypełnili 42,9% kwestionariuszy.

Rysunek 6. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N=170

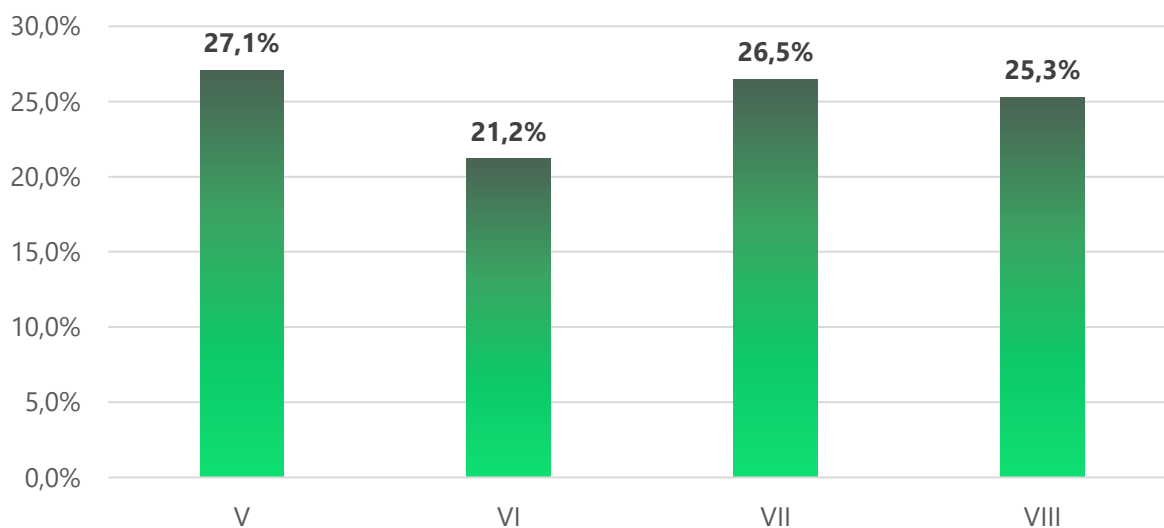
Wśród uczniów biorących udział w badaniu, ponad połowę kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (53,5%), natomiast co czwarty badany miał 10-11 lat (25,3%). Pozostali ankietowani mieścili się w przedziale wiekowym 14-15 lat (21,2%).

Wykres 35. Wiek uczniów biorących udział w badaniu: N=170

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. 27,1% uczniów biorących udział w badaniu uczęszcza do V klasy, 26,5% stanowili uczniowie z klas VII, co czwarty ankietowany to uczeń klasy VIII (25,3%), natomiast najmniejszy odsetek stanowiły osoby uczęszczające do VI klasy szkoły podstawowej (21,2%).

Wykres 36. Klasa: N=170

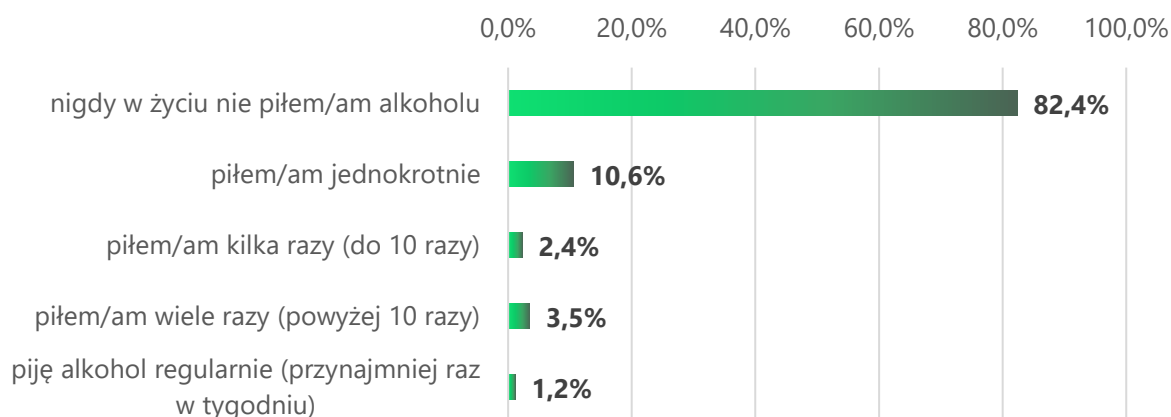

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Pełczyce. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 17,6% respondentów, wśród których 10,6% spożyło go jednokrotnie, 2,4% badanych stwierdziło, iż piło alkohol kilka razy (do 10 razy), 3,5% respondentów zadeklarowało wielokrotne picie (powyżej 10 razy), z kolei 1,2% spożywa go regularnie – przynajmniej raz w tygodniu.

Wykres 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=170

W następnym pytaniu skierowanym do respondentów podjęto się próby określenia głównych sposobów, za pomocą których uczniowie otrzymują bądź zdobywają alkohol w celu spróbowania go po raz pierwszy. Badania wykazały, że blisko średnio co trzeci badany, który kiedykolwiek próbował alkoholu, otrzymał go od rodziców (12 osób, tj. 40,0%). W dalszej kolejności wskazywano na kupienie sobie samodzielnie oraz zostanie poczęstowanym przez starszych kolegów/koleżanki (po 4 osoby, tj. 13,3%). 2 ankietowanych zadeklarowało, że wypili alkohol przez pomyłkę (6,7%), natomiast jedna osoba przyznała, że poprosiła kogoś o kupno (3,3%). 6 badanych nie pamięta okoliczności, w jakich pierwszy raz spróbowali alkoholu (20,0%), z kolei 1 osoba wskazała na inne odpowiedzi, gdzie dookreślono to jako *rodzina dała na spróbowanie w czasie imprezy* (3,3%).

Tabela 23. W jaki sposób otrzymałeś/aś/zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=30

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzice dali mi spróbować	40,0	12
nie pamiętam	20,0	6
kupiłem/am sobie sam/a	13,3	4
zostałem/am poczęstowany/a przez starszych kolegów/koleżanki	13,3	4
wypiłem/am przez pomyłkę	6,7	2
poprosiłem/am kogoś o kupno	3,3	1
inne	3,3	1
podkradłem/am rodzicom/członkom rodziny	0,0	0

Uczniowie, którzy spożywali alkohol, zostali poproszeni o określenie w jakim wieku pierwszy raz po niego sięgnęli. Odpowiedzi respondentów są następujące: 21 badanych wskazało na wiek 10-13 lat (70,0%), natomiast 5 uczniów odpowiedziało, że miało wówczas więcej niż 10 lat (16,7%). Najrzadziej wybieraną odpowiedzią był wiek poniżej 10 lat – wskazało na niego 4 respondentów (13,3%).

Tabela 24. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=30

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	13,3	4
10-13 lat	70,0	21
14-15 lat	16,7	5

Kolejne pytanie zadane uczniom miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych mieszkańców Gminy odpowiedzi, kontakt z alkoholem miało 7 uczniów będących po inicjacji alkoholowej (24,1%), którzy w większości spożyli tego typu napoje 1-2 razy (4 osoby, tj. 13,8%). Pojedyncze osoby wskazały na większą częstotliwość spożywania alkoholu tj. 3-4 razy, 5-7 razy oraz więcej niż 7 razy (po 3,4%). Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

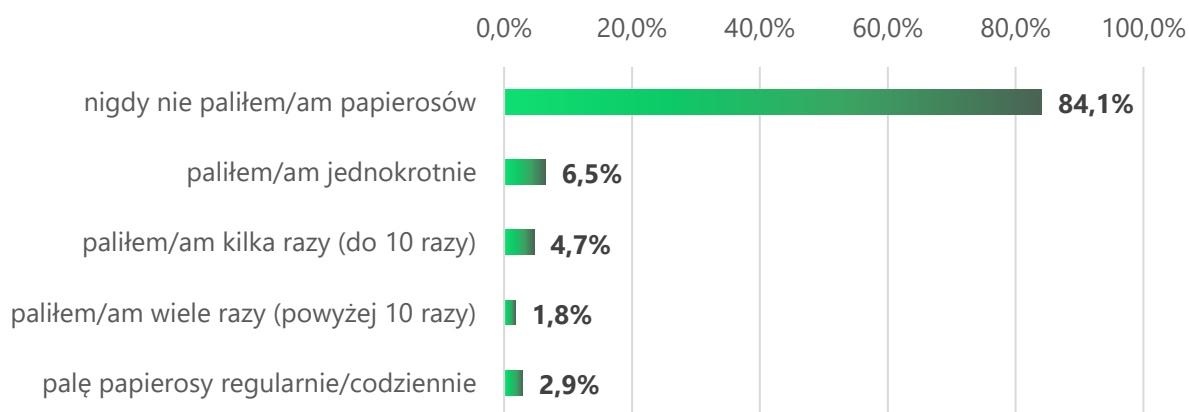
Tabela 25. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=29

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	75,9	22
1 – 2 razy	13,8	4
3 – 4 razy	3,4	1
5 – 7 razy	3,4	1
więcej niż 7 razy	3,4	1

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z gminy Pełczyce podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miał odsetek 15,9% ankietowanych, wśród których 6,5% paliło je jednokrotnie, 4,7% sięgnęło po nie kilka razy (do 10 razy), 1,8% odpowiedzi padło na wiele razy (powyżej 10 razy), z kolei 2,9% na regularne/codziennie palenie papierosów.

Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy (wyroby tytoniowe z pominięciem e-papierosów)? N=170

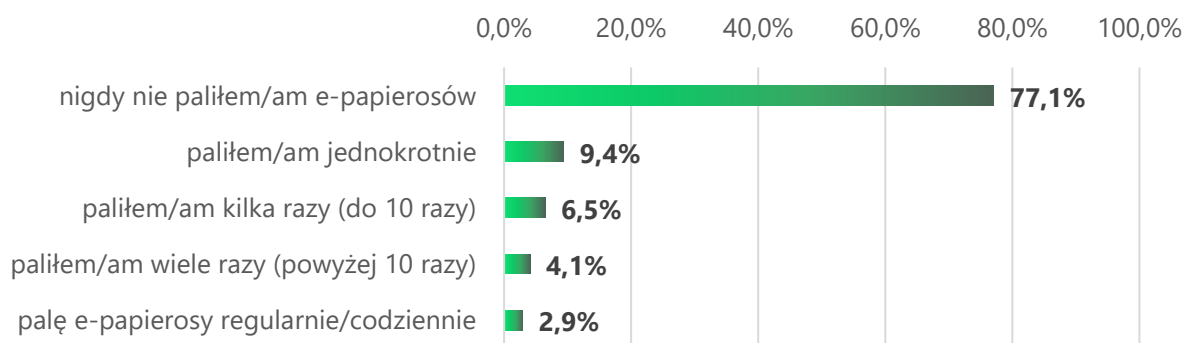

W poniższej tabeli przedstawione zostały odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy na pytanie dotyczące częstotliwości palenia papierosów przez uczniów w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Palenie papierosów w tym czasie potwierdziło 11 uczniów będących po inicjacji nikotynowej (42,3%), spośród których 4 osoby podjęły się tego 1-2 razy (15,4%), z kolei 7 badanych sięgnęło po papierosy więcej niż 10 razy (26,9%). Jedna osoba nie odpowiedziała na to pytanie.

Tabela 26. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=26

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	57,7	15
1 – 2 razy	15,4	4
3 – 4 razy	0,0	0
5 – 10 razy	0,0	0
więcej niż 10 razy	26,9	7

W ramach diagnozy zbadaniu poddana została także częstotliwość palenia przez uczniów elektronicznych papierosów. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że e-papierosy są wśród dzieci i młodzieży z gminy Pełczyce bardziej popularne niż tradycyjne wyroby tytoniowe, gdyż sięgnął po nie średnio co piąty respondent (22,9%). Z deklaracji 9,4% badanych wynika, iż palili je jednokrotnie, 6,5% odpowiedzi padło na odpowiedź kilka razy (do 10 razy), a 4,1% na wielokrotne palenie (powyżej 10 razy). Ponadto, 2,9% ankietowanych przyznało, że po e-papierosy sięga regularnie/codziennie.

Wykres 39. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)? N=170

Ostatnie pytanie skierowane do uczniów w zakresie wyrobów nikotynowych miało na celu ustalenie częstotliwości sięgania po elektroniczne papierosy. W ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie e-papierosy paliła blisko połowa osób będących po inicjacji nikotynowej (17 osób, tj. 44,7%). 6 respondentów sięgnęło po nie 1-2 razy (15,8%), 1 ankietowany przyznał, że palił e-papierosy 5-7 razy (2,6%), natomiast 10 uczniów z częstotliwością wskazującą na ryzyko uzależnienia, tj. więcej niż 7 razy (26,3%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

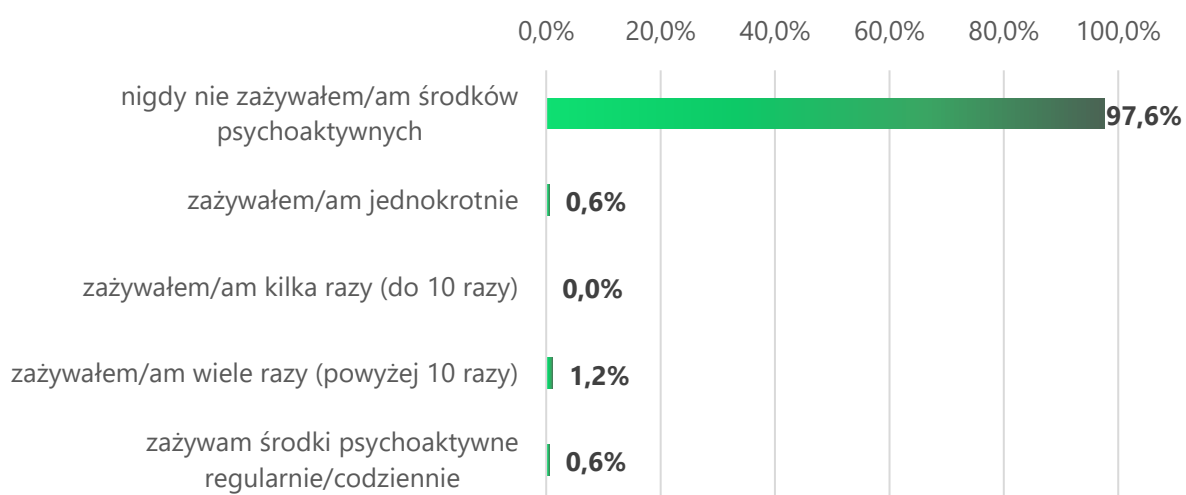
Tabela 27. Jak często paliłeś/aś e-papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=38

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am e-papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	55,3	21
1 – 2 razy	15,8	6
3 – 4 razy	0,0	0
5 – 7 razy	2,6	1
więcej niż 7 razy	26,3	10

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, po inicjacji narkotykowej jest 2,3% uczniów, z których po 0,6% sięgnęło po tego rodzaju środki jednokrotnie oraz robi to regularnie/codziennie, natomiast 1,2% badanych zażywało je wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 40. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=170

W odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób uczniowie będący po inicjacji narkotykowej, otrzymali/zdobyli nielegalne substancje po raz pierwszy, najczęściej wskazywaną była odpowiedź „kupiłem/am/dostałem/am od osoby, którą znam” (2 osoby, tj. 66,7%). Jeden z respondentów zadeklarował, że zdobył środki psychoaktywne w inny, bliżej nieokreślony sposób (33,3%). Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 28. W jaki sposób otrzymałeś/aś/zdobyłeś/aś środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) po raz pierwszy? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
kupiłem/am/dostałem/am od osoby, którą znam	66,7	2
w inny	33,3	1
kupiłem/am od kogoś w otoczeniu szkoły	0,0	0
kupiłem/am od kogoś w szkole	0,0	0
zażyłem/am je nieświadomie	0,0	0
kupiłem/am przez Internet	0,0	0
kupiłem/am/dostałem/am od nieznanego osoby	0,0	0

W następnym pytaniu badani uczniowie mieli określić wiek, w którym zażywali środki odurzające po raz pierwszy. 2 badanych wskazało na odpowiedź 14-15 lat (66,7%), natomiast jeden ankietowany przyznał, że miał wówczas 10-13 lat (33,3%). Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 29. Ile miałeś/aś lat, kiedy po raz pierwszy zażyłeś/aś jakieś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	0,0	0
10-13 lat	33,3	1
14-15 lat	66,7	2

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w okresie 30 dni poprzedzających badanie. Należy zauważyć, że w tym czasie kontakt z nimi zadeklarował jeden uczeń będących po inicjacji narkotykowej (33,3%) przyznając, że sięgnął po te substancje 3-4 razy. 2 badanych nie zażywało w ciągu ostatnich 30 dni substancji odurzających (66,7%), z kolei jeden ankietowany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 30. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	66,7	2
1 – 2 razy	0,0	0
3 – 4 razy	33,3	1
5 – 7 razy	0,0	0
więcej niż 7 razy	0,0	0

Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie o rodzaj zażywanych substancji. Najpopularniejszą substancją wśród uczniów z gminy Pełczyce okazała się marihuana (3 osoby, tj. 75,0%). W dalszej kolejności wskazywano na mefedron oraz inne, bliżej nieokreślone substancje (po 2 osoby, tj. 50,0%). Pojedyncze osoby zażywały amfetaminę, dopalacze oraz leki w celu odurzenia (po 25,0%).

Tabela 31. Jakie były to substancje? N=4

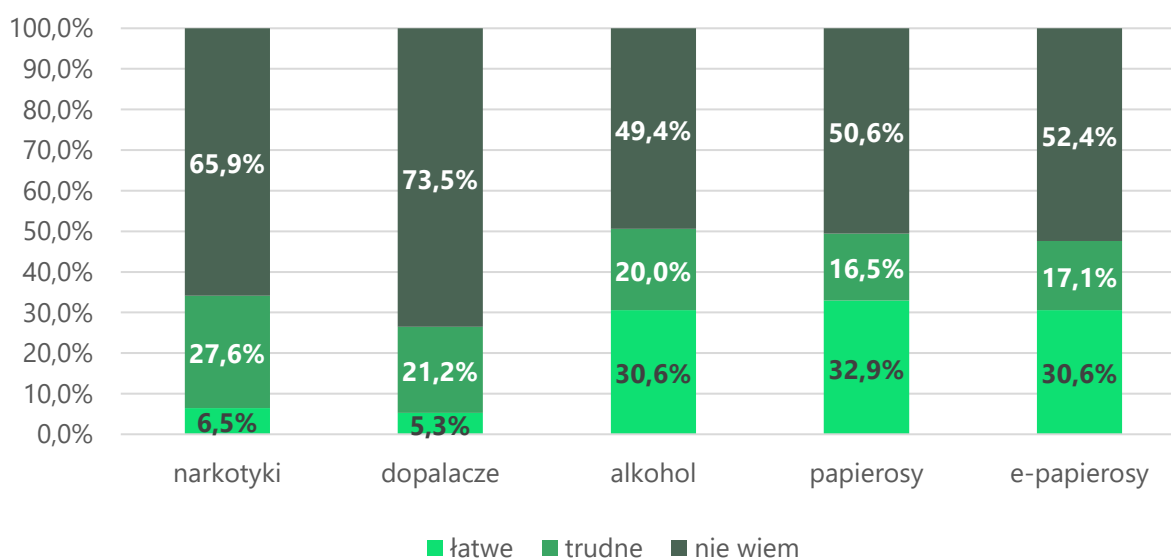
Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	75,0	3
mefedron	50,0	2
inne	50,0	2
amfetamina	25,0	1
dopalacze	25,0	1
leki w celu odurzenia	25,0	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, wyroby nikotynowe oraz alkohol charakteryzują się w Gminie znaczną dostępnością. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 6,5% ankietowanych, a trudne dla 27,6%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 5,3% uczniów, a trudne dla 21,2%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 30,6% badanych, a trudny dla 20,0%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 32,9% respondentów, a trudne dla 16,5%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 30,6% młodych mieszkańców, a trudne dla 17,1%.

Wykres 41. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=170

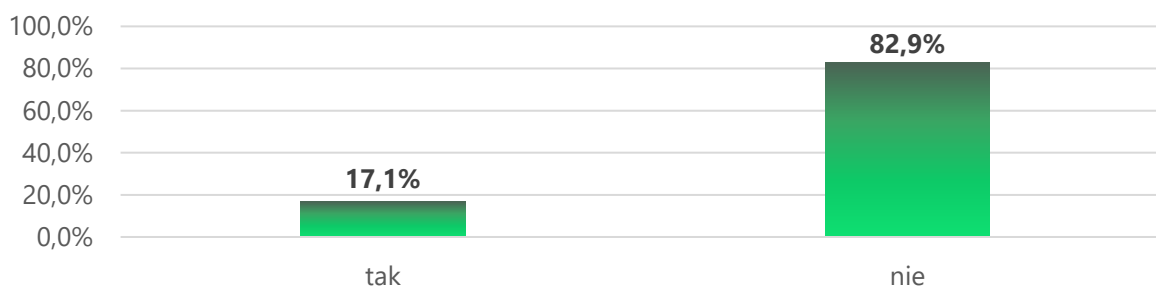

Problem przemocy

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Pełczyce. Zbadaniu poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że 17,1% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie.

Wykres 42. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=170

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony rodzeństwa (9 osób, tj. 34,6%) oraz znajomych spoza szkoły (7 osób, tj. 26,9%). Ankietowani przyznali również, że przemoc wobec nich stosowali rodzice, koledzy/koleżanki oraz uczniowie ze szkoły (po 6 osób, tj. 23,1%). 4 odpowiedzi padły na inne osoby, wśród których uczniowie wymienili m.in. sąsiadów oraz byłych uczniów ich szkoły (15,4%). 3 badanych pominęło to pytanie.

Tabela 32. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=26

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwo	34,6	9
znajomi spoza szkoły	26,9	7
rodzice	23,1	6
koledzy/koleżanki	23,1	6
uczniowie z mojej szkoły	23,1	6
inne osoby	15,4	4

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

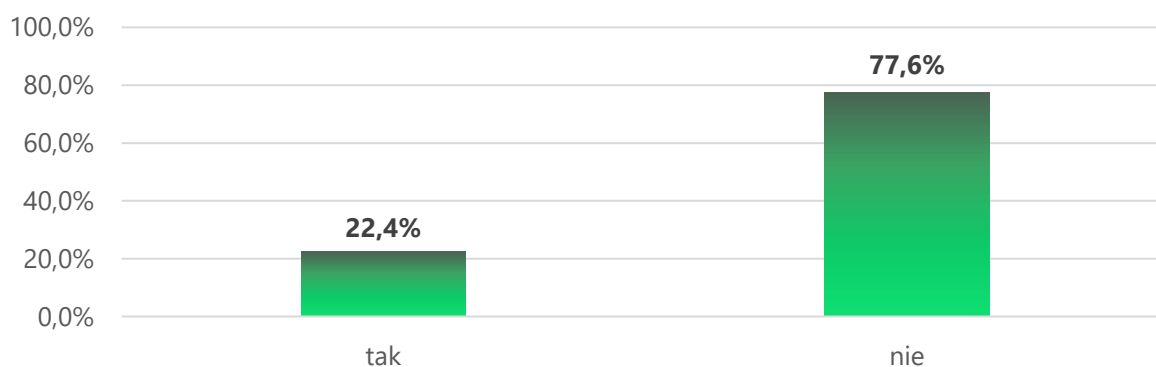
W celu zidentyfikowania charakteru doświadczanej przez uczniów przemocy zostali oni poproszeni o wskazanie formy zachowań przemocowych jakich doświadczyli. Najpowszechniejsza w Gminie jest przemoc psychiczna, na którą wskazało 17 osób (63,0%) oraz fizyczna (10 osób, tj. 37,0%). Niemniej wśród innych form przemocy, jakich doświadczają badani znalazła się również przemoc seksualna, której doznało 3 respondentów (11,1%), a dodatkowo 2 uczniów przyznało się do doświadczenia zaniedbania (7,4%). 2 badanych nie odpowiedziało na to pytanie.

Tabela 33. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=27

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	63,0	17
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	37,0	10
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	11,1	3
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	7,4	2

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 22,4% uczniów, czyli większy odsetek niż w przypadku doświadczania przemocy, a różnica wynosi 5,3 pp.

Wykres 43. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=170

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali poproszeni o określenie rodzaju przemocy, jaką zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że przemoc fizyczną zastosowało 18 uczniów (50,0%), do stosowania przemocy psychicznej przyznało się 16 badanych (44,4%), natomiast przemocy seksualnej dopuściło się 2 respondentów (5,6%). 2 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 34. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=36

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/aśm dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	50,0	18
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	44,4	16
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób który go zawstydzał itp.	5,6	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Blisko połowa ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec rówieśników – wskazało na to 18 osób, tj. 47,4%. Odpowiedzi 14 respondentów padły na rodzeństwo (36,8%), z kolei 12 uczniów wskazało na inne osoby, w tym m.in. na kuzyna (2,6%).

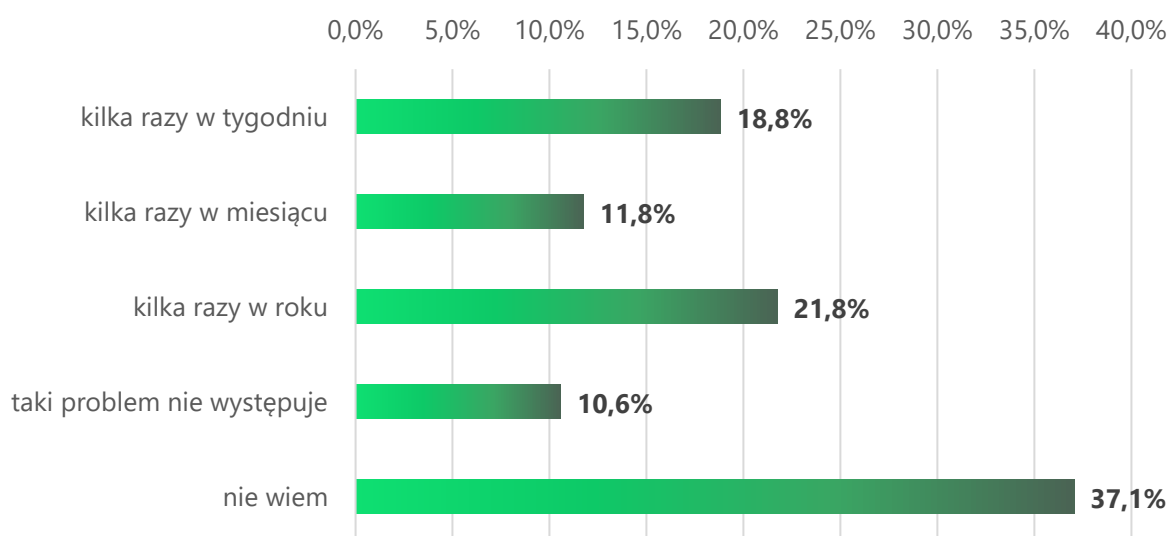
Tabela 35. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=38

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rówieśników	47,4	18
rodzeństwa	36,8	14
innych osób	31,6	12
rodziców	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

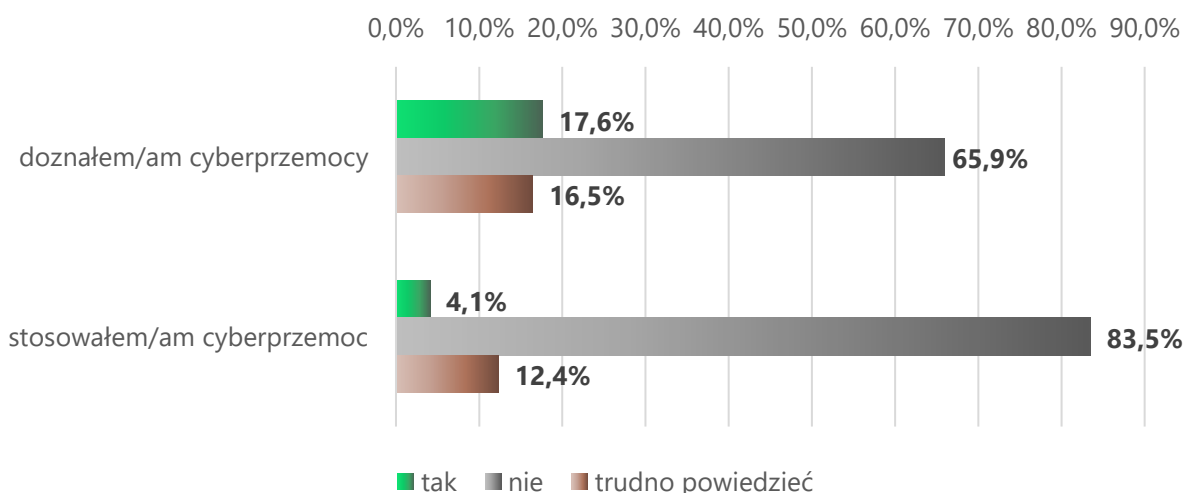
W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. Znaczny odsetek respondentów nie potrafił jednoznacznie odnieść się do badanej kwestii (37,1%), a zdaniem 10,6% osób takie zjawisko nie występuje w szkole, do której uczęszczają. Obecność przemocy w swojej szkole potwierdził natomiast odsetek 52,5% respondentów, w tym 21,8% spośród nich stwierdziło, że ma to miejsce kilka razy w roku, w opinii 11,8% dzieje się to kilka razy w miesiącu, a zdaniem 18,8% ankietowanych do takich sytuacji dochodzi kilka razy w tygodniu.

Wykres 44. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=170

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 17,6% z nich, natomiast przemoc w Internecie zastosował odsetek 4,1% ankietowanych. Znaczna część badanych miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „*trudno powiedzieć*” padło 12,4% odpowiedzi w przypadku stosowania cyberprzemocy i 16,5% w zakresie doświadczenia jej.

Wykres 45. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=170

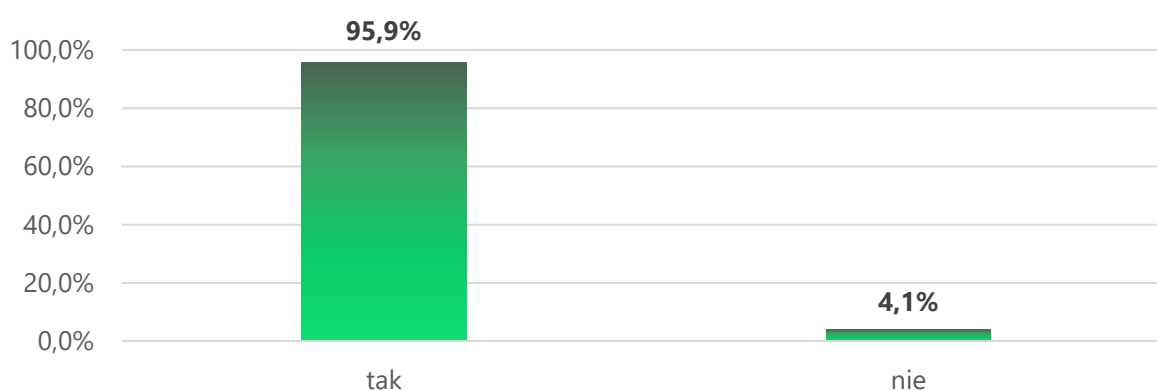

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często uczniowie z gminy Pełczyce korzystają z urządzeń elektronicznych. Pierwsze pytanie odnosiło się do tego, czy młodzi mieszkańcy korzystają z tego typu urządzeń oraz Internetu. Zebrany materiał badawczy wykazał, że korzysta z nich zdecydowana większość respondentów, tj. 95,9%.

Wykres 46. Czy korzystasz z urządzeń elektronicznych i Internetu? N=170

Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, znaczna część z nich poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu duże ilości czasu w ciągu dnia, gdyż 28 odpowiedzi padło na przedział od 5 do 7 godzin dziennie (17,3%), z kolei 14 na powyżej 7 godzin (8,6%). 42 uczniów zadeklarowało, iż korzysta z nich pomiędzy 3 a 5 godzinami w ciągu dnia (25,9%). Powyżej 1 do 3 godzin dziennie z urządzeń korzysta 63 badanych (38,9%), a 15 ankietowanych poświęca na korzystanie z urządzeń do 1 godziny dziennie (9,3%). Jedna osoba nie odpowiedziała na to pytanie.

Tabela 36. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu? N=162

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godziny	9,3	15
powyżej 1 godziny do 3 godzin	38,9	63
powyżej 3 godzin do 5 godzin	25,9	42
powyżej 5 godzin do 7 godzin	17,3	28
powyżej 7 godzin	8,6	14

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się kłamać w celu ukrycia prawdziwej ilości czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych, np. przed rodzicami. Takie zachowanie potwierdziło łącznie 51 badanych (31,3%), w tym 7 uczniów stwierdziło, że zdarza im się to bardzo często (4,3%), 6 ankietowanym – często (3,7%), 33 osobom – czasami (20,2%), natomiast 5 respondentów skłamało w tej sprawie jeden raz (3,1%).

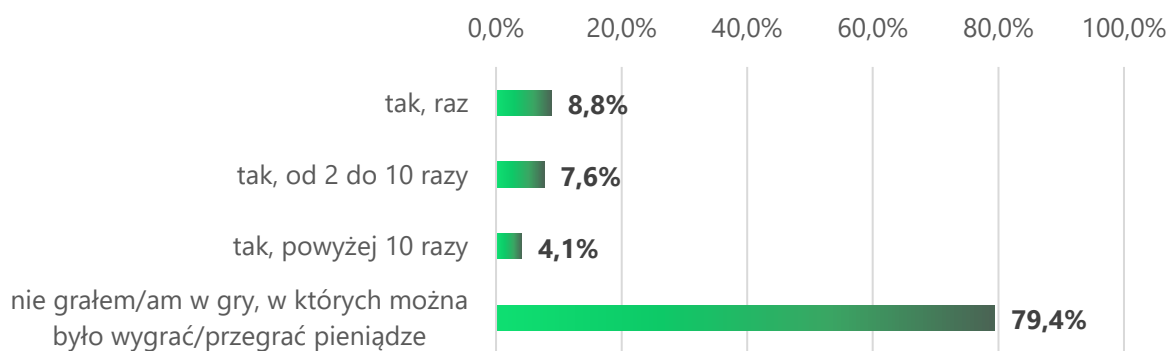
Tabela 37. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=163

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	4,3	7
tak, często	3,7	6
tak, czasami	20,2	33
tak, jednokrotnie	3,1	5
nie	68,7	112

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego łącznie 20,6% badanych. Wśród tych osób 8,8% grało w nie 1 raz, 7,6% respondentów robiło to 2-10 razy, a 4,1% wskazało na więcej niż 10 razy.

Wykres 47. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=170

W następnym pytaniu podjęto się również wskazania form gier, z którymi kontakt mieli respondenci. Na pytanie o rodzaj gry, w których wygraną lub przegraną są pieniądze, w jaką grali, bądź jaką obstawiali, zdecydowana większość badanych podała, iż były to zdraпки (26 osób, tj. 74,3%). Po 5 badanych wskazało na lotto oraz maszyny do gier hazardowych (po 14,3%). 4 osoby zaznaczyły zakłady bukmacherskie (11,4%). 6 ankietowanych wskazało na odpowiedź „inne” wymieniając m.in. *keydrop*, *gry na automatach* oraz *gry komputerowe* (17,1%).

Tabela 38. W jakie gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze zdarzyło Ci się grać?
N=35

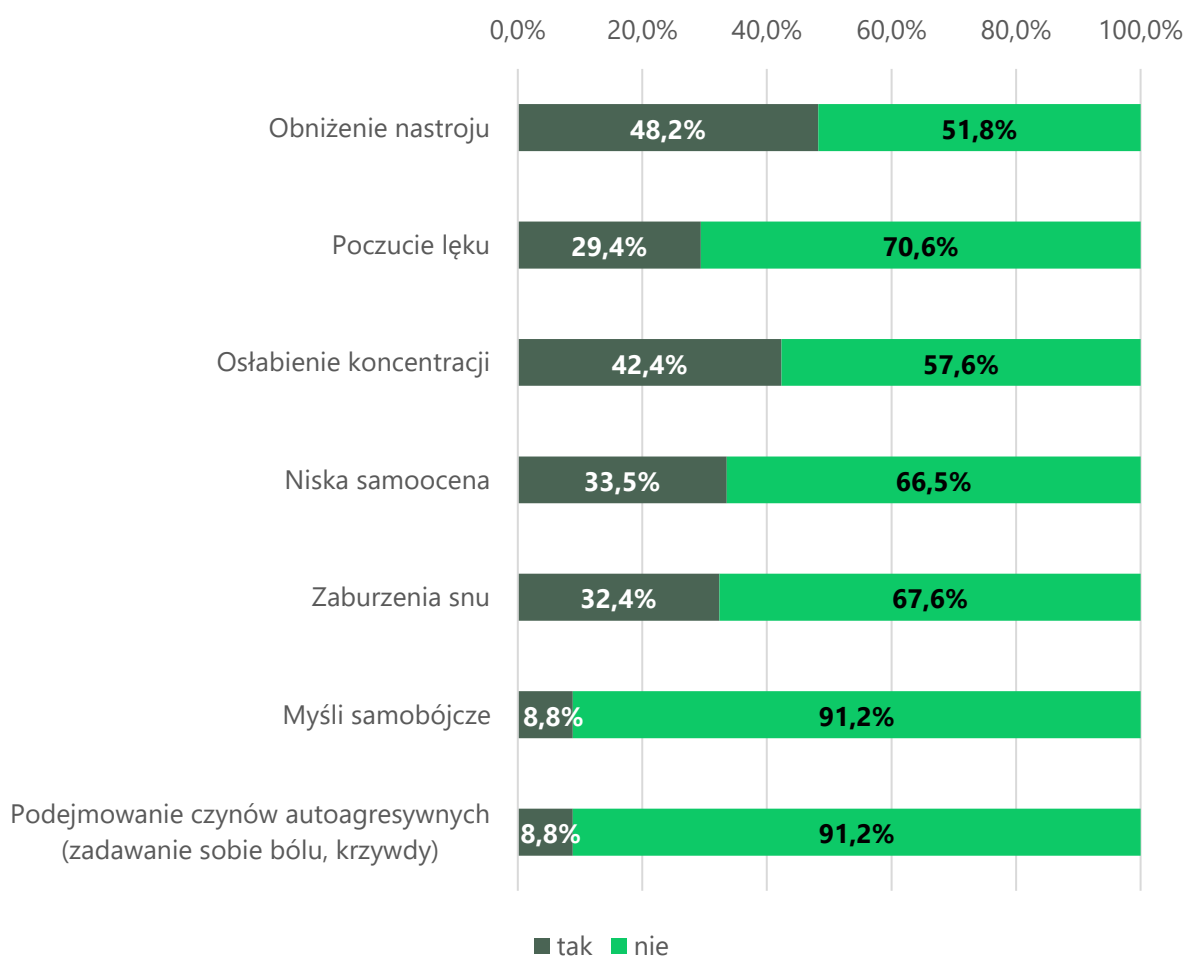
Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdraпки	74,3	26
inne	17,1	6
lotto	14,3	5
maszyny do gier hazardowych (w tym online)	14,3	5
zakłady bukmacherskie	11,4	4
gry karciane, np. poker (w tym online)	2,9	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdrowie psychiczne

W przedostatniej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Pełczyce, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, co drugi ankietowany doznał w tym okresie obniżenia nastroju (48,2%) oraz osłabienia koncentracji (42,4%), z kolei średnio co trzeci zmagał się z niską samooceną (33,5%), zaburzeniami snu (32,4) bądź też poczuciem lęku (29,4%). Niepokojący jest fakt, że wśród znacznej części dzieci i młodzieży z terenu Gminy występują również myśli samobójcze oraz czyny autoagresywne (po 8,8%).

Wykres 48. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie) N=170

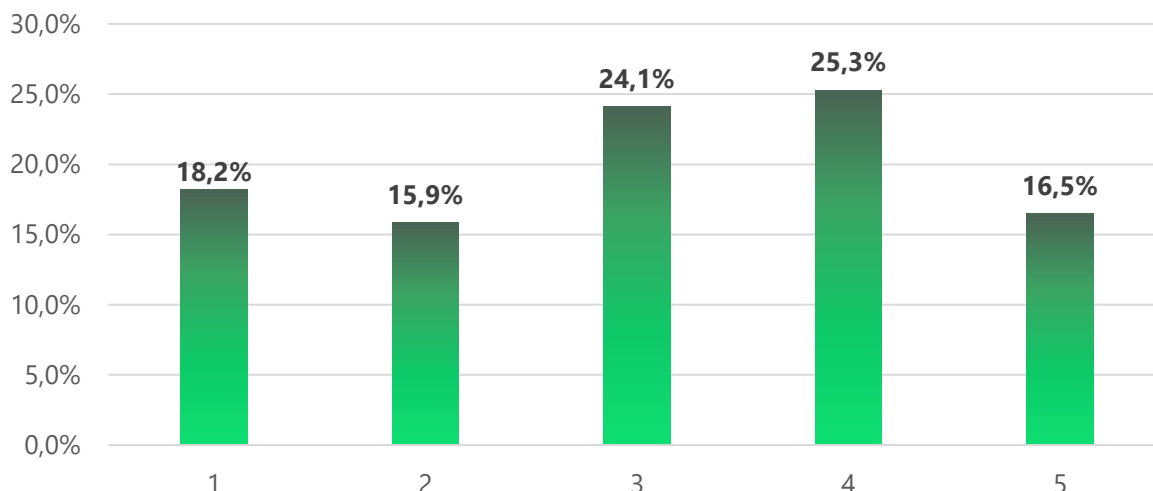

Zaburzenia odżywiania

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Pełczyce dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. W pierwszym pytaniu uczniowie mieli ocenić swój poziom wiedzy na ten temat. Zebrane dane pozwalają stwierdzić, że deklaracje posiadanej wiedzy wśród uczniów, w temacie zaburzeń odżywiania są bardzo zróżnicowane. Największy odsetek badanych ocenia swoją wiedzę na temat zaburzeń odżywiania jako dużą (25,3%) oraz średnią (24,1%). 16,5% osób wskazało na bardzo dużą wiedzę, z kolei 15,9% badanych zaznaczyło odpowiedź „moja wiedza jest mała”. Całkowity brak wiedzy zadeklarowało 18,2% respondentów.

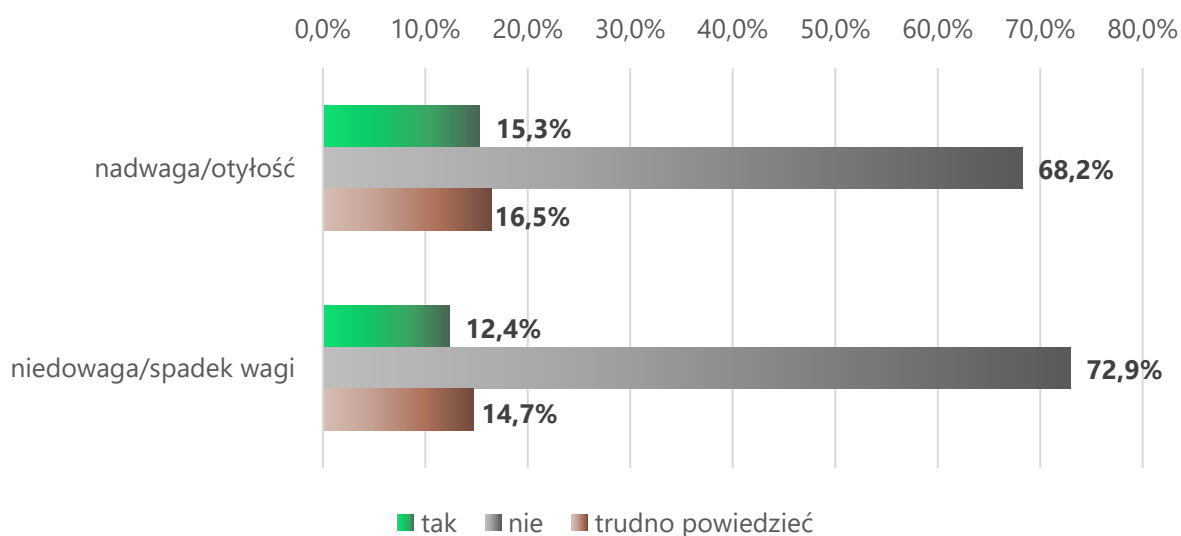

Wykres 49. Jak oceniasz swoją wiedzę na temat zaburzeń odżywiania? Zaznacz swoją odpowiedź na skali od 1 do 5 (numery oznaczają kolejno: 1 – nie mam wiedzy, 2 – moja wiedza jest mała, 3 – średnia, 4 – duża, 5 – bardzo duża) N=170

Ostatnie pytanie kwestionariusza odnosiło się do doświadczenia wśród uczniów problemu nadwagi lub otyłości oraz niedowagi/znacznego spadku wagi. Z odpowiedzi wynika, że 15,3% uczniów w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zauważyło u siebie nadwagę lub otyłość, z kolei 12,4% odpowiedziało, że w danym okresie doznało niedowagi lub spadku wagi. Należy zauważyć, że znaczny odsetek badanych wykazał trudności w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie. 16,5% uczniów miał z tym problem w przypadku nadwagi/otyłości, natomiast 14,7% w zakresie niedowagi/spadku wagi.

Wykres 50. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś/aś problemu nadwagi lub otyłości lub zaobserwowałeś/aś u siebie znaczny spadek wagi lub niedowagę? N=170

SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY PEŁCZYCE

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie

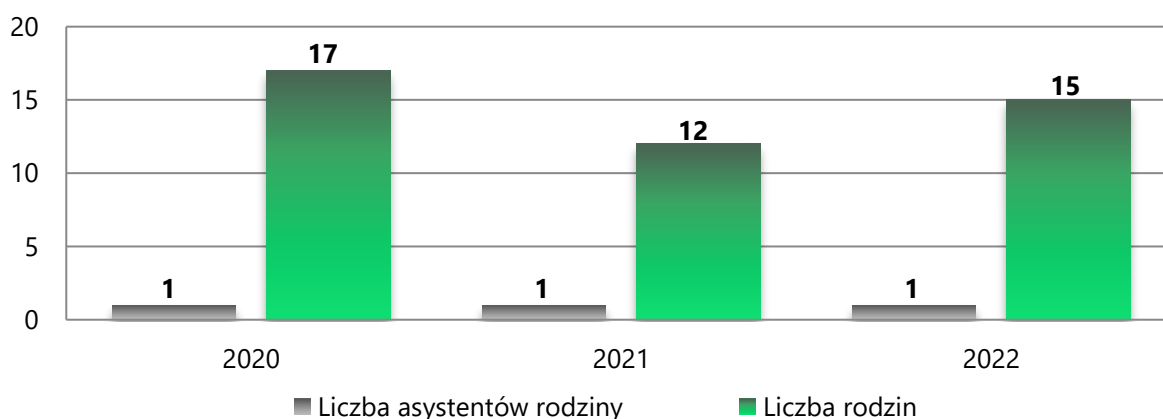

w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W MGOPS w Pełczycach zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W 2022 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę z 15 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W latach 2020-2022 zauważalne są wahania w zakresie liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba zatrudnionych asystentów rodziny była stała.

Wykres 51. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2020-2022.

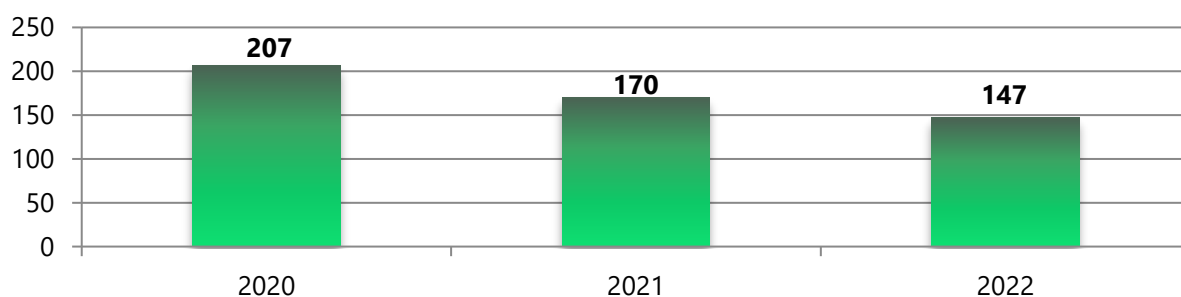

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

W latach 2020-2022 w gminie Pełczyce nie było **rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2020-2022. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2022 roku korzystało 147 rodzin, czyli o 29,0% mniej niż w roku 2020. W latach 2020-2022 dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek z niezmienną się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 52. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2020-2022.

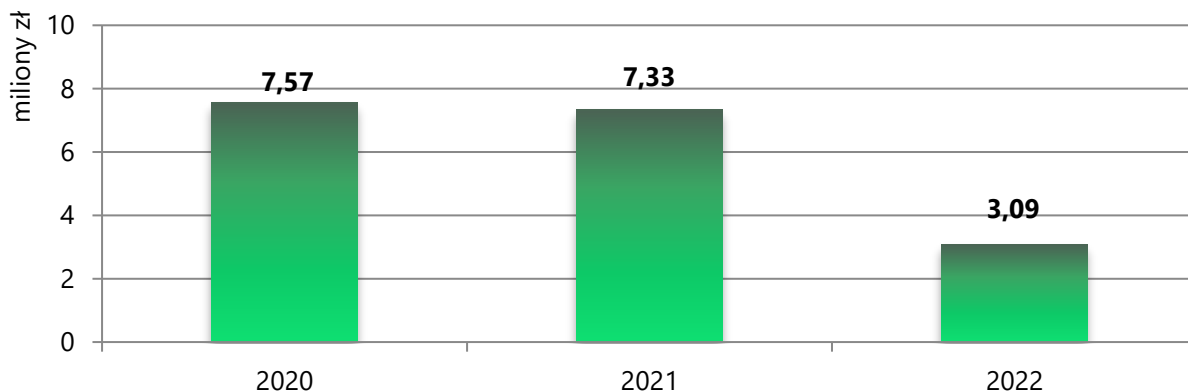
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”, które zostało wprowadzone 1 kwietnia 2016 roku, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od stycznia 2021 roku nowe sprawy oraz obsługę zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), jednakże dotychczas realizowały je Ośrodki Pomocy Społecznej, które przez kolejne lata będą wygaszały postępowania w tym zakresie i wyłącznie koordynowały system zabezpieczenia społecznego. Świadczenie 500+ przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do

dnia ukończenia przez nie 18 roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W 2022 roku wypłacono świadczenia na łączną kwotę 3,09 mln zł, co oznacza spadek względem roku 2020 na poziomie 40,8%.

Wykres 53. Kwota wypłaconych świadczeń 500+ na przestrzeni lat 2020-2022 [mln zł].

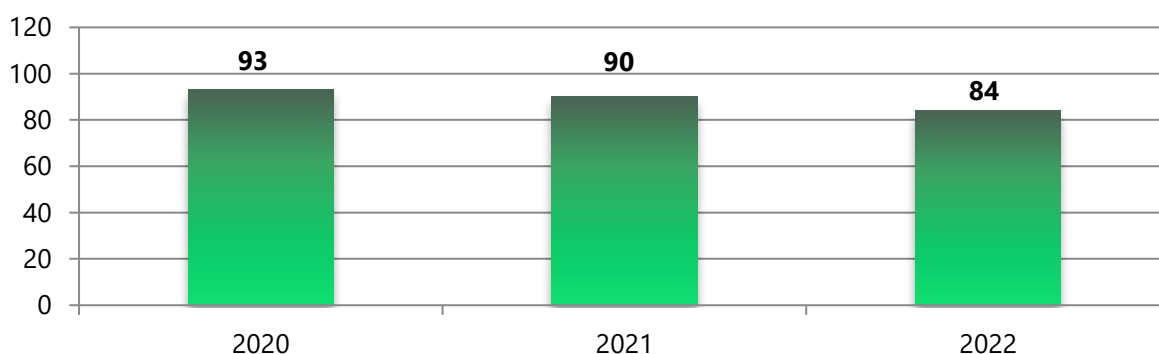

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Wspierania Rodziny w gminie Pełczyce za rok 2021 i 2022.

Ośrodki Pomocy Społecznej z dniem 01.07.2018 roku otrzymały do realizacji nowe zadanie, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, przysługujących w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 1 lipca 2021 roku realizację tego zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba osób korzystających z omawianego świadczenia przyjmowała tendencje spadkowe – w 2020 roku były to 93 osoby, w 2021 roku – 90, natomiast w 2022 roku 84 osoby korzystały z tego typu świadczeń. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

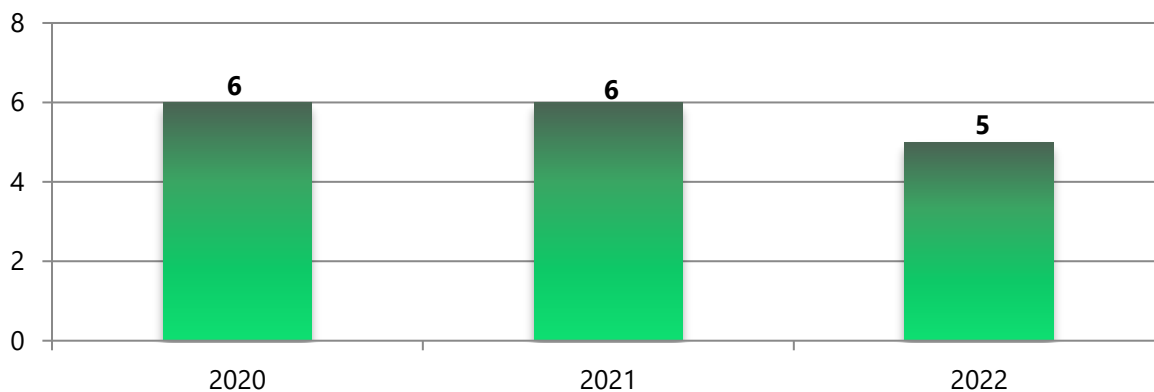
Wykres 54. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ulegała spadkowi, a w 2022 roku osiągnęła wartość 5. Wśród rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w 2022 roku znajdowały się 3 rodziny niepełne.

Wykres 55. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.

W 2022 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 17 dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 179 029 zł. Można zauważyć, że liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych systematycznie zmniejszała się na przestrzeni ostatnich trzech lat – od 20 w roku 2020, przez 19 w 2021 roku, do 17 w roku 2022. Jednocześnie kwota przekazana na pobyt dzieci w pieczy zastępczej na przestrzeni analizowanych lat systematycznie wzrastała.

Tabela 39. Dane dotyczące pobytu dzieci z terenu Gminy w pieczy zastępczej za lata 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba dzieci będących w pieczy zastępczej	20	19	17
Kwota odpłatności (zł)	144 000	159 880	179 029

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Wspierania Rodziny w gminie Pełczyce za rok 2020, 2021 i 2022.

Gmina udziela dzieciom **pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych**. W 2022 roku stypendia zostały przyznane 122 uczniom, co oznacza spadek na poziomie 17,0% względem roku 2020. Jednocześnie zmniejszeniu uległa łączna kwota przeznaczona na stypendia dla uczniów – w 2022 roku wyniosła ona 111 944 zł. W analizowanym przedziale czasu zmniejszyła się również liczba dzieci, które otrzymały zasiłki szkolne – w 2022 roku świadczeniem tym nie zostało objęte żadne dziecko. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 40. Dane dotyczące pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla dzieci z terenu Gminy w latach 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba dzieci, które otrzymały stypendia szkolne	147	127	122
łączna kwota wypłaconych stypendiów (zł)	130 574	122 323	111 944
Liczba dzieci, które otrzymały zasiłki szkolne	6	5	0
łączna kwota wypłaconych zasiłków (zł)	3 720	3 100	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Wspierania Rodziny w gminie Pełczyce za rok 2020, 2021 i 2022.

Na terenie Gminy działa Placówka Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży w formie opiekuńczej – pierwsze zajęcia odbyły się w dniu 19.08.2022 r. Zapewnia ona bezpłatne wsparcie dla dzieci i młodzieży do lat 18 z terenu gminy Pełczyce, poprzez rozwijanie ich umiejętności społecznych, zainteresowań, pomoc w nauce oraz kształtowanie praktycznej zaradności życiowej. PWD prowadzi działalność raz w tygodniu. Pod opieką jednego wychowawcy może przebywać jednocześnie nie więcej niż 15 dzieci. Na dzień 26.01.2023 r. w Placówce zapisanych był 12 dzieci w wieku 7-13 lat.

Ponadto w strukturze Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy w Pełczycach działa Klub Integracji Rodzin (KIR), którego celem jest reintegracja działań umożliwiających udzielanie pomocy w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. W 2022 roku wsparciem KIR objęto 15 osób, co oznacza spadek na poziomie 31,8% względem roku 2020 (22 osoby).

Wsparcie osób z niepełnosprawnością

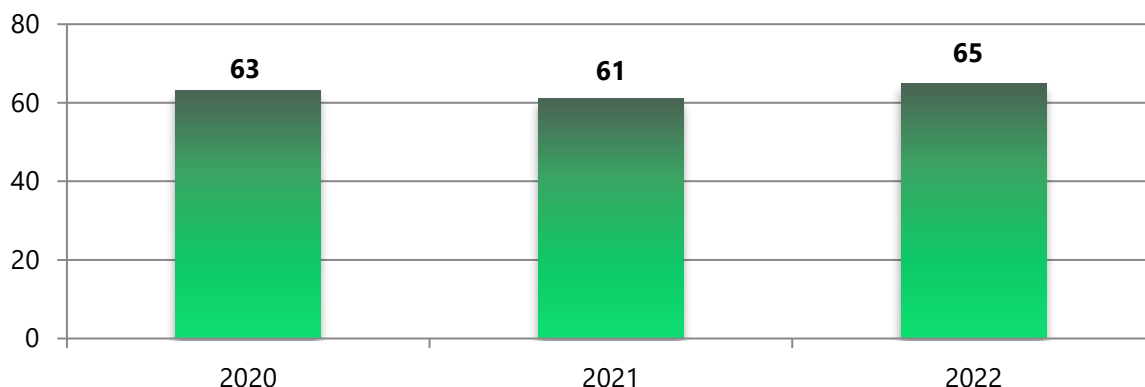
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności wykonywanie pracy zawodowej*. Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2022 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 65. Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2020-2022 liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej ulegała wahaniom.

Wykres 56. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022. W 2020 roku przyznano 573 świadczenia na łączną kwotę 123 645,00 zł, w 2021 roku liczba świadczeń wyniosła 575 na kwotę 124 108,00 zł, z kolei w 2022 roku kształtowała się na poziomie 588 świadczeń na kwotę 126 914,00 zł. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń zwiększała się, osiągając w 2022 roku najwyższą wartość. W przypadku kwoty świadczeń również dostrzegalny jest stopniowy wzrost.

Tabela 41. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	573	575	588
Kwota świadczeń (zł)	123 645,00	124 108,00	126 914,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności od 2020 roku przyjmowała tendencje wzrostowe. W 2020 roku przyznano 899 świadczeń, w 2021 roku – 1 009, natomiast w 2022 roku – 1 078. Kwota przeznaczana na ten cel w analizowanych latach również ulegała wzrostowi przyjmując w 2022 roku najwyższą wartość.

Tabela 42. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	899	1 009	1 078
Kwota świadczeń (zł)	194 040,00	217 783,00	232 676,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

W 2020 roku przyznano 1 126 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2021 roku było ich 1 166, natomiast w 2022 roku – 1 180. W ostatnich trzech latach obserwowany jest wzrost zarówno w zakresie liczby przyznanych zasiłków z tego tytułu, jak i kwoty przeznaczanej na ten cel.

Tabela 43. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	1 126	1 166	1 180
Kwota świadczeń (zł)	242 722,00	251 669,00	254 691,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Kolejna tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W 2022 roku w ramach tego zasiłku nie wypłacono żadnych świadczeń, z kolei w latach 2020-2021 odnotowano spadek liczby świadczeń na poziomie 44,8%.

Tabela 44. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	96	53	0
Kwota świadczeń (zł)	59 520,00	32 420,00	0,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej, jest również świadczenie **usług opiekuńczych** osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, a także specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Jak przedstawia poniższa tabela, na przestrzeni lat 2020-2022 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych ulegała wahaniom – w 2020 roku było to 20 osób, w 2021 roku – 16, z kolei w 2022 roku – 25 osób. Jednocześnie na przestrzeni ostatnich trzech lat kwota świadczeń usług opiekuńczych również ulegała wahaniom, osiągając w 2022 roku wartość 168 241,00 zł.

Tabela 45. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeniobiorców	20	16	25
Kwota świadczeń (zł)	194 596,00	207 476,00	168 241,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok.

Pandemia SARS-CoV-2 odbiła się niekorzystnie na osobach z niepełnosprawnością z dwóch powodów – po pierwsze osoby te należą do grupy podwyższonego ryzyka zakażeniem, a po drugie rozwój epidemii wpłynął na konieczność dostosowania systemu pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz ich opiekunom, w zakresie opieki, edukacji, rehabilitacji i rewalidacji. Badania przeprowadzone w 2020 roku na próbie 80 osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów pokazały, że aż 86% badanych deklaruje doświadczenie trudności i problemów w codziennym funkcjonowaniu w związku z pandemią, aż 90% respondentów przez okres trwania pandemii nie korzystało z pomocy OPS lub PCPR,

natomiast z wolontariatu czy społecznych akcji pomocowych nie korzystał żaden badany, co ma związek ze względami epidemicznymi, czyli ryzykiem potencjalnego zakażenia. Dodatkowo, aż 76% ankietowanych w okresie pandemii odczuło zmniejszenie zakresu dotychczasowego wsparcia⁷.

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian⁸.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Na terenie gminy Pełczyce nie funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, ani inna placówka ukierunkowana bezpośrednio na wsparcie osób zmagających się z problemami natury psychicznej.

W latach 2020-2022 żadna osoba nie korzystała ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

⁷ W. Glanc, E. Zdebska, *Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w sytuacji pandemii*, w: N. G. Piłkuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 53-59.

⁸ www.psychiatriapolska.pl.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

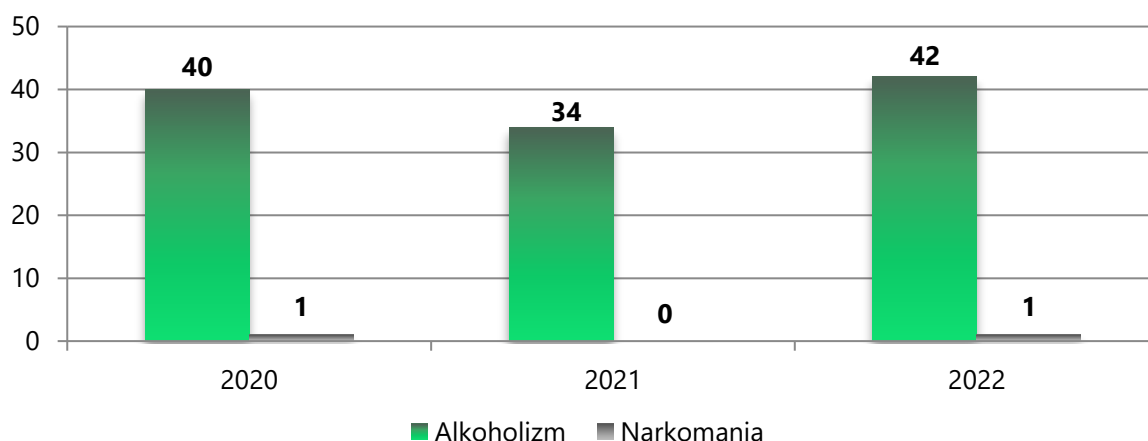
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę, jako że spełnia trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny⁹.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*.

W 2022 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystały 42 rodziny. Alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia w omawianym roku znajdował się na piątym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących pomoc. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu ulegała wahaniom. W 2021 roku żadna rodzina z terenu Gminy nie korzystała z pomocy i wsparcia z powodu narkomanii, z kolei w latach 2020 i 2022 pomocy w tym zakresie udzielono 1 rodzinie.

⁹ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

Wykres 57. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2022 roku Komisja liczyła 9 członków. W latach 2020-2022 gmina Pełczyce realizowała programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii (obecnie Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom), Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. W 2022 roku uczniowie szkół z terenu Gminy wzięli udział w *programie Unplugged*, w który zaangażowało się 213 uczniów oraz 6 wychowawców. W analizowanym okresie odnotowano wahania w zakresie liczby uczniów biorących udział w programach – najniższa dotyczyła 2021 roku (124), przy równoczesnym spadku liczby nauczycieli i rodziców.

Tabela 46. Liczba uczestników programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego w latach 2020-2022.

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	uczniowie	161	124	213
2.	nauczyciele/wychowawcy	17	6	6
3.	rodzice	50	23	0

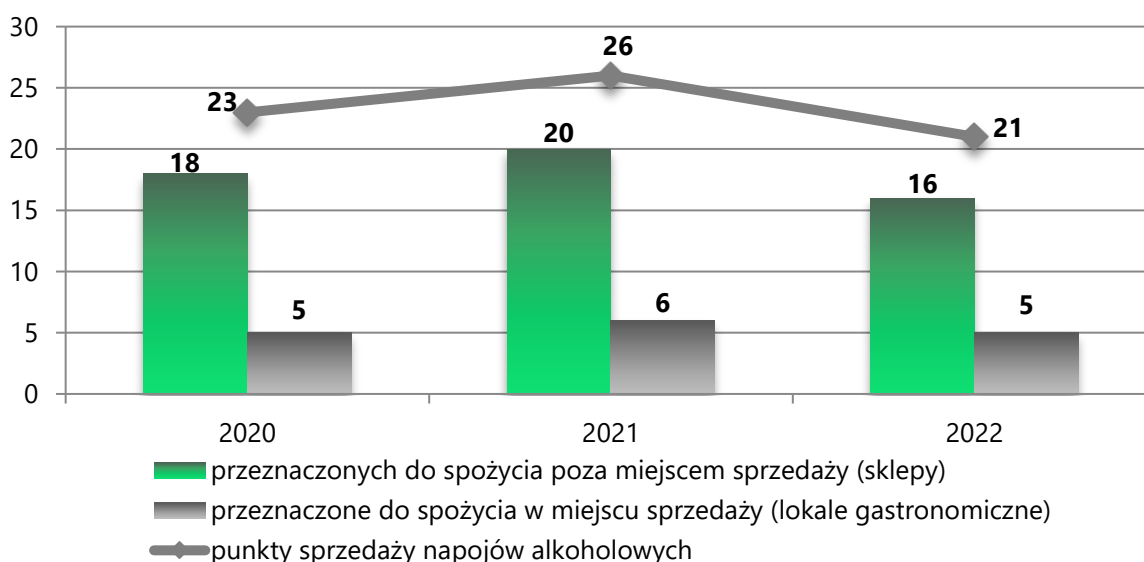
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok oraz KCPU-G1 za 2022 rok.

Prowadzono również inne działania o charakterze informacyjnym i edukacyjnym dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i dorosłych poprzez m.in. udział w programach z obszaru profilaktyki uniwersalnej, prowadzenie jednorazowych prelekcji/pogadarek, organizowanie spektakli, festynów i imprez plenerowych, konkursów (plastycznych, literackich, muzycznych itp.), prowadzenie szkoleń/warsztatów dla rodziców oraz nauczycieli i wychowawców w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych wobec dzieci i młodzieży. Ponadto realizowano pozalekcyjne zajęcia sportowe w ramach wspólnego gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W latach 2020-2022 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy ulegała wahaniom – w 2022 roku na jej terenie znajdowało się łącznie 21 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 16 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 5 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W stosunku do 2020 roku liczba punktów prowadzących sprzedaż alkoholu zmalała o 2.

Wykres 58. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Pełczyce na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok oraz KCPU-G1 za 2022 rok.

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Pełczyce. W latach 2020-2022 na terenie Gminy liczba ta wzrosła z 322 osób na 1 punkt sprzedaży alkoholu do 344 osób, co świadczy o poprawiającej się sytuacji Gminy w zakresie polityki antyalkoholowej, jako iż mieszkańcy mają nieco bardziej ograniczony dostęp do tego typu napojów.

W 2022 roku na terenie gminy Pełczyce funkcjonował Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, którego zadaniem jest wsparcie osób w kryzysach, w tym doświadczających przemocy. Był on czynny średnio 300 godzin w miesiącu, a poradnictwo udzielane było przez specjalistę psychoterapii uzależnień. W 2022 roku udzielono porad 49 osobom z problemem alkoholowym, 24 osobom z problemem narkotykowym oraz 1 osobie doznającej przemocy domowej. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano wzrost w przypadku liczby osób z problemem alkoholowym, przy jednoczesnym spadku liczby porad udzielonych członkom rodzin osób uzależnionych oraz osobom doznającym przemocy domowej. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 47. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2020-2022.

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	osoby z problemem alkoholowym	34	20	49
2.	dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	16	3	0
3.	osoby z problemem narkotykowym	b.d.	b.d.	24
4.	dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	b.d.	b.d.	0
5.	osoby doznające przemocy domowej	31	2	1
6.	osoby stosujące przemoc domową	9	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok oraz KCPU-G1 za 2022 rok.

Na terenie Gminy funkcjonuje Pełczycki Klub Abstynenta „JANTAR” świadczący pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób z problemem alkoholowym.

W 2022 roku funkcjonariusze Policji podjęli łącznie 108 interwencji wobec osób nadużywających alkoholu i zatrzymali 5 nietrzeźwych kierowców, w tym 3 kierujących pojazdem niemechanicznym. Zdecydowana większość wykroczeń dotyczących nadużywania alkoholu dotyczyła spożywania go w miejscach publicznych – w 2022 roku stanowiły one 95,4% wszystkich interwencji w tym zakresie. W porównaniu do 2020 roku odnotowany został wzrost w zakresie liczby interwencji związanych ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych (o 43,0%), z kolei w przypadku liczby zatrzymań nietrzeźwych kierowców zmniejszyła się ona o 16,7%. W roku 2022 odnotowano jeden przypadek kierującego pojazdem pod wpływem środka odurzającego, natomiast w poprzednich latach nie udokumentowano podobnych wykroczeń. Liczba przestępstw stwierdzonych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii ulegała wahaniom w analizowanym okresie – w 2020 roku było 11 takich przypadków, w 2021 roku – 0, z kolei w 2022 roku – 6. Podejmowane przez funkcjonariuszy interwencje i rutynowe kontrole umożliwiają sukcesywne eliminowanie niepożądanych zjawisk związanych z nietrzeźwością i narkomanią w przestrzeni publicznej.

Tabela 48. Działania funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii w gminie Pełczyce w latach 2020-2022.

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Liczba kierujących w stanie po użyciu alkoholu	1	3	2
2.	Liczba kierujących w stanie nietrzeźwości pojazdem nie mechanicznym	5	7	3
3.	Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	72	78	103
4.	Liczba kierujących pod wpływem środka odurzającego lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu	0	0	1
5.	Liczba przestępstw stwierdzonych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	11	0	6

Źródło: Informacja dotycząca działalności KPP w Choszczynie w latach 2020-2022.

Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia aktywności społecznej, izolacji, niepokoju o zdrowie swoje i najbliższych, a także bezpieczeństwo ekonomiczne, w istotny sposób zwiększyły obciążenie zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniami. Konsekwencją pandemii może być wzrost liczby osób uzależnionych zarówno od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, jak i urządzeń elektronicznych.

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej mówi, że za przemoc domową uważa się *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy konieczne jest podejmowanie interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości

wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Pełczyce zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny.

Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025* (obecnie Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej).

Na przestrzeni lat 2020-2022, jedynie w 2020 roku odnotowano przypadek rodziny korzystającej z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej (1 rodzina).

Jedną z analizowanych kwestii są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno-pomocowych). Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba posiedzeń Zespołu zmniejszyła się – w latach 2020-2021 było to 5 spotkań w skali roku, z kolei w 2020 roku zorganizowano ich 4. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych w ramach Zespołu powoływane były grupy robocze (obecnie grupy diagnostyczno-pomocowe). W ciągu omawianych lat, zarówno liczba grup roboczych, jak i zorganizowanych przez nie spotkań ulegała wahaniom – najwięcej odnotowano w 2020 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

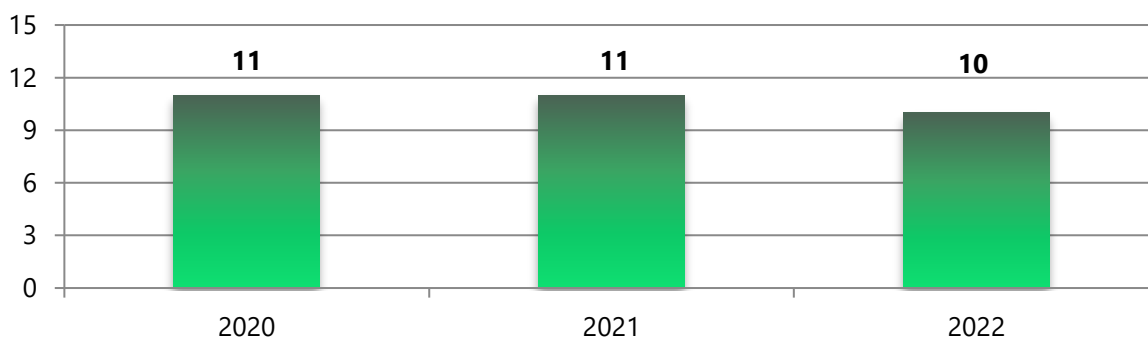
Tabela 49. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba Zespołów Interdyscyplinarnych	1	1	1
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	5	5	4
Liczba powołanych grup roboczych	13	4	5
Liczba spotkań grup roboczych	24	14	15

Źródło: Dane udostępnione przez Gminę.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzec można nieznaczny spadek liczby rodzin objętych procedurą NK – w latach 2020-2021 było ich 11, z kolei w 2022 – 10.

Wykres 59. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla gminy Pełczyce za lata 2020-2022.

W 2022 roku funkcjonariusze Policji przeprowadzili 1 interwencję związaną z przemocą domową oraz sporządzili 5 formularzy „Niebieskie Karty”. W porównaniu do 2020 roku odnotowany został spadek w zakresie liczby sporządzonych formularzy NK o 6 przy jednoczesnym spadku liczby interwencji związanych z przemocą domową (o 4). Niniejsze statystyki wskazują na zasadność prowadzenia dalszych działań interwencyjno-prewencyjnych oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy. Podejmowane przez funkcjonariuszy działania profilaktyczne, zajęcia w szkole i kampanie edukacyjne wzmacniają pożądane postawy wśród dzieci i młodzieży. Mając to na uwadze, funkcjonariusze Policji prowadzą szereg oddziaływań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców Gminy.

Tabela 50. Działania funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Pełczyce w latach 2020-2022.

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Liczba interwencji związanych z przemocą domową	5	1	1
2.	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty”	11	6	5

Źródło: Informacja dotycząca działalności KPP w Choszczynie w latach 2020-2022.

Frustracja wynikająca z wielu ograniczeń nakładanych w związku z pandemią COVID-19, spowodowała wzrost przejawów przemocy domowej. W niebezpiecznym położeniu znalazły się osoby jej doświadczające, ponieważ w okresie izolacji społecznej osoby te przebywały częściej pod jednym dachem z oprawcą, miały utrudnioną możliwość ucieczki, a także trudniejszy dostęp do specjalistycznej pomocy.

Aktywność i integracja społeczna seniorów

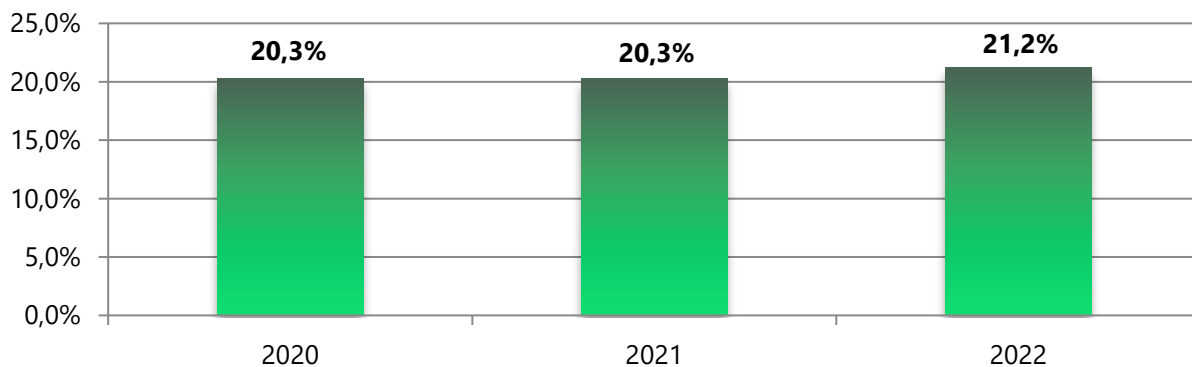
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć niewielki wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę

wsparcia i integracji seniorów. W gminie Pełczyce odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2022 roku wyniósł 21,2%, co oznacza wzrost w stosunku do lat poprzednich o 0,9 pp. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

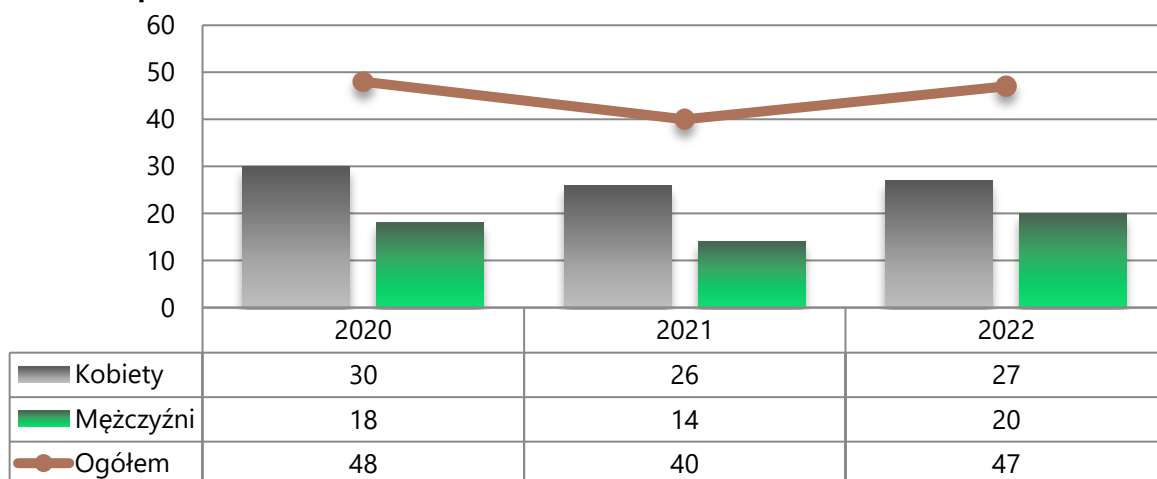
Wykres 60. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Pełczyce na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2022 roku 47. Większość stanowiły kobiety – 27 osób, natomiast liczba mężczyzn wyniosła 20. Na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzec można wahania w zakresie liczby korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy będących w wieku poprodukcyjnym – największą liczbę odnotowano w 2020 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 61. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2020-2022.

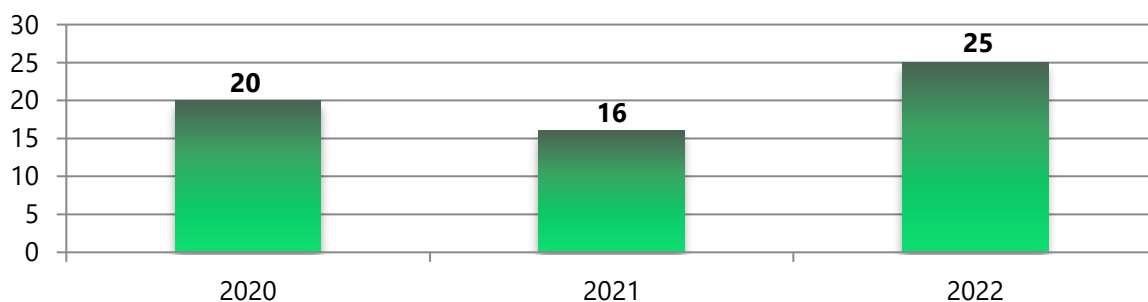

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach realizuje usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub pomoc świadczona przez rodzinę jest niewystarczająca. W 2022 roku z tego rodzaju usług skorzystało 25 osób. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba osób korzystających ze wsparcia w tym zakresie ulegała wahaniom, jednakże w 2022 roku osiągnęła najwyższą wartość.

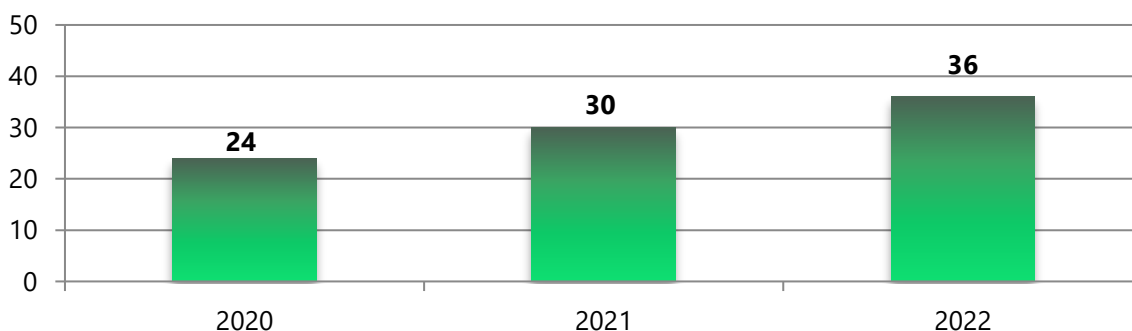
Wykres 62. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W 2022 roku z zasiłku pielęgnacyjnego skorzystało 36 mieszkańców po 75 roku życia, zamieszkujących gminę Pełczyce. Na przestrzeni ostatnich trzech lat dostrzec można systematyczny wzrost w tym zakresie – na poziomie 20,0% względem roku 2021 oraz o 50,0% w stosunku do roku 2020, co może wskazywać na wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju świadczenie, będące następstwem zjawiska starzejącego się społeczeństwa.

Wykres 63. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym Gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70,0% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonkowie, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi Gmina. Liczbę osób przebywających w nich w analizowanym okresie czasu oraz przeznaczone na to środki prezentuje poniższa tabela. W latach 2020-2022 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS poniosła odpłatność Gmina wzrosła o 2 osoby. Przeznaczana na ten cel kwota świadczeń systematycznie rosła osiągając w 2022 roku najwyższą wartość. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 51. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób przebywających w DPS	13	13	15
Kwota świadczeń (zł)	347 238,00	396 667,00	502 899,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok.

Zadania w zakresie wsparcia i aktywizacji najstarszych mieszkańców gminy Pełczyce realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pełczycach, który w 2022 roku zorganizowała m.in. zajęcia wokalne, taneczne i rękodzielnicze.

Jedną z form aktywizacji ludzi starszych są Kluby Seniora, które mają na celu przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji seniorów. Na terenie gminy Pełczyce działają 4 Kluby Seniora, funkcjonujące w salach wiejskich w miejscowościach: Pełczyce, Nadarzyn, Przekolno oraz Będargowo.

Wysoki odsetek osób starszych w całym kraju, który z roku na rok wzrasta. Poza samym zagrożeniem związanym z ryzykiem zachorowania i dotkliwym przechodzeniem choroby, istotnym problemem w czasie pandemii był utrudniony dostęp do leczenia chorób przewlekłych. Ryzykiem było również nasilenie się innych chorób czy schorzeń związanych z ograniczeniem aktywności ruchowej, jak i społecznej. Na podstawie badań przeprowadzonych w 2020 roku przez Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej na próbie 1 118 osób w wieku senioralnym wynika, że 1/3 ankietowanych przerwała dotychczasowe leczenie, większość badanych odczuła problemy z dostępem do opieki medycznej podczas pandemii, blisko połowa respondentów czuła się samotna podczas trwania pandemii i brakowało im spotkań z innymi ludźmi, a ponad połowa odczuwała potrzebę dostępu do lekarza specjalisty.

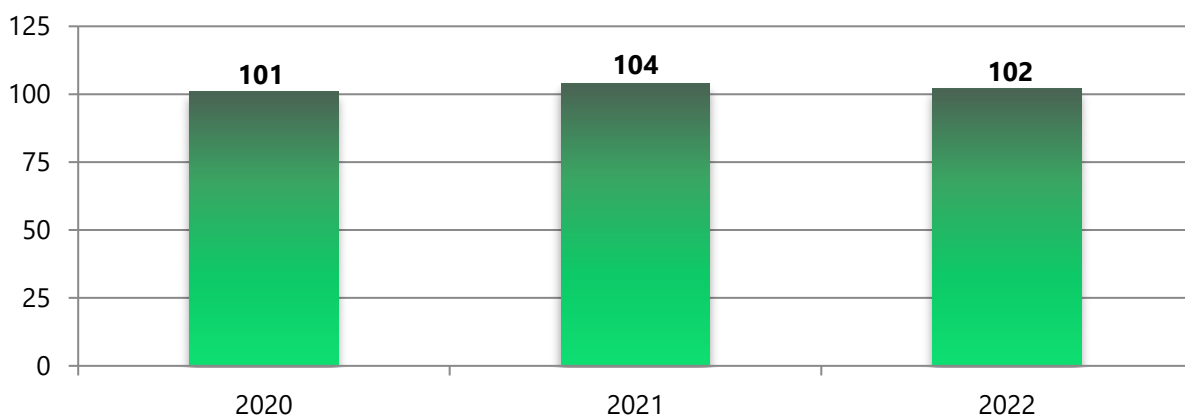
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2022 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pełczycach z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 102, co oznacza, że w stosunku do 2020 roku odnotowano wzrost o 1,0%, z kolei w porównaniu do 2021 roku spadek o 1,9%. Bezrobocie w analizowanym okresie jako powód udzielania wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na pierwszym miejscu.

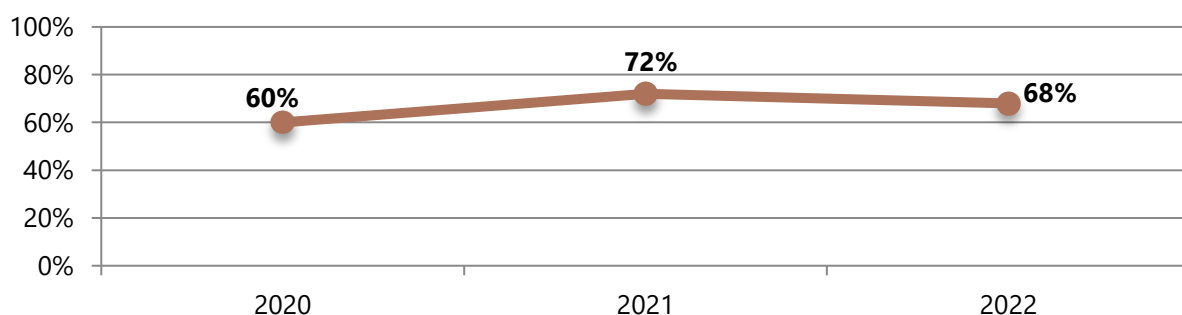
Wykres 64. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.

Dostrzegalna jest zmienna tendencja jeśli chodzi o wartości wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W 2020 roku osiągnął on wartość 60%, w 2021 roku wzrósł do wartości 72%, z kolei w 2022 roku zmniejszył się względem roku poprzedniego i przyjął wartość 68%.

Wykres 65. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2020-2022.

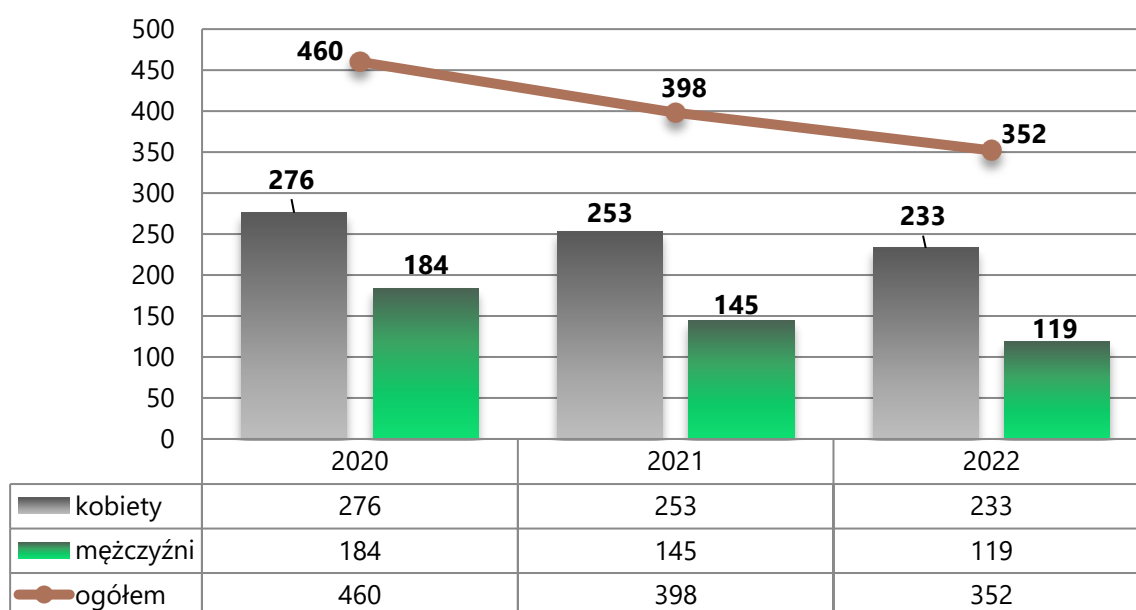

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

Na koniec 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Choszcznie, zarejestrowanych było łącznie 352 mieszkańców gminy Pełczyce. Oznacza to spadek względem 2021 roku na poziomie 11,6% oraz o 23,5% w porównaniu do roku 2020. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet było w 2022 roku więcej niż mężczyzn (liczba kobiet – 233, liczba mężczyzn – 119).

Wykres 66. Mieszkańcy gminy Pełczyce zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: <https://choszczno.praca.gov.pl/>.

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w 2022 roku w stosunku do 2020 roku nastąpił niewielki spadek udziału osób mających mniej niż 25 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy (o 3,2 pp.). W przypadku osób do 30 roku życia odsetek ten w latach 2020-2022 również uległ spadkowi (o 4,3 pp. w porównaniu do 2020 roku), podobnie w przypadku mieszkańców powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w PUP na przestrzeni analizowanych lat – w 2020 roku wskaźnik ten wynosił 24,6%, z kolei w 2022 roku odnotowano najniższą wartość – 23,6%. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 52. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Pełczyce w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2020-2022.

Kategoria wiekowa	31 grudnia 2020		31 grudnia 2021		31 grudnia 2022	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Do 25 roku życia	66	14,3	48	12,1	39	11,1
Do 30 roku życia	123	26,7	92	23,1	79	22,4
Powyżej 50 roku życia	113	24,6	95	23,9	83	23,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru, czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Pełczyce oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu choszczeńskiego. W przypadku Gminy dostrzegalny jest wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych w 2022 roku względem 2020 roku. Warto zwrócić uwagę na fakt, że odsetek osób długotrwale bezrobotnych w Gminie, w latach 2021-2022 stanowił ponad połowę wszystkich mieszkańców pozostających bez zatrudnienia, natomiast w roku 2020 wartość ta wynosiła 45,2% - co mimo wszystko nadal stanowi wysoką wartość. W całej Polsce udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł w 2022 roku 51,7%, natomiast w powiecie choszczeńskim kształtował się na poziomie 63,4%, co oznacza, że sytuacja w gminie Pełczyce była mniej korzystna niż odnotowana w kraju oraz powiecie.

Tabela 53. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Pełczyce oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu choszczeńskiego na przestrzeni lat 2020-2022.

Wyszczególnienie		2020	2021	2022
Gmina	Liczba osób	208	252	245
	Udział (%)	45,2	63,3	69,6
Powiat	Liczba osób	1 445	1 418	1 234
	Udział (%)	57,9	64,7	63,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>.

Gmina Pełczyce prowadzi ścisłą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Choszczynie w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. PUP oferuje aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, do których należą m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, bon na zasiedlenie, „voucher zatrudnieniowy” oraz dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej.

Tabela 54. Liczba osób aktywizowanych poprzez poszczególne formy wsparcia wykorzystywane przez PUP w Choszczynie na przestrzeni lat 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Staże	38	35	42
Szkolenia	12	11	13
Prace interwencyjne	0	6	9
Roboty publiczne	2	13	11
Prace społecznie użyteczne	55	52	30
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	1	2	0
Bon na zasiedlenie	0	0	0
„Voucher zatrudnieniowy”	-	-	1
Przyznanie bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej/dotacje	11	6	3
OGÓŁEM	119	125	109

Źródło: <https://choszczno.praca.gov.pl/>.

W związku z pandemią COVID-19 oraz związanymi z nią obostrzeniami, pogorszeniu uległa sytuacja na rynku pracy. W czasie pandemii pracę straciło wiele osób, przede wszystkim pracujących w branżach szczególnie dotkniętych wprowadzanymi obostrzeniami oraz mających umowy cywilno-prawne. Skutki pandemii na rynku pracy mogą być jednak odroczone w czasie i dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, jak między innymi kryzys występujący w wielu branżach. Radzenie sobie z epidemią, a w jej następstwie z kryzysem gospodarczym i pogorszeniem sytuacji na rynku pracy, będzie wymagało w perspektywie najbliższych lat, zwrócenia szczególnej uwagi na podejmowanie działań wspierających mieszkańców w tym zakresie.

Wsparcie osób z problemem ubóstwa

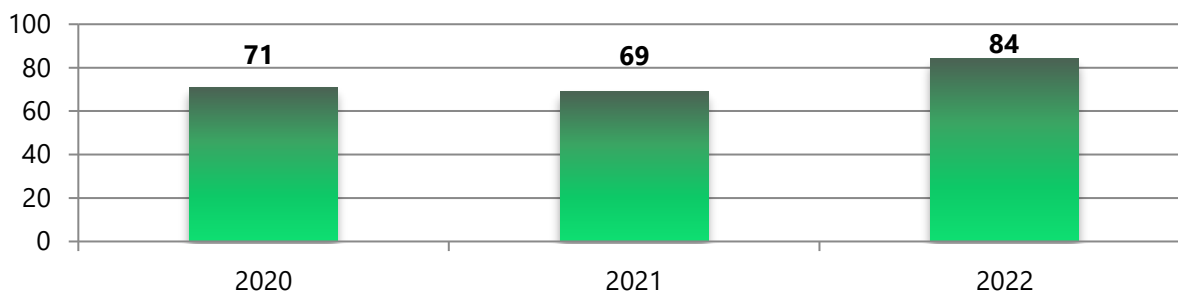
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2020-2022 ulegała wahaniom. W 2020 roku z tego powodu z pomocy korzystało 71 rodzin, w 2021 roku – 69, natomiast w 2022 roku – 84. Ubóstwo w 2022 roku znajdowało się na drugim miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie Pełczyce.

Wykres 67. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.

W 2022 roku zasiłki stałe pobierało 46 osób, zasiłek okresowy – 67 osób, a zasiłek celowy – 127 osób. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba świadczeniobiorców zasiłku stałego oraz okresowego ulegała wahaniom, natomiast w przypadku zasiłku celowego odnotowano nieznaczny spadek. Kwota świadczeń w analizowanych latach w zakresie zasiłku stałego ulegała wahaniom, natomiast w przypadku zasiłku okresowego oraz celowego uległa zmniejszeniu.

Tabela 55. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022.

Rodzaj zasiłku	2020		2021		2022	
	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłek stały	51	260 960	44	244 624	46	266 161
Zasiłek okresowy	67	115 092	75	109 978	67	96 204
Zasiłek celowy	154	205 747	135	187 307	127	160 525

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

Przedstawiona poniżej analiza dotyczy osób pobierających świadczenie pieniężne oraz dzieci z terenu Gminy, które korzystały ze świadczeń niepieniężnych w formie posiłku. W 2022 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane

zostało 103 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 35 dzieciom. W ciągu ostatnich trzech lat liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne przyjmowała tendencje spadkowe, natomiast liczba dzieci korzystających z posiłku ulegała wahaniom, przyjmując w 2022 roku najwyższą wartość – 35.

Tabela 56. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2022.

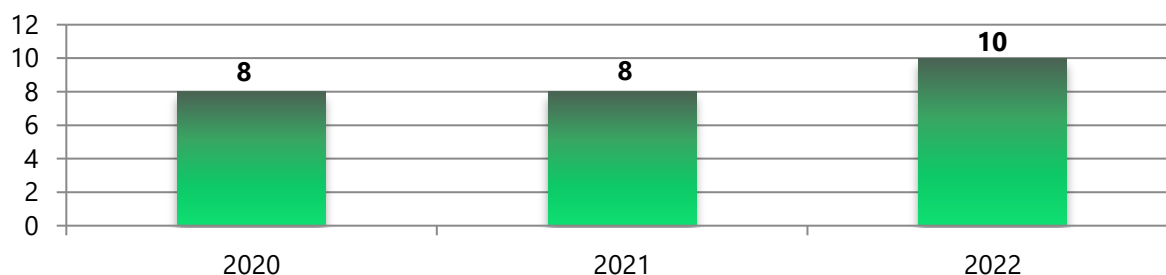
Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Świadczenie pieniężne (liczba osób)	132	120	103
Świadczenie niepieniężne (liczba dzieci)	28	19	35

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok.

Wsparcie osób wykluczonych społecznie, tj. bezrobotnych, uzależnionych od alkoholu, bezdomnych, zwalnianych z zakładów karnych itp., realizowane jest przez Klub Integracji Społecznej funkcjonujący w strukturze MGOPS w Pełczycach. W 2022 roku reintegracja społeczna realizowana była m.in. poprzez udzielanie poradnictwa psychologicznego, z którego skorzystały 4 osoby, co oznacza spadek na poziomie 33,3% względem roku 2020 (6 osób).

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2020-2022 liczba ludności korzystającej z pomocy i wsparcia MGOPS z powodu bezdomności uległa niewielkiemu wzrostowi – w 2022 roku z tego typu świadczeń korzystało 10 osób, co oznacza wzrost na poziomie 25,0% względem lat poprzednich, w których odnotowano 8 takich przypadków.

Wykres 68. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2020-2022.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego.

Źródło: Opracowanie własne.

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Pełczyce została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

MISJA	WIZJA
<p>Gmina Pełczyce dąży do zapewnienia swoim mieszkańcom warunków do godnego życia poprzez usprawnienie systemu polityki społecznej oraz wspieranie oddolnych inicjatyw, przy wykorzystaniu dostępnych możliwości i zasobów Gminy.</p>	<p>Gmina Pełczyce charakteryzuje się zintegrowanymi działaniami instytucji funkcjonujących w sferze lokalnej polityki społecznej, które wpływają pozytywnie na zapewnianie mieszkańcom jak najlepszych warunków życia.</p>

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

CELE STRATEGICZNE:

Wsparcie rodzin w wypełnianiu ich podstawowych funkcji oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Poprawa warunków społecznego funkcjonowania seniorów i osób z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej.

Rozwój profilaktyki społecznej i przeciwdziałanie uzależnieniom.

Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy.

Wspieranie osób pozostających bez pracy w zdobyciu zatrudnienia oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.

I. Wsparcie rodzin w wypełnianiu ich podstawowych funkcji oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
I.I. Wspomaganie rodzin w rozwijaniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz prawidłowym wypełnianiu ich funkcji.				
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	MGOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających.	MGOPS, UM, NGO	Budżet Gminy
Inicjowanie prowadzenia usług społecznych w zakresie wsparcia rodzin (np. warsztaty rodzicielskie, wsparcie psychologiczne, terapia rodzinna).	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy.	Liczba rodziców korzystających z usług społecznych.	MGOPS, NGO	Budżet Gminy
	Podniesienie jakości życia rodzin.	Liczba świadczonych form usług społecznych.		

Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	MGOPS, PCPR	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	MGOPS, UM, NGO, PWD, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/ warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/ warsztatach.	MGOPS, GKRPA, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.		
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowej grupy wsparcia dla rodziców.	Poprawa psychicznego i społecznego funkcjonowania rodzin.	Liczba podjętych działań w celu utworzenia grupy wsparcia.	MGOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy

I.II. Wyrównywanie szans edukacyjno-rozwojowych dzieci i młodzieży oraz poszerzenie działań rozwijających ich zainteresowania.				
Kontynuowanie działalności Placówki Wsparcia Dziennego.	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizacja ich czasu wolnego.	Liczba dzieci korzystających z placówki.	MGOPS	Budżet Gminy
Organizowanie, wspieranie i promowanie imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi.	Wzrost integracji rodzin z dziećmi.	Liczba zorganizowanych imprez.	MGOPS, UM, placówki oświatowe, NGO, MGBP, MGOK, PWD	Budżet Gminy
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę.	UM, MGOPS, placówki oświatowe	Brak kosztów
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, w tym rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	MGOPS, UM, placówki oświatowe, NGO, MGBP, MGOK, PWD	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.	MGOPS, PPP, PWD, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy.	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	MGOPS, UM, NGO, GKRPA, placówki oświatowe, MGBP, MGOK, PWD	Budżet Gminy

II. Rozwój działalności na rzecz zwiększenia aktywności seniorów i osób z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
II.1. Zintegrowana polityka senioralna oraz wsparcia osób z niepełnosprawnościami.				
Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) oraz publicznych środków transportu do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	UM, MGOPS, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Fundusze Europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce

<p>Rozwój małej architektury gminnej, skierowanej w szczególności do osób z niepełnosprawnościami i seniorów (w tym zwiększenie liczby ławek w przestrzeni publicznej, utworzenie tzw. „przysiadaczy”).</p>	<p>Zwiększenie komfortu osób z niepełnosprawnościami i seniorów w zakresie przemieszczania się po obszarze Gminy.</p>	<p>Liczba obiektów małej architektury gminnej dostosowanych do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami.</p>	<p>UM, NGO</p>	<p>Budżet Gminy, Budżet Państwa</p>
<p>Zainicjowanie zorganizowania wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz seniorów.</p>	<p>Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamania barier społecznych.</p>	<p>Liczba wolontariuszy.</p>	<p>MGOPS, NGO, MGBP, MGOK, UM, Kluby seniora, placówki oświatowe</p>	<p>Budżet Gminy</p>
		<p>Liczba osób objętych wolontariatem.</p>		
<p>Zainicjowanie działań w celu wprowadzenia usług transportowych dla osób z niepełnosprawnością i seniorów na terenie Gminy.</p>	<p>Zwiększenie komfortu osób z niepełnosprawnością i seniorów w zakresie przemieszczania się po obszarze Gminy.</p>	<p>Liczba osób korzystających z usług.</p>	<p>UM, MGOPS, NGO</p>	<p>Budżet Gminy</p>
		<p>Liczba pojazdów przystosowanych do realizacji usług transportowych.</p>		

Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnością i wspieranie ich działalności.	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z NGO.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	MGOPS, NGO, UM, Kluby seniora	Budżet Gminy
Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz osób chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez uczestnictwo w programach.	Liczba uczestników programów.	UM, MGOPS, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa
Zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez wprowadzenie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w Gminie.	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki.	Liczba asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej.	MGOPS, UM, NGO	Budżet Gminy, Fundusz Solidarnościowy, Budżet Państwa
		Liczba osób objętych wsparciem asystentów.		
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności.	Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	MGOPS, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Zapewnienie miejsc w Domach Pomocy Społecznej.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej.	MGOPS	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym.	Poprawa warunków bytowych seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	MGOPS	Budżet Gminy, Budżet Państwa
II.II. Integrowanie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz podnoszenie poziomu ich aktywności społecznej.				
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań promujących.	MGOPS, UM, NGO, placówki oświatowe, MGBP, MGOK	Budżet Gminy
Zainicjowanie akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych.	Liczba podjętych działań informacyjnych/zrealizowanych warsztatów.	MGOPS, UM, MGBP, MGOK, NGO, KPP	Budżet Gminy

Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie umiejętności osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.	Poprawa dostępności do zajęć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach.	MGOPS, UM, NGO, MGBP, MGOK, Kluby seniora	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie
	Wzrost aktywności społecznej seniorów i osób z niepełnosprawnością.			
Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych grup, również na obszarach wiejskich.	Realizacja projektów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością.	Liczba zrealizowanych projektów/programów.	MGOPS, UM, NGO, Kluby seniora	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa
		Liczba uczestników.		
Kontynuowanie działalności placówek zrzeszających osoby w podeszłym wieku, w tym Klubów seniora.	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba uczestników.	MGOPS, UM, MGBP, MGOK, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
		Liczba dostępnych zajęć.		

Kierowanie osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy do Warsztatu Terapii Zajęciowej, zlokalizowanego w sąsiednich gminach oraz organizacja i zabezpieczenie kosztów na pokrycie dowozu tych osób.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztat Terapii Zajęciowej.	Liczba uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej.	UM, MGOPS, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa
--	---	--	----------------	-------------------------------------

III. Rozwój profilaktyki społecznej i przeciwdziałanie uzależnieniom.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
III.I. Zintensyfikowanie działań pomocowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.				
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	MGOPS	Budżet Gminy
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowych grup wsparcia dla dorosłych dzieci alkoholików oraz osób współuzależnionych.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego rodzinom osób uzależnionych.	Liczba utworzonych grup. Liczba osób uczestniczących w grupach.	NGO, UM, GKRPA	Budżet Gminy

Kontynuowanie działalności Pełczyckiego Klubu Abstynenta.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego dla osób z problemem alkoholowym.	Liczba osób, którym udzielono wsparcia.	UM, GKRPA	Budżet Gminy
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.	MGOPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuowanie prowadzenia Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w celu przeciwdziałania problemowi alkoholowemu w Gminie.	Zwiększenie pomocy dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.	Liczba osób korzystających z poradnictwa PKI.	UM, GKRPA	Budżet Gminy

Kontynuacja czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu, kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	Liczba wniosków skierowanych do sądu.	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba wydanych opinii.		
III.II. Rozwój profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.				
Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki.	GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba przeprowadzonych programów.		

<p>Dalsza realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacji, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.</p>	<p>Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.</p>	<p>Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.</p>	<p>MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe</p>	<p>Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
<p>Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.</p>	<p>Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży.</p>	<p>Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.</p>	<p>GKRPA</p>	<p>Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
	<p>Zwiększenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.</p>			
<p>Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.</p>	<p>Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.</p>	<p>Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym.</p>	<p>GKRPA, UM, MGOPS</p>	<p>Budżet Gminy, środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce

<p>Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce rozwiązywania problemów uzależnień.</p>	<p>Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.</p>	<p>Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.</p>	<p>GKRPA, MGOPS, KPP, UM, NGO, placówki oświatowe, MGBP, MGOK, PWD</p>	<p>Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
<p>Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, w tym prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu w trakcie ciąży.</p>	<p>Ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu.</p>	<p>Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych.</p>	<p>MGOPS, GKRPA, UM, KPP</p>	<p>Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
		<p>Liczba uczestników.</p>		

Kontynuacja organizacji szkoleń dla członków GKRPA, a także organizacja szkoleń dla innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, asystenta rodziny, policjantów) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	GKRPA, MGOPS, KPP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia.	GKRPA, MGOPS, UM, KPP, NGO, MGBP, MGOK, placówki oświatowe, PWD	Budżet Gminy, środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Wzmoczenie działań funkcjonariuszy Policji w zakresie ograniczania dystrybucji substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Spadek dostępności do nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Liczba działań podjętych przez funkcjonariuszy Policji.	UM, KPP	Budżet Gminy

Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu, zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych.	Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu.	Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu.	UM, GKRPA	Budżet Gminy
		Liczba punktów sprzedaży alkoholi.		

IV. Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
IV.I. Stworzenie profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej.				
Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	MGOPS, GKRPA, KPP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
		Liczba wszczętych procedur.		
		Liczba zakończonych procedur.		

Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba działań informacyjnych.	MGOPS, UM, GKRPA, ZI	Budżet Gminy
		Liczba rozpowszechnionych informacji.		
Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	MGOPS, GKRPA, ZI, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych.	MGOPS, ZI, GKRPA	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce

<p>Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doznającym problemu przemocy domowej.</p>	<p>Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.</p>	<p>Liczba udzielonych porad.</p>	<p>MGOPS, ZI, GKRPA, PKI</p>	<p>Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
		<p>Liczba osób, którym udzielono porad.</p>		
<p>Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.</p>	<p>Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.</p>	<p>Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej.</p>	<p>MGOPS, GKRPA, ZI, KPP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe</p>	<p>Budżet Gminy</p>
<p>Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.</p>	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.</p>	<p>Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej.</p>	<p>MGOPS, ZI, UM, PCPR</p>	<p>Budżet Gminy</p>

IV.II. Zwiększenie wrażliwości i świadomości społecznej w zakresie właściwego reagowania na przemoc domową.

Edukacja mieszkańców na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy.	Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie różnych form przemocy, a także wzrost wrażliwości mieszkańców na jej przejawy.	Liczba zrealizowanych programów/ warsztatów.	UM, KPP, GKRPA, MGOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy domowej.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii.	MGOPS, GKRPA, ZI, KPP, UM, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba osób uczestniczących w kampanii.		

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce

Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących, przemocy domowej, komunikacji interpersonalnej oraz umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach.	Placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba zorganizowanych warsztatów.		
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w działaniach informacyjno-edukacyjnych.	MGOPS, UM, KPP, GKRPA, ZI, placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba zorganizowanych działań.		

V. Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
V.I. Poprawa dostępności do pomocy dla osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi oraz zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego.				
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej.	Liczba przeprowadzonych działań.	MGOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba osób korzystających ze wsparcia.		
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/ warsztatów.	UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba uczestników.		
Udzielanie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym.	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej i psychiatrycznej.	MGOPS, PKI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy

VI. Wspieranie osób pozostających bez pracy w zdobyciu zatrudnienia oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
VI.I. Promocja zatrudnienia i efektywna aktywizacja osób bezrobotnych w celu zwiększenia ich szans na lokalnym rynku pracy.				
Stała współpraca z PUP w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących w nich udział.	MGOPS, PUP	Budżet Gminy, Budżet Państwa, Fundusze Europejskie
Współpraca z PUP w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	MGOPS, PUP	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	MGOPS, PUP, UM	Budżet Gminy
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	MGOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie działań motywujących lokalnych przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz dostosowywania warunków zatrudnienia do ich potrzeb.	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy.	Liczba podjętych działań motywujących.	MGOPS, UM, NGO	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży.	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież.	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego.	Placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa, Fundusze Europejskie

VI.II. Intensyfikacja działań prowadzonych na rzecz osób dotkniętych ubóstwem oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.				
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	MGOPS	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.	MGOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku, w tym poprzez kontynuowanie współpracy z Bankiem Żywności w Koninie.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku.	MGOPS, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
		Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.		

Kontynuacja udzielania uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów.	MGOPS, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
		Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie zasiłków szkolnych.		
Realizacja zadania własnego Gminy, w zakresie udzielania schronienia osobom bezdomnym, poprzez współpracę z sąsiednimi gminami.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności.	Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia.	UM, MGOPS, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Pełczyce. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2021-2022, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej.

W prognozie na lata 2024-2034 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pełczycach. Prognoza działu 855 została pomniejszona o wartość świadczenia wychowawczego, w związku ze stopniowym przekazywaniem realizacji zadania do ZUS.

Tabela 57. Ramy finansowe Strategii.

Rok	Ochrona zdrowia (dział 851)	Pomoc społeczna (dział 852)	Edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	Rodzina (dział 855)	OGÓŁEM
2021	111 000	2 638 007	125 423	11 571 650	14 446 080
2022	111 000	3 201 306	111 944	8 054 485	11 478 735
2023¹⁰	111 000	3 743 692	126 720	5 022 693	9 004 105
Prognoza					
2024	113 775	3 837 284	129 888	5 138 010	9 218 957
2025	116 619	3 933 216	133 135	5 266 461	9 449 431
2026	119 535	4 031 547	136 464	5 398 122	9 685 668
2027	122 523	4 132 335	139 875	5 533 075	9 927 808
2028	125 586	4 235 644	143 372	5 671 402	10 176 004
2029	128 726	4 341 535	146 956	5 813 187	10 430 404
2030	131 944	4 450 073	150 630	5 958 517	10 691 164
2031	135 243	4 561 325	154 396	6 107 480	10 958 444
2032	138 624	4 675 358	158 256	6 260 167	11 232 405
2033	142 089	4 792 242	162 212	6 416 671	11 513 214
2034	145 642	4 912 048	166 268	6 577 088	11 801 046

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

¹⁰ Wartość za rok 2023 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok dla gminy Pełczyce.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pełczycach.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce na lata 2024-2034 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 58. Harmonogram wdrażania Strategii.

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Pełczycach o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce na lata 2024-2034”.	I kwartał 2024 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2024 r. – IV kwartał 2034 r.
Etap III	Monitoring.	Na koniec każdego roku w okresie od 2024 r. do 2034 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	I kwartał 2035 r.

Źródło: Opracowanie własne.

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do

tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik MGOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii Kierownik MGOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pełczycach. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami MGOPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą współpracować i być w stałym kontakcie z jednej strony z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników uczestniczących bezpośrednio w administrowaniu Gminą, czerpiąc przy tym z ich wiedzy, motywacji, umiejętności praktycznych czy kompetencji interpersonalnych, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje, a także przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze Gminy rozumiane jest jako: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopństwowe. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem,
- informacja o postępach wdrażania Strategii,
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach,
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Do oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Policji, PUP, ze sprawozdań MGOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych.

Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez MGOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pełczycach.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Pełczyce do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring, jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku opracowywania Strategii, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 59. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2022 roku)	Wartość docelowa (w 2034 roku)
1.	Wsparcie rodzin w wypełnianiu ich podstawowych funkcji oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	15	poniżej 30
		Liczba asystentów rodziny.	1	min. 1
		Liczba rodzin wspierających.	0	do 2
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.	5	poniżej 8
		Liczba żłobków/klubów dziecięcych.	1	min. 1
		Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	1	min. 1
		Liczba dzieci z terenu Gminy przebywających w pieczy zastępczej.	17	poniżej 20
		Liczba przyznanych stypendiów szkolnych.	122	poniżej 130
		Liczba przyznanych zasiłków szkolnych.	0	poniżej 10
2.	Poprawa warunków społecznego funkcjonowania seniorów i osób z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej.	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	25	powyżej 30
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	21,1	poniżej 25,0
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	15	poniżej 20

		Liczba placówek aktywizujących seniorów.	4	min. 4
		Liczba osób objętych wsparciem asystenta osoby niepełnosprawnej.	0	do 5
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.	65	poniżej 70
3.	Rozwój profilaktyki społecznej i przeciwdziałanie uzależnieniom.	Liczba punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.	1	min. 1
		Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami.	213	powyżej 200
		Liczba nauczycieli objętych rekomendowanymi programami.	6	min. 10
		Liczba rodziców objętych rekomendowanymi programami.	0	min. 25
		Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie.	344	powyżej 360
		Liczba porad udzielonych w PKI osobom z problemem alkoholowym.	49	powyżej 50
		Liczba porad udzielonych w PKI członkom rodzin osób uzależnionych od alkoholu.	0	powyżej 10

		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (AA).	0	min. 1
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.	42	poniżej 35
4.	Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemu przemocy.	0	poniżej 5
		Liczba interwencji Policji w związku z przemocą domową.	1	poniżej 5
		Liczba porad udzielonych w PKI osobom stosującym przemoc domową.	0	min. 2
		Liczba porad udzielonych w PKI osobom doznającym przemocy domowej.	1	min. 2
		Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	10	poniżej 15
5.	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	0	poniżej 5

		Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego.	0	min. 11 (min. raz do roku)
6.	Wspieranie osób pozostających bez pracy w zdobyciu zatrudnienia oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	68	poniżej 50
		Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy.	352	poniżej 320
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy (%).	69,6	poniżej 60,0
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.	84	poniżej 75
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia.	102	poniżej 100
		Liczba osób bezdomnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.	10	poniżej 7

Źródło: Opracowanie własne.

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pełczyce, zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnymi od możliwości finansowych Gminy. Będzie ona podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Pełczyce i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,

- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa – działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontariackich i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców powiatu.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Pełczyce, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
4. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
7. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.
8. Pikuła N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków, 2020.
9. Raport o Stanie Gminy Pełczyce za rok 2020, 2021, 2022.
10. Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz wspierania rodziny w gminie Pełczyce za rok 2020, 2021 i 2022.
11. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok oraz KCPU-G1 za 2022 rok.
12. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla gminy Pełczyce za rok 2021 i 2022.
13. Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Pełczyce za rok 2021 i 2022.
14. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
15. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030.
16. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901).

Źródła internetowe:

1. <https://bdl.stat.gov.pl/>
2. <https://www.psychiatriapolska.pl/>
3. <https://choszczno.praca.gov.pl/>

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Pełczyce na tle powiatu choszczeńskiego, województwa zachodniopomorskiego i kraju.....	18
Rysunek 2. Udział podmiotów wg poszczególnych klas wielkości w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Pełczyce (stan na koniec 2022 roku).	23
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej.....	33
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej.....	34
Rysunek 5. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu	44
Rysunek 6. Płeć uczniów biorących udział w badaniu.....	68
Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego.....	118

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.	11
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Pełczyce w porównaniu do powiatu choszczeńskiego, województwa zachodniopomorskiego i kraju na przestrzeni lat 2020-2022.....	20
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2020-2022 (w procentach).....	20
Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Pełczyce, powiecie choszczeńskim, województwie zachodniopomorskim i kraju w 2022 roku (w procentach).....	21
Tabela 5. Liczba uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Pełczyce w latach 2020-2022.....	25
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Pełczyce w porównaniu do powiatu choszczeńskiego w 2022 roku.....	30
Tabela 7. Analiza danych w zakresie przestępczości na terenie gminy Pełczyce w latach 2020-2022.....	31

Tabela 8. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne.	35
Tabela 9. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Pełczyce na przestrzeni lat 2020-2022.	37
Tabela 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby przyznanych świadczeń w latach 2020-2022.	40
Tabela 11. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2022.	40
Tabela 12. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2020-2022.	41
Tabela 13. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)?	48
Tabela 14. Jak często w przeciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i pracować po nadmiernym spożyciu alkoholu poprzedniego dnia (na tzw. „kacu“)?	49
Tabela 15. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu?	49
Tabela 16. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne Pan/i zażywał/a?	52
Tabela 17. Jak często zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a?	55
Tabela 18. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić ?	56
Tabela 19. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładał/a?	57
Tabela 20. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	58
Tabela 21. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?	59
Tabela 22. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe?	60
Tabela 23. W jaki sposób otrzymałeś/aś/zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?	71

Tabela 24. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol?	71
Tabela 25. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni?.....	72
Tabela 26. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?	73
Tabela 27. Jak często paliłeś/aś e-papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?	74
Tabela 28. W jaki sposób otrzymałeś/aś/zdobyłeś/aś środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) po raz pierwszy?.....	75
Tabela 29. Ile miałeś/aś lat, kiedy po raz pierwszy zażyłeś/aś jakieś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia?.....	75
Tabela 30. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni?.....	76
Tabela 31. Jakie były to substancje?	76
Tabela 32. Kto stosował wobec Ciebie przemoc?	78
Tabela 33. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?	79
Tabela 34. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś?	80
Tabela 35. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?	80
Tabela 36. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu?.....	82
Tabela 37. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami?.....	83
Tabela 38. W jakie gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze zdarzyło Ci się grać?	84
Tabela 39. Dane dotyczące pobytu dzieci z terenu Gminy w pieczy zastępczej za lata 2020-2022.	92
Tabela 40. Dane dotyczące pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla dzieci z terenu Gminy w latach 2020-2022.....	92
Tabela 41. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022.	94
Tabela 42. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2020-2022.....	95

Tabela 43. Zasitek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2020-2022.....	95
Tabela 44. Specjalny zasitek opiekuńczy na przestrzeni lat 2020-2022.....	96
Tabela 45. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022.....	96
Tabela 46. Liczba uczestników programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego w latach 2020-2022.	99
Tabela 47. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2020-2022.....	101
Tabela 48. Działania funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii w gminie Pełczyce w latach 2020-2022.	102
Tabela 49. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022.....	104
Tabela 50. Działania funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w zakresie przeciwdziałania przemocy w gminie Pełczyce w latach 2020-2022.....	106
Tabela 51. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2020-2022.....	109
Tabela 52. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Pełczyce w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2020-2022.....	113
Tabela 53. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Pełczyce oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu choszczeńskiego na przestrzeni lat 2020-2022.	114
Tabela 54. Liczba osób aktywizowanych poprzez poszczególne formy wsparcia wykorzystywane przez PUP w Choszczynie na przestrzeni lat 2020-2022.....	114

Tabela 55. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022.	116
Tabela 56. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2022.	117
Tabela 26. Ramy finansowe Strategii.....	146
Tabela 58. Harmonogram wdrażania Strategii.	147
Tabela 59. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....	151

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Pełczyce w latach 2020-2022.....	19
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie choszczeńskim na przestrzeni lat 2020-2022 w porównaniu do województwa zachodniopomorskiego i Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	22
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Pełczyce w latach 2020-2022.....	22
Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Pełczyce na tle powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego w latach 2020-2022.	24
Wykres 5. Liczba uczestników imprez organizowanych przez jednostkę w latach 2020-2022.	27
Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Pełczyce, powiecie choszczeńskim oraz województwie zachodniopomorskim w latach 2020-2022.	28
Wykres 7. Liczba zdarzeń, w których wzięły udział jednostki OSP z terenu gminy Pełczyce w latach 2020-2022.	31

Wykres 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Pełczyce, powiecie choszczeńskim i województwie zachodniopomorskim na przestrzeni lat 2020-2022.....	38
Wykres 9. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Pełczyce w latach 2020-2022.....	39
Wykres 10. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2020-2022.....	39
Wykres 11. Powody udzielania świadczeń w 2022 roku (liczba rodzin).	42
Wykres 12. Wiek dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu	45
Wykres 13. Wykształcenie dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu.....	45
Wykres 14. Jakiego Pana/i zdaniem są największe problemy społeczne na terenie Gminy?	46
Wykres 15. Jakiego grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy?	47
Wykres 16. Jak często spożywa Pan/i alkohol?.....	48
Wykres 17. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka?.....	50
Wykres 18. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy?.....	51
Wykres 19. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?	52
Wykres 20. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?.....	53
Wykres 21. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń.....	54
Wykres 22. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)?	55
Wykres 23. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)?.....	56

Wykres 24. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu?	57
Wykres 25. Jak często, w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie zdarzało się Panu/i doświadczyć przemocy??	58
Wykres 26. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby?	59
Wykres 27. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?	60
Wykres 28. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)?	61
Wykres 29. Jakie trudności napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy?	62
Wykres 30. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe?	63
Wykres 31. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie?	63
Wykres 32. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych i z niepełnosprawnościami w Gminie?	64
Wykres 33. O jaką formę wsparcia Pana/i zdaniem należy poszerzyć ofertę usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami na terenie Gminy?	66
Wykres 34. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie)?	67
Wykres 35. Wiek uczniów biorących udział w badaniu	69

Wykres 36. Klasa	69
Wykres 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol?	70
Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy (wyroby tytoniowe z pominięciem e-papierosów)?	72
Wykres 39. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)?	73
Wykres 40. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?	74
Wykres 41. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to:	77
Wykres 42. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?	78
Wykres 43. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby?	79
Wykres 44. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami?	81
Wykres 45. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)?	81
Wykres 46. Czy korzystasz z urządzeń elektronicznych i Internetu?	82
Wykres 47. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/ przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)?	83
Wykres 48. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie)	85
Wykres 49. Jak oceniasz swoją wiedzę na temat zaburzeń odżywiania? Zaznacz swoją odpowiedź na skali od 1 do 5 (numery oznaczają kolejno: 1 – nie mam wiedzy, 2 – moja wiedza jest mała, 3 – średnia, 4 – duża, 5 – bardzo duża)	86

Wykres 50. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś/aś problemu nadwagi lub otyłości lub zaobserwowałeś/aś u siebie znaczny spadek wagi lub niedowagę? ..	86
Wykres 51. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2020-2022.	88
Wykres 52. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2020-2022.	89
Wykres 53. Kwota wypłaconych świadczeń 500+ na przestrzeni lat 2020-2022.	90
Wykres 54. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2020-2022.	91
Wykres 55. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2020-2022.	91
Wykres 56. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2020-2022.	94
Wykres 57. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2020-2022.	99
Wykres 58. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Pełczyce na przestrzeni lat 2020-2022.	100
Wykres 59. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022.	105
Wykres 60. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Pełczyce na przestrzeni lat 2020-2022.	107
Wykres 61. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2020-2022.	107
Wykres 62. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2020-2022.	108
Wykres 63. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2020-2022.	108

Wykres 64. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2020-2022.....	111
Wykres 65. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2020-2022.....	111
Wykres 66. Mieszkańcy gminy Pełczyce zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2020-2022.....	112
Wykres 67. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2020-2022.....	116
Wykres 68. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2020-2022.....	117